

2026 - 2032

SAJÓSZÖGED KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

TARTALOMJEGYZÉK:

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMOK KÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA	3.
A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMOK KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI	3.
A TERVEZÉS, PROGRAMKÉSZÍTÉS ALAPELVEI	4.
A PROGRAMKÉSZÍTÉS FORGATÓKÖNYVE	7.
ELŐKÉSZÍTÉS	7.
A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM MEGALAPOZÁSA	7.
A MEGLÉVŐ INFORMÁCIÓBÁZIS ÉS TERVEK KIÉRTÉKELÉSE	7.
A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT FELMÉRÉSE	8.
ÁLLAPOTÉRTÉKELÉS, ÉRTÉK- ÉS PROBLÉMA KATASZTER KIALAKÍTÁSA	8.
A JELENLEGI HELYZET ÉS A JÖVŐKÉP ÖSSZEVETÉSE – AJÁNLÁSOK	8.
MEGFOGALMAZÁSA A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉHEZ	
PROGRAMKÉSZÍTÉS	9.
A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EGYEZTETÉSE ÉS AZ EGYÉB	10.
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEHANGOLÁSA	
A PROGRAM KÉSZÍTÉSE SORÁN JAVASOLT EGYEZTETÉSEK ÉS AZ ÉRINTETTEK	10.
KÖRE	
A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EGYÉB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVEKKEL	10.
VALÓ ÖSSZEHANGOLÁSA	
JÓVÁHAGYÁS, A PROGRAM HATÁLYA	11.
A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM LAKOSSÁGI EGYEZTETÉSE	11.
JÓVÁHAGYÁSA	
A CÉLTERÜLET ALAPÁLLAPOTÁNAK ISMERTETÉSE	12.
A CÉLTERÜLET ELHELYEZKEDÉSE A TÁJFELOSZTÁS HIVATALOS	12.
RENDSZERÉBEN	
A KISTÁJ ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	13.
DOMBORZATI ADATOK	13.
FÖLDTANI ADOTTSÁGOK	13.
ÉGHAJLAT	13.
VIZEK	14.
NÖVÉNYZET	15.
TALAJOK	15.
SAJÓSZÖGED TERMÉSZETFÖLDRAJZI JELLEMZÉSE	17.
FÖLDHASZNÁLAT	20.
SAJÓSZÖGED KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉNEK, MŰVELÉSI ÁGAK SZERINTI	20.
MEGOSZLÁSA	
SAJÓSZÖGED ÉLŐHELYTÉRKÉPE ÉS NÖVÉNYTANI JELLEMZÉSE	21.
A VEGETÁCIÓ ÁLTALÁNOS KÉPE	21.
AZ ÉLŐHELYTÍPUSOK JELLEMZÉSE (ÁLTALÁNOS NEMZETI ÉLŐHELY-	22.
OSZTÁLYOZÁSI RENDSZER - ÁNÉR 2011- ÉLŐHELYFELOSZTÁSA ALAPJÁN)	
SAJÓSZÖGED GERINCES ÁLLATFAJAI	26.
SAJÓSZÖGED KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉT ÉRINTŐ VÉDETT TERMÉSZETI	30.
TERÜLETEK	
SAJÓSZÖGED RÖVID TÖRTÉNETE	34.
A KÖRNYEZETI ELEMÉK ÁLLAPOTA	39.
LEVEGŐ	39.
LEVEGŐSZENNYEZÉS FAJTÁI, FORRÁSAI, LEVEGŐ MINŐSÉG	39.
A LÉGSZENNYEZŐ FORRÁSOK FŐ TÍPUSAI	39.
PONTSZERŰ FORRÁS	39.
FELÜLETI FORRÁS	40.
LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK KÁROS HATÁSA	40.
EGÉSZSÉGET KÁROSÍTÓ HATÁS	40.
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	41.
LÉGSZENNYEZETTSÉGI INDEX	45.
AZ AUTOMATA MÉRŐHÁLÓZAT ADATAI	45.
A MANUÁLIS MÉRŐHÁLÓZAT ADATAI	46.
SAJÓSZÖGED LEVEGŐMINŐSÉGE	47.
SAJÓSZÖGED POTENCIÁLIS LÉGSZENNYEZŐ FORRÁSAI	48.
SAJÓSZÖGED TELEPÜLÉS EMISSZÓCSÖKKENTÉST EREDMÉNYEZŐ PÁLYÁZATAI	51.
POLLEN	51.
PARLAGFŰ-MENTESÍTÉSI PROGRAM	53.

A PARLAGFŰ-MENTESÍTÉS SZERVEZÉSE	54.
VÍZ	56.
VÍZVÉDELEM	56.
FELSZÍNI VIZEK	56.
VÍZVÉDELMI ÉS VÍZGAZDÁLKODÁSI SZEMPONTBÓL FONTOS TÉNYEZŐK	58.
VÍZELLÁTÁS	58.
CSATORNÁZÁS, SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS TISZTÍTÁS	59.
FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME	61.
CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, VÍZRENDEZÉS	63.
FORRÁSOK	63.
FELSZÍN ALATTI VIZEK	63.
TALAJVISZONYOK	63.
A TALAJ SZENNYEZÉSÉBEN SZEREPET JÁTSZÓ TÉNYEZŐK	64.
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	65.
TELEPÜLÉSI SZILÁRD HULLADÉK	65.
SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS	66.
ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉS	66.
ÜVEGHULLADÉK GYŰJTÉSE	66.
LOMTALANÍTÁS	67.
SAJÓSZÖGED HULLADÉKHELYZETE, ILLEGÁLIS LERAKÁSOK	69.
ZAJTERHELÉS	72.
ZAJ-ÉS REZGÉSVÉGELEM	74.
KÖZLEKEDÉS	75.
A MEGYE KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATA ÉS FORGALOMTERHELÉSE	75.
SAJÓSZÖGED	76.
KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLÉLET	77.
KÖRNYEZETI OKTATÁS, NEVELÉS	77.
TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLET GAZDÁLKODÁS	78.
KÖRNYEZETBIZTONSÁG	79.
KATASZTRÓFATÍPUSOK	82.
KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMBAN KITŰZÖTT CÉLOK ÉS FELADATOK ISMERTETÉSE AZ 1995 ÉVI. LIII. TÖRVÉNY TARTALMI ELEMEI SZERINT	83.
KÖRNYEZETVÉDELMI ELEMEK	83.
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM	83.
VÍZ-VÍZVÉDELEM	84.
HULLADÉKHELYZET, ILLEGÁLIS LERAKÁSOK	85.
KÖZLEKEDÉS	86.
KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLÉLET	86.
TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLET GAZDÁLKODÁS	87.

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMOK KÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA

A települési környezetvédelmi programnak kettős szerepet kell betöltenie; egyfelől olyan tevékenységeket kell előirányoznia, amelyek megvalósításával aktívan hozzájárul az országos és a regionális szinten prioritásnak tekintett környezeti problémák megoldásához, másfelől hatékony eszközzel kell, hogy szolgáljon az adott település (önkormányzat, lakosság, gazdálkodók) által legfontosabbnak tekintett helyi problémák kezelésére.

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMOK KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI

Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatárolhatók és ugyanakkor összehangolhatók legyenek, elsőként a közös szemléleti megközelítést, a célokat és alapelveket kell tisztázni. Ezzel a témakörrel napjainkra környezetpolitikai dokumentumok, jogi szabályozóeszközök, tudományos és tájékoztató munkák sokasága foglalkozik.

A Rió de Janeiróban 1992-ben (178 ENSZ tagállamból, 172 ország részvételével) megtartott Környezet és Fejlődés világkonferenciáján elfogadott „AGENDA 21” (Feladatok a 21. századra) című dokumentum a helyi hatóságok feladatai között a következőket fogalmazza meg:

A helyi hatóságok kezdeményezése az Agenda 21 támogatására

„Minden helyhatóságnak párbeszédet kell kezdenie a lakossággal, a helyi szervezetekkel és a magánvállalkozókkal, majd pedig elfogadni egy „helyi Agenda 21-et”. A tárgyalások és a közmegegyezés során a helyi hatóságok megismerhetik az állampolgárok, a helyi, a civil, a közösségi, az üzleti és az ipari szervezetek egyéni, sajátos kezdeményezéseit és megszerezhetik a legjobb stratégiák kialakításához szükséges információkat. A tárgyalások nyomán növekedne a háztartások tudatossága a fenntartható fejlődés különböző területein. A helyi hatóságok programjait, politikáját, törvényeit és szabályozását az Agenda 21 céljainak elérése érdekében fel kellene mérni, és módosítani kell az elfogadott helyi programoknak megfelelően.”

Agenda 21 (28.8)

A legfontosabb konkrét alapelvek:

- ❖ **Elővigyázatosság elve** alapján a környezethasználatot a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a hulladékkeletkezés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni.
- ❖ **Megelőzés elve** értelmében a környezethasználat során a leghatékonyabb megoldást, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technikát kell alkalmazni.
- ❖ **Felelősség elve** alapján a környezethasználó a mindenkorai jogszabályokban meghatározottak alapján szabályozott módon, felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.
- ❖ **Együttműködés elve** alapján az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára.
- ❖ **Helyreállítás elve** alapján a környezet állapotában kedvezőtlen hatást kifejtő tevékenységért a tevékenységet végző felelősséggel tartozik.
- ❖ **Fenntartható fejlődés elve** alapján a társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek során úgy kell eljárni, hogy a természeti értékeket megőrizzük a jelen

és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használjuk, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítjuk az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését.

A témakörre vonatkozó hazai szabályozás alapjait a környezetvédelmi törvény fekteti le:

47.§ (1) A 46. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott települési környezetvédelmi programnak tartalmaznia kell:

- ❖ a települési környezet tisztasága,
- ❖ a csapadékvíz-elvezetés,
- ❖ a kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- ❖ kommunális hulladékkezelés,
- ❖ a lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem,
- ❖ a helyi közlekedésszervezés,
- ❖ az ivóvízellátás,
- ❖ az energiagazdálkodás,
- ❖ a zöldterület-gazdálkodás,
- ❖ a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének, településre vonatkozó feladatait és előírásait.

- (2) A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább két évente - felülvizsgálja.
- (3) A jóváhagyott környezetvédelmi programban meghatározott feladatokat a település rendezési terveinek jóváhagyása során, illetve az önkormányzat által hozott más határozat meghozatalával- szükség esetén önkormányzati rendelet megalkotásával kell végrehajtani.
- (4) Települési önkormányzatok közös települési környezetvédelmi programot is készíthetnek.

A TERVEZÉS, PROGRAMKÉSZÍTÉS ALAPELVEI

A környezetvédelem alapelvein túl célszerű a tervezés, programkészítés néhány alapelvét is követni.

A helyi környezetvédelmi programok készítése a környezeti tervezés része, nem cél, hanem eszköz.

A környezeti tervezés elsődleges feladata a környezetpolitikai célok ismeretében:

- ❖ a környezet állapotát, minőségét, potenciálját befolyásoló társadalmi-gazdasági tevékenységek tudatos irányításának megalapozása,
- ❖ a korábbi tevékenységek okozta környezeti károk okainak és kedvezőtlen hatásainak megszüntetése és/vagy mérséklése,
- ❖ az egyes kedvezőtlen tendenciák, illetve haváriát okozó természeti események/folyamatok kezelésére való felkészülés biztosítása.

A tervezés tehát nem cél, sokkal inkább a döntéseket és a cselekvést támogató eszköz, amely lehetőséget ad:

- ❖ a sokrétű környezeti érdekek, szempontok, problémák feltárására,
- ❖ az igények és lehetőségek, ill. a korlátok ütköztetésére és harmonizálására,
- ❖ a szükséges beavatkozások, korlátozások meghatározására.

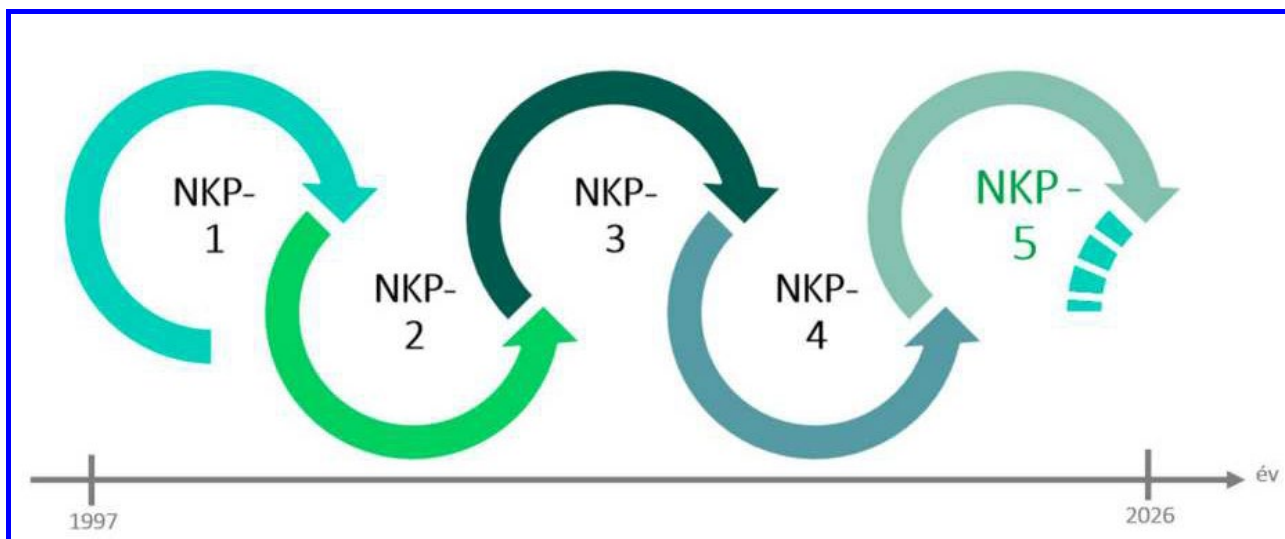
A környezeti tervezés hierarchikusan felépülő, többszintű tervezési tevékenység.

A helyi célok, feladatok, módszerek kiválasztásához a regionális, országos, stb. környezetpolitikai és jogi dokumentumok keretét és segítséget nyújthatnak. A legfontosabb irányjelzők e témakörben a következők:

- ❖ Közös jövőnk (ENSZ Fenntartható Fejlődés Bizottság jelentése, 1988),

- ❖ AGENDA 21-Feladatok a 21. századra (ENSZ Környezet és Fejlődés Világkonferencia, 1992),
- ❖ Közép- és Kelet-Európai Környezetvédelmi Akcióprogram (Európai Környezetvédelmi Miniszterek Találkozója, 1995),
- ❖ Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC, Párizsi Megállapodás) 2015
- ❖ Az évenkénti „klímacsúcok” ajánlásainak figyelembevétele,
- ❖ EU direktívák, ajánlások,
- ❖ Nemzeti Környezet- és Természetpolitikai Koncepció,
- ❖ A környezet védelméről szóló törvény,
- ❖ A természet védelméről szóló törvény,
- ❖ A területfejlesztésről és a rendezésről szóló törvény,
- ❖ Országos Területfejlesztési Koncepció,
- ❖ Nemzeti Környezetvédelmi Program,
- ❖ Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia
- ❖ Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia
- ❖ Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási Terve
- ❖ Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv)
- ❖ Nemzeti Energia- és Klímaterv

Jelenleg a Nemzeti Környezetvédelmi Program 5. változata van érvényben (NKP5).

01. ábra: A Nemzeti Környezetvédelmi Programok láncolata 1997-től
(Forrás: <https://xn--krnyezetvedelem-jkb3r.hu/nemzeti-kornyeztvedelmi-program>)

Az NKP-5 fontosabb jellemzői:

- ❖ Az EU környezetpolitikai célkitűzéseivel (8EAP) és a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával összhangban készült.
- ❖ Az átfogó célkitűzéshez kapcsolódóan 4 stratégiai és 2 horizontális célt, 22 stratégiai területet és 9 stratégiai eszközt határoz meg.
- ❖ Stratégiai céljai:

Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.

- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
- A környezetbiztonság javítása.

❖ Horizontális céljai:

- A társadalom környezettudatosságának növelése.
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

❖ A stratégiai területek és a stratégiai eszközök intézkedései a gazdaság körforgásos jellegének erősítését – a zöld átállást – célozzák.

(Forrás: <https://xn--krnyezetvedelem-jkb3r.hu/nemzeti-kornyezetvedelmi-program>)

Az NKP-5 biztosítja az Alaptörvényben előírt, a környezet védelméről szóló alkotmányos rendelkezések (Alaptörvény P) cikk (1) bekezdés, XX. és XXI. cikk) tervszerű végrehajtásának megalapozását.

A PROGRAMKÉSZÍTÉS FORGATÓKÖNYVE

ELŐKÉSZÍTÉS

A program előkészítésekor a tartalmi, formai, szervezeti, finanszírozási stb. kérdésekben egyaránt állást kell foglalni. Alapvető, de jó esetben nem kizárólagos motiváció, hogy a program készítésére törvény kötelez. Legalább ennyire fontos, ha az önkormányzat, a lakosság, társadalmi szervezetek körében is igény fogalmazódik meg arra, hogy a környezeti ügyekben koncepcionálisan megalapozott, tervezett és ütemezett előrelépés történjen. Emellett természetesen azt is számba kell venni, hogy a program készítésének mely lépések az előzményei, milyen korábbi tevékenységekre/dokumentumokra lehet támaszkodni. Van-e a településnek (illetve a program szempontjából releváns-e):

- ❖ elfogadott jövőképe (környezeti jövőképe),
- ❖ környezetpolitikai koncepciója,
- ❖ érvényes és környezetvédelmi szempontból is érdemlegesen használható Általános Rendezési Terve,
- ❖ környezetvédelmi rendelete,
- ❖ Településképi Arculati Kéziköny,
- ❖ Hőségriadó Terve,
- ❖ Fenntartható energia akcióprogram (SEAP),
- ❖ Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP),
- ❖ a lakosság egészségi állapotára és a környezeti állapotra, valamint a környezethasználatokra, környezetterhelésre vonatkozó adatai, a témakörhöz illeszkedő lakossági közvélemény-kutatási adatok stb.

A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM MEGALAPOZÁSA

A MEGLÉVŐ INFORMÁCIÓBÁZIS ÉS TERVEK KIÉRTÉKELÉSE

TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI-, RENDEZÉSI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI KONCEPCIÓK, PROGRAMOK ÉS TERVEK RENDSZERE	
Terület- és településfejlesztés, -rendezés	Környezetvédelem
ORSZÁGOS SZINT országos területfejlesztési koncepció Országos Területrendezési Terv	Nemzeti Környezetvédelmi Program Nemzeti Természetvédelmi Alapterv
REGIONÁLIS SZINT regionális területfejlesztési koncepciók regionális területrendezési tervek	
MEGYEI SZÍNT megyei területfejlesztési koncepciók megyei területfejlesztési programok megyei területrendezési tervek (térsvégi szerkezeti terv, térsvégi szabályozási terv)	megyei környezetvédelmi program
JÁRÁSI, KISTÉRSÉGI SZINT térsvégi területfejlesztési koncepciók térsvégi területrendezési tervek (térsvégi szerkezeti terv, térsvégi szabályozási terv)	

települési szint településfejlesztési koncepció településszerkezeti terv helyi szabályozási terv helyi építési szabályzat településfejlesztési program településfejlesztési éves terv	települési környezetvédelmi program
--	-------------------------------------

01. táblázat: A meglévő információbázis és tervek

A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT FELMÉRÉSE

Ahhoz, hogy a környezetvédelmi programok szakmai és információs szempontból is megalapozottak legyenek, elengedhetetlen az aktuális környezeti állapot felmérése és leírása. Részben azért, hogy a jövőképből, környezeti koncepcióban meghatározott célokat milyen tényleges környezeti állapotokból kiindulva kell elérni, részben pedig azért, hogy a program készítése során a környezeti minőségjavító intézkedéseket és beavatkozásokat fontossági és sürgősségi sorrendbe lehessen állítani (prioritások).

Az állapot leírásakor legcélszerűbb, legelfogadottabb a környezeti rendszer felépülését leképező kategóriákkal dolgozni. Környezeti elemek: a levegő, víz, föld, élővilág, művi elemek, és az ember; rendszerek: települési környezet, táj. Hatótényező: a zajterhelés, hulladékgazdálkodás, közlekedés, energiaellátás.

Az állapotleíró rész felépítése általában a következő lehet:

- ❖ Általános alapadottságok feltárása (természeti, gazdasági, társadalmi, infrastrukturális);
- ❖ A környezetet érő káros hatások, terhelések, emisszió;
- ❖ Környezetállapot jellemzők környezeti elemek és rendszerek szerinti bontásban;
- ❖ Környezeti, tájökölógiai folyamatok, trendek (dinamikus megközelítés, értékelés);
- ❖ A környezeti állapot javítására tett intézkedések, vagy arra irányuló tevékenységek felmérése;
- ❖ Az állapotjellemzők és a várható folyamatok alapján a megoldandó vagy kezelendő problémák meghatározása.

ÁLLAPOTÉRTÉKELÉS, ÉRTÉK- ÉS PROBLÉMA KATASZTER KIALAKÍTÁSA

Az állapotfelvételhez kijelölt adatok beszerzése, rendezése nyomán készített állapotleírás lehetőséget ad az állapot értékelésére. Ezen folyamat nyomán tárulnak fel a valós környezeti problémák (probléma kataszter) és ezek alapján kell tudni meghatározni, hogy ezek közül melyek azok, amelyek a környezetvédelmi program keretében oldandók, ill. oldhatók meg.

A JELENLEGI HELYZET ÉS A JÖVŐKÉP ÖSSZEVETÉSE – AJÁNLÁSOK MEGFOGALMAZÁSA A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉHEZ

A környezeti problémák szakterületi szempontok (pl. határérték túllépés) alapján, ill. aszerint határozhatók meg, hogy a jelenlegi helyzet mennyire tér el a kívánatostól, ill. a jövőképből vázolt „elvárásoktól”. A tervezésnek ez az a fázisa, amikor azt is ellenőrizni lehet, vajon reális jövőképet vázoltunk-e fel, s becsülni lehet, mennyi időre és erőforrásra volna szükség, hogy a jövőkép eléréséhez szükséges feltételeket biztosítsuk. Ennek tükrében lehet döntést hozni a tervezés folytatásáról, vagyis a konkrét program kidolgozásáról.

PROGRAMKÉSZÍTÉS

- ❖ A célok és prioritások meghatározása
- ❖ Feladatok, eszközök, megoldások meghatározása
- ❖ A program összeállítása

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EGYEZTETÉSE ÉS AZ EGYÉB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEANGOLÁSA

A PROGRAM KÉSZÍTÉSE SORÁN JAVASOLT EGYEZTETÉSEK ÉS AZ ÉRINTETTEK KÖRE

Egy települési környezetvédelmi program készítését általában a települési önkormányzat környezetvédelmi csoportja (vagy ilyen részleg nem léte esetén a műszaki osztály, vagy a főépítész) koordinálja, szervezi.

A programot megalapozó állapotfelmérés, valamint a program célkitűzései és feladatai meghatározásánál a folyamatos egyeztetési feladatok köre két jól elkülöníthető egyeztetési feladatcsoportra osztható:

- ❖ a polgármesteri hivatal különböző osztályaival, jegyzővel, polgármesterrel való szakmai egyeztetések (tehát a hivatalon belüli kommunikáció),
- ❖ a polgármesteri hivatalon kívüli önkormányzati szolgáltató szervezetekkel, nem önkormányzati szakhatóságokkal és társadalmi szervezetekkel való egyeztetések.

A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM EGYÉB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEANGOLÁSA

A települési környezetvédelmi program készítése során összhangot kell kialakítani a településfejlesztési és a településrendezési tervek tartalmával.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló (1997. évi LXXVIII.) törvény, az épített környezet alakítását (a település alakítását) a környezet-, természet- és építészeti értékvédelmi követelményekkel összhangban írja elő.

A településrendezés alapvető feladatául határozza meg a törvény az emberhez méltó környezet biztosítását, a környezet-, a természet-, a tájvédelem és az élővilág-védelem biztosítását.

A helyi építési szabályzat pedig a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos helyi követelményeket állapít meg.

Az ismertetettek alapján nyilvánvaló, hogy a települési környezetvédelmi programoknak a településrendezési tervvel összhangban, azzal egyeztetve kell készülnie. Ez nem jelenti azt, hogy a rendezési terv hierarchiában magasabb rendű tervtípus lehet a környezetvédelmi programmal szemben, hanem elsősorban a környezetvédelmi program (ill. településfejlesztési program) elhatározásainak kell értelemszerűen a rendezési tervekben megjelenniük.

A hat évre szóló települési környezetvédelmi programhoz egy „Környezetvédelmi éves intézkedési és végrehajtási terv” készítése szükséges a program reális és hatékony megvalósíthatósága érdekében.

Az éves intézkedési és végrehajtási tervnek a következőket kell tartalmaznia:

- ❖ a terv kapcsolódását az elfogadott települési környezetvédelmi programhoz,
- ❖ a tervezett környezetvédelmi beavatkozás részletes ismertetését,
- ❖ finanszírozási igényt - forrásmegjelölést,
- ❖ a végrehajtás ütemezését,
- ❖ a végrehajtás felelőseit.

JÓVÁHAGYÁS, A PROGRAM HATÁLYA

A települési környezetvédelmi programot a települési önkormányzat képviselő testülete fogadja el, ill. hagyja jóvá a felülvizsgálati módosításokat.

A települési környezetvédelmi program hatéves időtartama határozza meg az önkormányzat környezetvédelmi cselekvési prioritásait, feladatait. A hat év lejártával újabb települési környezetvédelmi programot kell készíteni.

A hat éves időtartamú programot két évente felül kell vizsgálni és az esetleges módosításokat a települési önkormányzattal újra jóvá kell hagyatni. A program gyakorlati megvalósítását előkészítő intézkedési és végrehajtási terv kialakítását és tartalmát évenként kell felülvizsgálni és ennek eredményéről a települési önkormányzat képviselő testületének célszerű jelentést tenni.

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM LAKOSSÁGI EGYEZTETÉSE JÓVÁHAGYÁSA

A települési környezetvédelmi programok nyilvánosak. A programkészítés folyamatáról, a program elfogadásáról, tartalmáról a helyi tömegtájékoztatási eszközökben - illetve a helyben szokásos módokon - tájékoztatni kell a lakosságot, a civil, a társadalmi és gazdálkodó szervezeteket. A programkészítés folyamatában célszerű biztosítani a lakosság oly módon való részvételét, hogy az érdeklődők még a program elfogadása előtt véleményezhessék azt és kiegészítő javaslatokat is tehessenek. Ezt lakossági fórum keretében lehet megvalósítani.

A nyilvánosságot több okból be kell vonni a környezetvédelmi döntésekbe. A közösség tagjainak joga van beleszólni az életüket közvetve vagy közvetlenül érintő környezeti problémákkal kapcsolatos döntésekbe. Másrészt, a közösség tagjai megbízható információforrást jelentenek.

A lakosság az elkészült környezetvédelmi program gyakorlati megvalósításában is fontos szerepet kap. A nyilvánosság bevonásával tehát jól tájékozott, aktívabb, a környezetvédelmet fontosnak tartó közösséget nyerhetünk.

A lakosság tájékoztatása és a feladatokba való bevonása két fő feladatterületen fontos:

- ❖ a program készítési időszakában, a program alakítása területén,
- ❖ a program végrehajtása időszakában, a program megvalósítása területén.

A tájékoztatással a program tartalmi üzenetét el kell juttatni a település lakosságához, a szakmai anyagok közérthető összefoglalóinak elkészítésével.

A közvetlenül környezetvédelmi célú társadalmi szervezetek, lakossági szerveződések hidat is jelenthetnek a lakosság és az önkormányzat között, közvetíthetik a program céljait és visszajelezhetik az önkormányzat számára a lakossági reagálásokat.

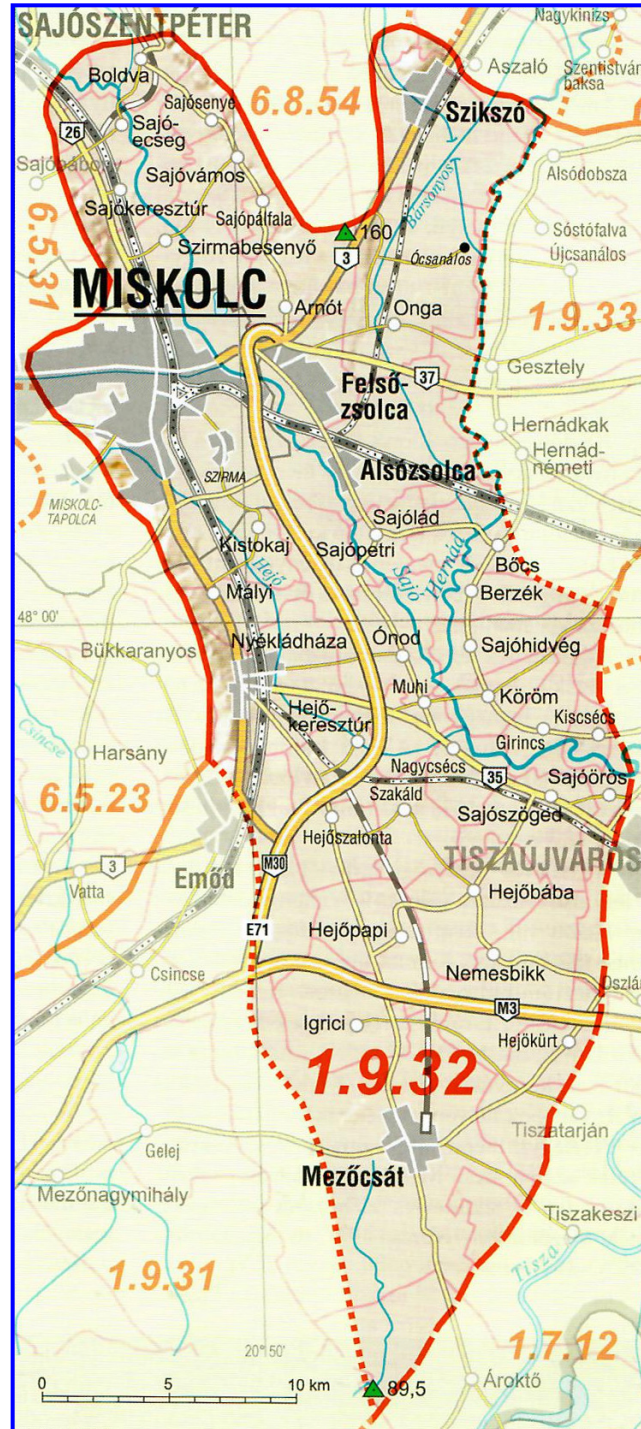
A CÉLTERÜLET ALAPÁLLAPOTÁNAK ISMERTETÉSE

A CÉLTERÜLET ELHELYEZKEDÉSE A TÁJFELOSZTÁS HIVATALOS RENDSZERÉBEN

NAGYTÁJ: Alföld

KÖZÉPTÁJ: Észak-Alföldi-hordalékkúpsíkság

KISTÁJ: Sajó-Hernád-sík

01. térkép: A célterület elhelyezkedése

A KISTÁJ ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

(Magyarország kistájainak katasztere, második, átdolgozott kiadás MTA, Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest 2010.)

DOMBORZATI ADATOK

A kistáj Borsod-Abaúj-Zemplén megyében helyezkedik el. Területe 668 km² (a középtáj 16,5%-a, a nagytáj 1,3%-a).

A kistáj 89,5 és 160 m közötti tszf-i magasságú hordalékkúpsíkság. D felé lejtő felszínének É-i része környezeténél alacsonyabban fekszik, míg középső és D-i, alacsonyodó része szigetszerűen 8-10 m magasra kiemelkedik. A területet a Sajó és a Hernád hordalékkúpja építi fel. Az egykori felszín a folyók eróziójának hatására alacsony völgyközi hátakkal tagolt, 5 m/km²-es átlagos relatív reliefű domblábi hátak, lejtők orográfiai domborzattípusába sorolható területté vált. A Sajó és a Hernád artéri vidéke (Muhi-síkság) kis relatív reliefű hullámos, ill. enyhén hullámos síkság. Egyhangú felszíne löszös anyagokkal fedett.

Típus	%	Hektár
1. lakott terület	10,2	6783,0
2. szántó	67,4	45047,9
3. kert	1,7	1132,1
4. szőlő	2,1	1391,7
5. rét, legelő	10,1	6765,8
6. erdő	5,1	3422,7
7. vízfelszín	3,4	2240,3

02. táblázat: A területhasznosítás típusai szerinti elosztás

FÖLDTANI ADOTTSÁGOK

Az alaphegység É-on alsó- és középső-triász karbonátos képződményekből áll, D-en pedig újpaleozoos és mezozoos kőzetek fordulnak elő. A felső-pannóniai rétegekre átmenet nélkül települ a pleisztocén durva üledéke, amely a süllyedés miatt vastagon borítja be a korábbi képződményeket. A folyók teraszai Miskolc és Szikszó fölött elvégeződnek, ill. belesimulnak a hordalékkúpba, amelynek anyaga a Sajótól Ny-ra kavicsos, K-re inkább finom üledékekből áll. A hordalékkúp építése az egész pleisztocénban tartott, s különösen a Sajó—Hernádtól Ny-ra rakódott le több rétegben sok kavicsos üledék. A holocénban a Sajó—Hernád saját hordalékkúpjába vésődött. A felszín legelterjedtebb képződménye a folyóvízi kavics (gyakran homok és murva is kapcsolódik hozzájuk). A kistájban rendkívül sok, nagy készlettel rendelkező kavics-előfordulás ismert; a nagyobbak: Alsózsolca, Nyékládháza, Mezőcsát, Sajószöged, Hejőpapi, Hejőkeresztúr, Muhi, Sajóörs, Arnót, Köröm, Sajópetri, Böcs. A Sajó—Hernád árterén löszös-agyagos üledékek, ill. holocén öntésanyagok vannak a felszínen.

ÉGHAJLAT

Mérsékelt meleg, száraz kistáj.

Az évi napsütés óráösszege az É-i részeken 1850 óra alatti, D-en 1900 óra körüli. Nyáron É-on 730, D-en 740-750 óra közötti, télen 170 óra napfény valószínű.

A táj D-i felében 9,7-9,9 °C, az É-i felében 9,3-9,6 °C az évi középhőmérséklet, míg a tenyészidőszaké D-en 17,0 °C, É-on 16,6 °C. Ápr. 4-8-tól (É-on ápr. 10-től) okt. 15-17-ig, azaz 190-195, É-on mintegy 185 napon át a napi középhőmérséklet meghaladja a 10°C-ot. A fagyoktól mentes időtartam É-on 175 nap körüli (ápr. 20-25. és okt. 15. között), a középső vidékeken 185 nap körüli (ápr. 15. és okt. 20. között), D-en viszont 195 nap (ápr. 10-12. és okt. 25. között). A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékletének sokévi átlaga É-on 33,5 °C, a középső

részekén 34,0 °C, D-en kevéssel 34,0 °C fölötti. A téli abszolút hőmérsékleti minimumok átlaga — 16,0 és —16,5 °C.

A csapadék évi összegének területi eloszlása 540 és 580 mm közötti (É-ről D felé csökken). A tenyészidőszakban 330-350 mm körüli eső a megszokott, de D-en ennél kevesebb. A 24 órás csapadékmaximum 86 mm (Hejőbába). A hótakarós napok átlagos száma évi 38 körüli, az átlagos maximális hóvastagság 16-17 cm.

Az ariditási index É-on 1,20, D-en 1,30.

A Sajó völgyében inkább É—ÉNy-i, a Hernád völgyében — egészen a Tisza torkolatig — É—ÉK-i az uralkodó szélirány. Az átlagos szélesebség 2,5 m/s körüli.

Az É-D-i irányú éghajlati különbségek (hőmérséklet, csapadék, fagymentes időszak) eleve meghatározzák a növénytermesztési lehetőségeket.

VIZEK

A Közép-Tisza Ny-i oldalán a Sajó és a Hernád közös hordalékkúpsíksága, amelyhez a Sajó (229 km, 12 708 km²) Sajószentpéter alatti szakasza (64 km, 7782 km²-rel), a Hernádnak (282 km, 5436 km²) Alsódobsza alatti szakasza (33 km, 513 km²) tartozik. A Sajó ezen a szakaszon veszi fel a Hernádon kívül a Bódvát (111 km, 1727 km²) balról, továbbá a Kis-Sajót (21 km, 86 km²), jobbról pedig a Szinvát (18,5 km, 159 km²). A Hernád mellékvize jobbról a Vadász-patak (33,5 km, 211 km²) és a Kishernád—Bársonyos-malomcsatorna (68 km, 267 km²). A Sajóval párhuzamosan folyik a Tiszába a Hejő (44 km, 243 km²), amelynek mellékvize a Kulcsár-völgyi-patak (26 km, 70 km²), továbbá a Rigósi-főcsatorna (39 km, 148 km²). Száraz, gyér lefolyású, vízhiányos terület.

Minden nagyobb folyóról vannak vízjárási adatok.

A Sajón és a Hernádon a tavasz, a Hejőn a kora nyár az árvizek időszaka. Az év második fele általában kisvízű. A karsztforrásból eredő Hejőn jellegzetes a karsztos vízgyűjtő kiegyenlítő, tározó hatása. A folyók mentén csak helyenként vannak védőgátak. A belvízlevezető csatornahálózat hossza kb. 100 km.

Állóvizeinek egyik csoportjába természetes kis tavak tartoznak, amelyekből 4 van, 15 ha felszínnel (a legnagyobb, a Hejő mentén, Oszlár közelében, 9 ha-os). A Sajó hordalékkúpjába Nyékládháza és Mályi környékén több kavicsbányatavat mélyítettek, felszínük változó, összesen kb. 4 km²-re tehető.

A „talajvíz” mélysége Igricitől É-ra 4-6 m, a Hejő alsó szakasza mentén 2 m felett, máshol 2-4 m között van. Mennyisége jelentős, de a peremek felé csökken. Kémiai típusa főleg kalciummagnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége Felsőzsolcától É-ra és a települések körzetében 25-35 nk°, máshol 15-25 nk°. A szulfáttartalom Miskolc környékén 300 mg/l felett, máshol az alatt van. Sok helyen megjelenik a nitrátosodás.

A rétegvíz mennyisége nem jelentős. Az artézi kutak száma kicsi. Mélységük általában sekély, de onnan is tekintélyes vízhozamokat termelnek. Mezőcsát mélyfúrása 49 °C-os, Sajóhidvégé 95 °C-os vizet ad.

A közüzemi vízellátás megoldott, a csatorna-hálózat is egyre inkább kiépül. Ennek következtében a szennyvízhálózatra csatolt lakások aránya Miskolc nélkül is meghaladta a 60%-ot (2008), a megyeszékhely ide tartozó részével együtt pedig 80% fölé emelkedik.

Vízfolyás	Vízmerce	LKV	LNV	KQ	KÖQ	NQ
		cm		m ³ /s		
Sajó	Ónod	21	520	9,50	63,1	710
Hernád	Hernádnémeti	-70	420	-6,50	31,0	450
Bódva	Borsodszirák	-8	252	1,30	7,40	80
Szinva	Miskolc	1	150	0,18	0,70	45
Hejő	Nyékládháza	-19	154	0,30	0,45	15

03. táblázat: Folyók vízrajzi jellemzői

01.kép: Kavicsbánya tó a külterületen

02. kép: Kavicsbánya tó a külterületen 2

NÖVÉNYZET

A táj potenciális növényzetét a Sajó és a Hernád alacsony árterein fűz-nyár ligetek, a magasabb térszíneken tölgy-köris-szil ligetek jelentik. A tatárjuharos lösztölgyesek jelentősebb foltjai a Sajó-Hernád torkolattól ÉÉK-re és a Bükkalja alföldi peremén nőtték. A sziki tölgyesek a táj D-i, DK-i, Tisza menti részein alakulhattak ki.

Ma a táj túlnyomó része mezőgazdasági terület, nagytáblás szántóföldi kultúrákkal. A puhafás fűz-nyár ártéri erdők gyakorlatilag csak a vízfolyások keskeny sávján maradtak meg (fehér fűz — *Salix alba*, csöregefűz — *S. fragilis*, elvétve fekete nyár — *Populus nigra* — idős példányai), állományukat sokfelé nemesnyárasokkal váltották fel, tömegesek az özönfajok. A keményfás ártéri erdők mára megmaradt, erősen átalakult foltjai a Belegrád (Hernádkak) melletti Kemelyi-erdő és a girincsi Nagy-erdő. A Sajóládi-erdőt gyakorlatilag letermelték.

TALAJOK

A táj a két folyó hordalékkúpján alakult ki. A fiatal öntéshordalékon, amelynek egy része kavics, öntés réti és réti talajok (30 és 12%) található. Mechanikai összetételük vályog vagy agyagos vályog, szervesanyag-tartalmuk legfeljebb 2-3%. Termékenységi besorolásuk a 40-50 (int.) földminőségi kategória. A Sajó-völgy taljai - amelyek között kevés nyers öntés is van - inkább savanyúak, míg a Hernád-völgyben a talajok vagy karbonátosak, vagy gyengén savanyúak. Az öntés réti talajokéhoz hasonló fizikai és kémiai jellemzőjű, de nagyobb (>4%) szervesanyag-tartalmú réti talajok termékenységi besorolása az 55-70 (int.) ponthatárokkal jellemezhető. Hasznosíthatóságuk mindegy 50%-ban szántó és 30-35%-ban rét-legelő lehet.

A szikes talajok, így a réti szolonyecek és a sztyepesedő réti szolonyecek (2-2°/0) kis foltokban fordulnak elő. A réti szolonyecek 80%-ban legelőként, míg a kedvezőbb termékenységű sztyepesedő réti szolonyec talajok 25%-ban legelőként és 75%-ban szántóként hasznosíthatók.

A teraszok lösz és löszszerű üledékein - főként a kistáj alsó harmadában - a réti talajképződményekhez csatlakozó térszíneken réti csernozjomok (11%), a magasabb teraszokon alföldi mészlepedékes csernozjomok (20%), a hegységelőterekhez csatlakozóan pedig csernozjom barna erdőtalajok (23%) keletkeztek.

A csernozjom talajok mechanikai összetétele általában vályog, víz- és tápanyag-gazdálkodásuk kedvező, termékenységük változó 65-105 (int.). A réti csernozjomoké a legkedvezőbb, az alföldi mészlepedékes csernozjomoké - fizikai féleségüktől függően - (vályog vagy homokos vályog) szintén nagy lehet, míg a csernozjom barna erdőtalajoké erősen savanyú kémhatásuk miatt kisebb.

E talajok főként (75-90%) szántóként, de 5-10%-ban gyep-, szőlő- és erdőterületként is hasznosíthatók.

Talajtípus kód	Területi részesedés (%)
11 – csernozjom barna erdőtalajok	23
14 – alföldi mészlepedékes csernozjom	20
16 – réti öntéstalajok	11
22 – réti szolonyecek	2
23 - sztyeppesedő réti szolonyecek	2
25 - réti talajok	12
26 – réti öntéstalajok	30

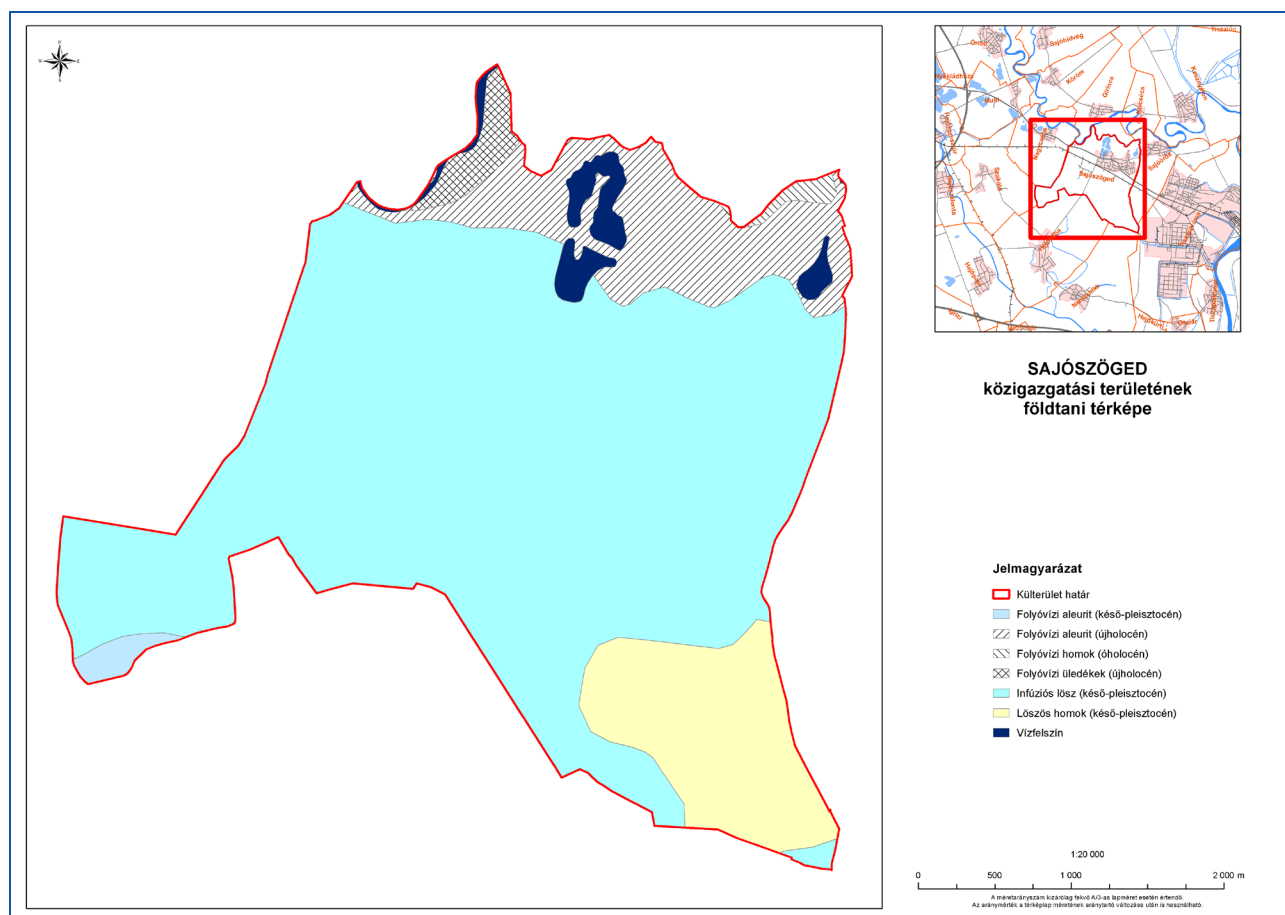
04. táblázat: A talajtípusok területi megoszlása (%)

SAJÓSZÖGED TERMÉSZETFÖLDRAJZI JELLEMZÉSE

Sajószöged közigazgatási területe a Sajó-Hernád-sík kistáj középső részén terül el.

Területe 100 m körüli átlagos tengerszint feletti magassággal jellemezhető, hordalékkúpsíkság és tökéletes síkság. Az egykori felszínt a folyók eróziója alacsony völgyközi hátakkal tagolt, 5m/km²-es átlagos reliefű domblábi hátakká, lejtők domborzattípusába sorolható területté alakította. A Sajó és a Sajó-Hernád-ártéri vidéke (Muhi-síkság) kis relatív reliefű hullámos, illetve enyhén hullámos síkság. A gyenge lejtésviszonyok miatt lefolyástalan mélyedések is megfigyelhetők. A felszín löszös agyagokkal fedett.

A Sajó-Hernád hordalékkúp épülése különösen a Sajó-Hernád völgyétől nyugatra az egész pleisztocén folyamán tartott, és több rétegben rakódott itt le a sok kavicsot tartalmazó üledék. E felhalmozódott anyag kelet felé finomodik. A felszín legelterjedtebb képződménye a folyóvízi kavics, amit korábban az önkormányzat területén is bányásztak. A korábbi bányászati tevékenységet, mára már csak a Sajó árterületén mélyített bányatavak jelzik.

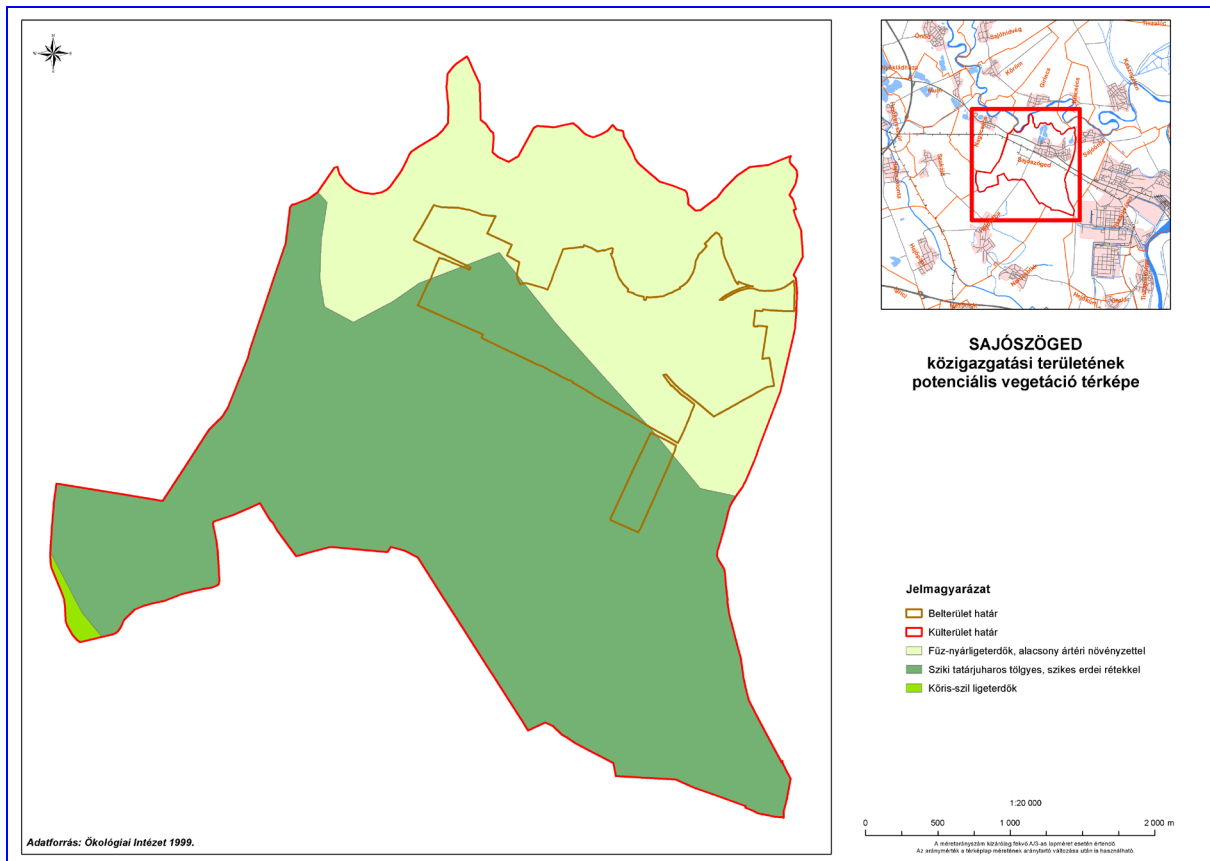

02. térkép: Sajószöged közigazgatási területének földtani térképe

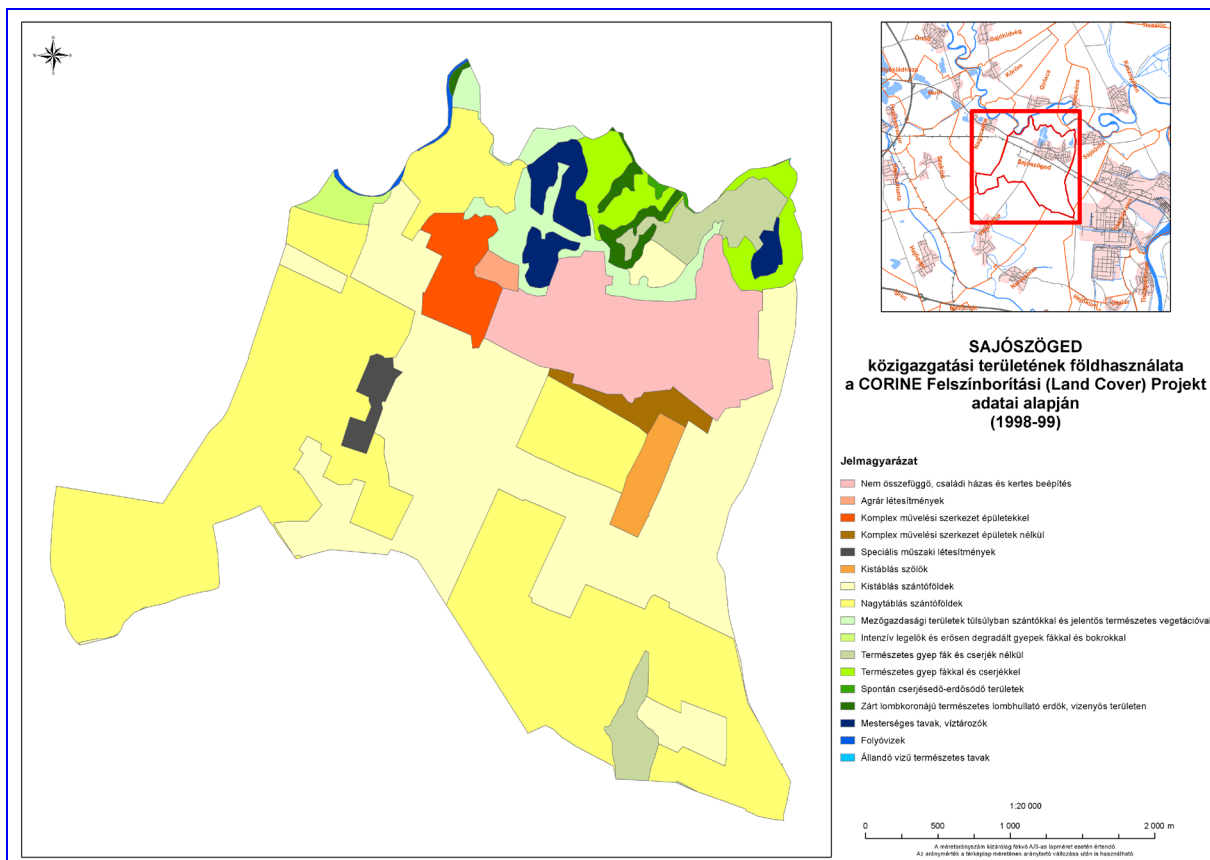
A terület mérsékelt meleg, száraz éghajlatú. Az évi napsütés órák összege 1900 óra körüli. Nyáron 740–750 óra közötti, télen 170 óra napfény valószínű. Az évi középhőmérséklet 9,7–9,9 °C. A tenyészidőszak középhőmérséklete 17,0 °C. A fagyoktól mentes időtartam (ápr. 20–25. és okt. 15. között), 185 nap körüli.

A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékletének sokévi átlaga 34,0 °C. A téli abszolút hőmérsékleti minimumok átlaga –16,0 és –16,5 °C.

04. térkép: Sajószöged közigazgatási területének potenciális vegetáció térképe

05. térkép: Sajószöged közigazgatási területének földhasználata a CORINE Felszínborítási (Land Cover) Projekt adatai alapján (1998-99)

FÖLDHASZNÁLAT

Sajószöged közigazgatási területe 1361,8 ha.

A különböző földhasználati kategóriákat légifelvételek (Google Earth) és terepbejárások alapján azonosítottuk. A területhasználati módokat légifelvétel alapján digitalizált térképen jelenítettük meg.

SAJÓSZÖGED KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉNEK, MŰVELÉSI ÁGAK SZERINTI MEGOSZLÁSA

Művelési ág	terület (ha)	%
<i>Erdő</i>	56,1	4,1
<i>Cserjés</i>	25,5	1,9
<i>Rét-legelő</i>	105,6	7,8
<i>Szántó</i>	875,4	64,3
<i>Kert</i>	76	5,6
<i>Kivett</i>	188,9	13,9
<i>Vízfelület</i>	34,3	2,5
Összesen:	1361,8	100

05. táblázat: Sajószöged közigazgatási területének, művelési ágak szerinti megoszlása

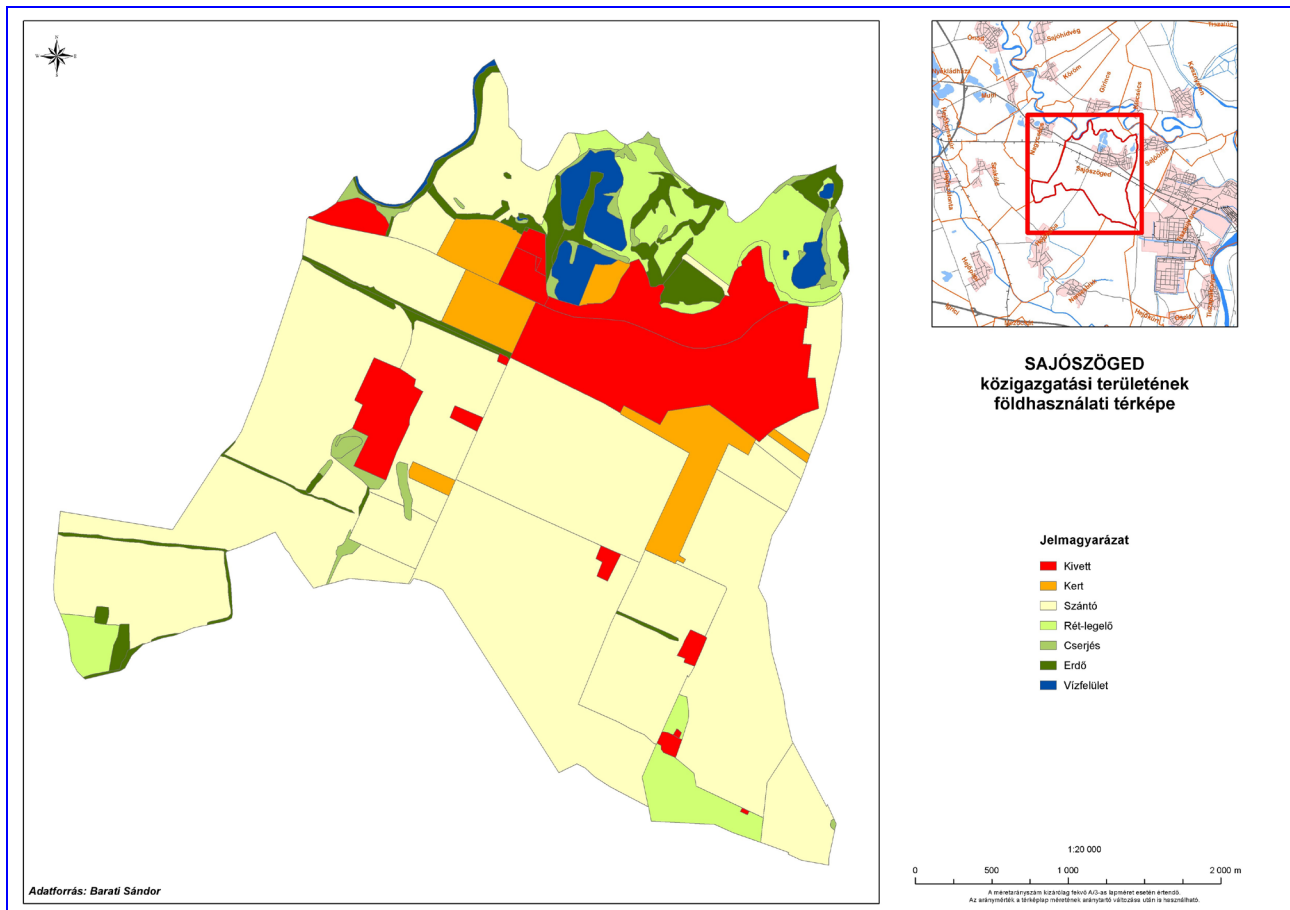
A terület 64,3 %-a nagytáblás *szántó* művelésű mezőgazdasági terület. A nagytáblás monokultúras mezőgazdasági területekhez kapcsolódik a települések környékén fellelhető *kertek* zónája, melyek összességükben a külterület 5,6%-át jelentik. Ez a két jellemző földhasználati forma, amely meghatározza a sajószögedi táj arculatát, és az egyik fontos biológiai diverzitást befolyásoló tényező is. A mezőgazdasági területek túlsúlya jellemzi az önkormányzati terület tágabb környezetét is.

Növényzeti szempontból másik jelentősnek mondható földhasználati forma a *rét - legelő* területe. A Sajó árterületén lévő területük nagy része ecsetpázsitos gyepek volt. (Bővebb jellemzésüket lásd az élőhelyeket bemutató fejezetben.) Ezeket kisebb nagyobb rendszerességgel legeltetik.

Erdők kategóriába zömmel az ártéri fűz-nyár ligeterdők tartoznak. Többségük többé-kevésbé kielégítik az erdő vegetációs és társulástani értelemben is meghatározott fogalmát, de ehhez a művelési ághoz soroltuk mindazokat az erdősávokat is, melyek erdőtervezettek és az erdészeti térképen is fel vannak tüntetve. Ezen erdősávok erősen feldarabolódtak melyeknek nem erdő szerepük a jelentős, hanem a védőfunkciójuk, mint széleróziótól védő erdősávok.

A puhafás ligeterdők szomszédságában az ártéren a spontán erdőszülő foltok *cserjés*-erdős megjelenési formáit is elkülönítettük. Területfoglalásuk 25,5 ha. Ezek a fás-cserjés területek még nem záródtak erdővé, nem is erdőtervezettek, de erdővé alakulásuk lehetősége adott, ha zavartalanságuk biztosított marad. Jelentőségük az erdősávokhoz hasonlóan abban áll, hogy fészkelőhelyként, vagy vadbúvóhelyként is funkcionálnak.

Vízfelület kategóriába a Sajó-folyó, és a területen található felhagyott kavicsbánya tavak tartoznak. *Kivett* földhasználati kategória alatt Sajószöged települést és valamilyen okból művelésből kivont területeket (telephely, roncssterületek) jelöltük.

06. térkép: Sajószöged közigazgatási területének földhasználati térképe (2025)

A település külterületén jelenleg folyik egy 245 MW-os naperőmű telepítése. Ez a beruházás állami kiemelt beruházás, üzembe helyezése érinteni fogja a település földhasználatát is. A tervek szerint 2027-re várható a kivitelezés befejezése.

SAJÓSZÖGED ÉLŐHELYTÉRKÉPE ÉS NÖVÉNYTANI JELLEMZÉSE

A VEGETÁCIÓ ÁLTALÁNOS KÉPE

A közigazgatási külterület jórészt mezőgazdasági területeket foglal magába a Sajó vonalától délre. A táj mai arculatában a természetes adottságokat már háttérbe szorították az emberi hatások, a kiterjedt mezőgazdálkodás, és a legeltetés.

03. kép: Puhafás ligeterdők megmaradt darabjai előtérben legelővel

A Sajót a hajdani alacsony ártéri puhafás ligeterdők darabjai kísérik, helyenként bokorfüzesekkel. A közbeékelődött üde füves területek kiérnek közvetlenül a Sajó partjáig. A *Salicetum albae-fragilis* állományában sok helyen keveredik a *Populus canescens* és a *Populus alba*, alárendelten *Populus nigra*, de a klasszikus értelemben vett ártéri ligeterdős jelleget sehol sem mutatja. Ez elsősorban nem a fajösszetételre vonatkozó megállapítás, hanem kiterjedésükre vonatkozó észrevétel, mivel felaprózott darabjaik már nem elégségesek ahhoz, hogy ökológiai folyosó szerepüket maradéktalanul ellássák.

A nem mezőgazdasági területek (szántók, hobbikertek, gyümölcsösök) mellett jelentősebb kiterjedésben képviseltek a füves területek, melyek az *Alopecuretum pratensis* és *Festucetum pratensis* degradált típusai. Ezeken a legeltetés és a taposás miatt megfigyelhető a gyomosodás melyet *Urtiva dioica*, *Cychorium intybus*, *Linaria vulgaris*, *Rubus* sp. stb. fajok jeleznek. Főleg a folyó közeli területeiken jelentős lenne az újulat, melynek erőteljesebb növekedését a legeltetés akadályozza.

Foltokban, telepített nyárasok, a mezőgazdasági táblák között akácosok színezik a területet, melyek monokultúrás foltjai a rájuk jellemző fajszegény aljnövényzetet támogatják.

A terület vegetációját összességében az alábbiak jellemzik:

- ❖ Az önkormányzat külterülete döntően mezőgazdasági terület, monokultúrás mezőgazdasági növényfajokkal.
- ❖ A természetközeli vegetáció aránya a területen kb. 4,1 % ideértve a puhafás ligeterdő maradványokat.
- ❖ A rét legelők aránya, kb 7,8%, melyek degradáltsági fokuk változatos, de a taposás, legeltetés miatt mindenhol magas. A fennmaradó területeken nagytáblás szántó területek, valamint a növényzetmentes területek, települések osztoznak.
- ❖ A degradáció különböző fokai a terület minden növényzeti típusában megmutatkozik, degradációtól mentes, valójában természetközeli terület sehol sem található a közigazgatási külterületen.

AZ ÉLŐHELYTÍPUSOK JELLEMZÉSE (ÁLTALÁNOS NEMZETI ÉLŐHELY-OSZTÁLYOZÁSI RENDSZER - ÁNÉR 2011- ÉLŐHELYFELOSZTÁSA ALAPJÁN)

D34 – Mocsárrétek

Natura kód: 6510

Természetesség: fajgazdag, de gyomos színező elemekben szegény állományok (3)

A vegetációs időszak nagy részébe üde-nedves, tavasszal gyakran vízállásos területek, amelyek nyárra kiszáradnak. Talajuk nem tözegesedő, szikes fajokban szegény, magas fűvű rétek.

Nagyobb kiterjedésű területei az önkormányzati terület északi részén a Sajó mentén maradtak meg. Talajuk viszonylag nedves, a korábbi ártéri jellegét néhány faj tanúsítja. A közeli ligeterdő foltok, a folyó menti fák hűvösebb mikroklímát és nagyobb páratartalmat biztosítanak. A helyenkénti nitrogénfeldúsulást a növények jelzik. Elszórtan galagonya, kökény és vadrózsabokrok színesítik a területet. Sok a fehér nyár (*Populus alba*) magonc, és sarj, melyek igen erőteljesen fejlődnek, bizonyítva a számukra optimális életfeltételeket.

Az élőhelyre jellemző fajok: *Populus alba*, *Populus nigra*, *Populus canescens*, *Salix caprea*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa sp.*, *Rubus sp.*, *Achillea millefolium*, *Alopecurus pratensis*, *Althea officinalis*, *Arrhenatherum elatius*, *Calystegia sepium*, *Capsella bursa-pastoris*, *Carex hirta*, *Carex stenophylla*, *Cirsium arvense*, *Colchicum autumnale*, *Cychorium intibus*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Dipsacus laciniatus*, *Eryngium campestre*, *Eryngium planum*, *Gallium aparine*, *Gallium boreale*, *Glechoma hederacea*, *Lamium album*, *Lamium amplexicaule*, *Leontodon hispidus subsp. hispidus*, *Linaria vulgaris*, *Medicago lupulina*, *Ononis arvensis*, *Ornithogalum umbellatum*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, *Poa angustifolia*, *Potentilla anserina*, *Potentilla reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus arvensis*, *Rumex acetosa*, *Rumex crispus*, *Sonchus arvensis*, *Stellaeria media*, *Stenactis annua*, *Symphytum officinale*, *Taraxacum officinale*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Tripholium dubium*, *Urtica dioica*, *Verbascum phoenicum*, *Vicia sepium*.

OB – Jellegtelen üde gyepek

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: erősen rontott (2)

A Sajót kísérő gátoldalon és a bányatavak mentén kialakult fűszárúakat alárendelten tartalmazó gyepek, de helyenként üde cserjés foltok megtalálhatóak területükön. A bányatavak melletti területek esetében a vízparti növényzetsáv jellemzően keskeny, a növényzet vizes élőhelyekre jellemző zonációjából néhány faj található csak meg, a part menti nádas-gyékényes, bokorfűzes és réti elemek képviselőiben.

Jellemző fajok: *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *Salix alba*, *Salix purpurea*, *Salix viminalis*, *Amorpha fruticosa*, *Crataegus monogyna*, *Achillea millefolium*, *Agrostis stolonifera*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Anchusa officinalis*, *Artemisia vulgaris*, *Poa bulbosa*, *Bromus arvensis*, *Bromus mollis*, *Calamagrostis epigeios*, *Centaurea micranthos*, *Cerastium brachypetalum*, *Cirsium arvense*, *Consolida regalis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Equisetum ramosissimum*, *Eryngium campestre*, *Festuca pseudovina*, *Lepidium draba*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Phragmites australis*, *Plantago lanceolata*, *Poa angustifolia*, *Potentilla reptans*, *Rumex crispus*, *Stenactis annua*, *Tragopogon dubius*, *Trifolium campestre*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Tunica prolifera*, *Typha angustifolia*, *Verbascum phlomoides*, *Verbena officinalis*, *Vicia cracca*, *Vicia hirsuta*, *Xanthium strumarium*.

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: degradált fajszegény élőhely (2)

Legnagyobb kiterjedésükben legelt, taposott, gyomosodó száraz gyepterületek. Szarvasmarhákkal is legeltetik.

Jellemző fajok: *Achillea millefolium*, *Agrostis stolonifera*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Artemisia vulgaris*, *Poa bulbosa*, *Bromus mollis*, *Calamagrostis epigeios*, *Cirsium arvense*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota*, *Eryngium campestre*, *Festuca pseudovina*, *Lepidium draba*, *Lotus corniculatus*, *Matricaria recutita*, *Medicago lupulina*, *Oenothera biennis*, *Stenactis annua*, *Tragopogon dubius*, *Trifolium campestre*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Verbascum phlomoides*.

J4 – Fűz-nyár ártéri erdők

NATURA 2000 kód: 91E0

Természetesség: még természeteszerű állományok, de jelentős gyomosodás indult meg (3)

A Sajó alacsony árterén kialakult higrofil erdő. Jelenlegi kiterjedésében már csak szegélyként, vékony sávként kíséri a folyó medrét. Fajösszetételét tekintve megőrizte a potenciális társulás fás szárú állományát, de a fajok aránya torzult, nyilvánvalóan a drasztikus területcsökkenés miatt elsősorban. A szegélyeken nagyra nőtt kórók uralják a területet. Az aljnövényzet fajszegény, inváziós fajokkal terhelt (*Echynocistis lobata*, *Amorpha fruticosa*). Helyzete miatt mégis jelentős élőhely, hiszen menedékhelyet jelenthet (potenciális refugium terület lehet), és az ökológiai folyosórendszer részét képezi.

Jellemző fajok: *Acer campestre*, *Acer negundo*, *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus alba*, *Populus canescens*, *Populus nigra*, *Robinia pseudo-acacia*, *Salix fragilis*, *Humulus lupulus*, *Cornus sanguinea*, *Prunus spinosa*, *Rubus sp.*, *Sambucus nigra*, *Aegopodium podagraria*, *Agropyron repens*, *Althea officinalis*, *Anagallis arvensis*, *Aristolochia clematitis*, *Artemisia vulgaris*, *Bidens tripartita*, *Brachipodium sylvaticum*, *Bromus sterilis*, *Calamagrostis epigeios*, *Calystegia sepium*, *Carduus crispus*, *Chaerophyllum bulbosum*, *Chenopodium album*, *Cychonium intibus*, *Dactylis glomerata*, *Deschampsia caespitosa*, *Dypsacus lacyniatus*, *Echinocystis lobata*, *Eryngium planum*, *Gallium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Heraclenum spondylium*, *Humulus lupulus*, *Lamium album*, *Lapsana communis*, *Lolium perenne*, *Lysimachia nummularia*, *Matricaria maritima ssp. inodora*, *Mentha longifolia*, *Parthenocysus quinquefolia*, *Plantago major*, *Poa angustifolia*, *Polygonatum latyfolium*, *Polygonum aviculare*, *Potentilla anserina*, *Ranunculus repens*, *Rumex sanguineus*, *Scrophularia nodosa*, *Scutellaria hastifolia*, *Solidago gigantea*, *Stenactis annua*, *Tanacetum vulgare*, *Urtica dioica*, *Veronica chamaedris*, *Xanthium strumarium*.

P2a – Üde cserjés

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: Üde erdők helyén kialakult cserjések, a gyepszintben alárendelten üde erdei fajokkal (3).

Erdővé még nem záródott és nem is erdőtervezett területek. Spontán erdősülő foltok, üde élőhelyi környezetben. A szukcesszió előrehaladtával a későbbikben erdővé is záródhatnak. Élőhelyüket tekintve a korábbi ligeterdők helyén maradtak meg. Fajkészletükre jellemző, hogy egyaránt megtalálhatóak itt az eredeti ártéri puhafás ligeterdő elemek, illetve adventív akác és zöldjuhar is. Foltjaikban a fák borítása jórészt 50% alatti. A fás szárúak alá behúzódó lágyszárú fajok az üde gyepek fajkészletére jellemzőek.

Jellemző fajok: *Acer campestre*, *Acer negundo*, *Populus alba*, *Quercus petraea*, *Robinia pseudo-acacia*, *Ulmus minor*, *Rosa canina*, *Prunus spinosa*, *Alopecurus pratensis*, *Achillea millefolium*, *Arrhenatherum elatius*, *Chrysanthemum leucanthemum*, *Cichorium intibus*, *Clematis integrifolia*, *Colchicum autumnale*, *Dactylis glomerata*, *Dipsacus laciniatus*, *Eryngium planum*, *Eryngium campestre*, *Festuca pratensis*, *Fragaria viridis*, *Gallium boreale*, *Gratiola officinalis*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Ornithogalum umbellatum*, *Plantago lanceolata*, *Poa angustifolia*, *Rumex acetosa*, *Taraxacum officinale*, *Trifolium campestre*, *Trifolium pratense*.

S1 – Ültetett akácosok

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: akácosokra, akácos sávokra jellemző szegény és jellegtelen állományok (2).

Kisebb nagyobb kiterjedésű akác dominálta erdőfoltok, fás területek. Gyepszintjében nitrogénkedvelő fajokkal mint a meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), vérehulló fecskefű (*Chelidonium majus*).

S2 – Nemesnyárasok

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (2).

Szabályos hálózatban ültetett faültetvények a Sajó árterületén. Az állományok – jellemzően az ültetvényekre – egykorúak, aljnövényzetükben fajszegények, gyomosodóak.

S7 – Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: akácokra, akác sávokra jellemző szegény és jellegtelen állományok (2).

Zömmel akác dominálta elszórtan álló faültetvények, a mezőgazdasági területek dűlőútjai mentén, vagy a parcellák közötti területeken. Néhány zártabb állományuk már erdőtervezett. Uralkodóan fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) a jellemző fafajuk.

T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (1).

T7 – Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (1).

T9 – Kiskertek

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (2).

Sűrűn egymás mellett lévő parcellasorok. Összefüggő területükben felhagyott kertrészek is láthatóak, ahol a gyomosodás

különböző stádiumai figyelhetőek meg. Növényzetüket a kultúrfajok és a felhagyott területeken gyomfajok jellemzik.

04. kép: Kukoricatábla a település déli részén

U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (2).

U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: (1).

U9 – Állóvizek

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: zavart gyomosodó állományok (3)

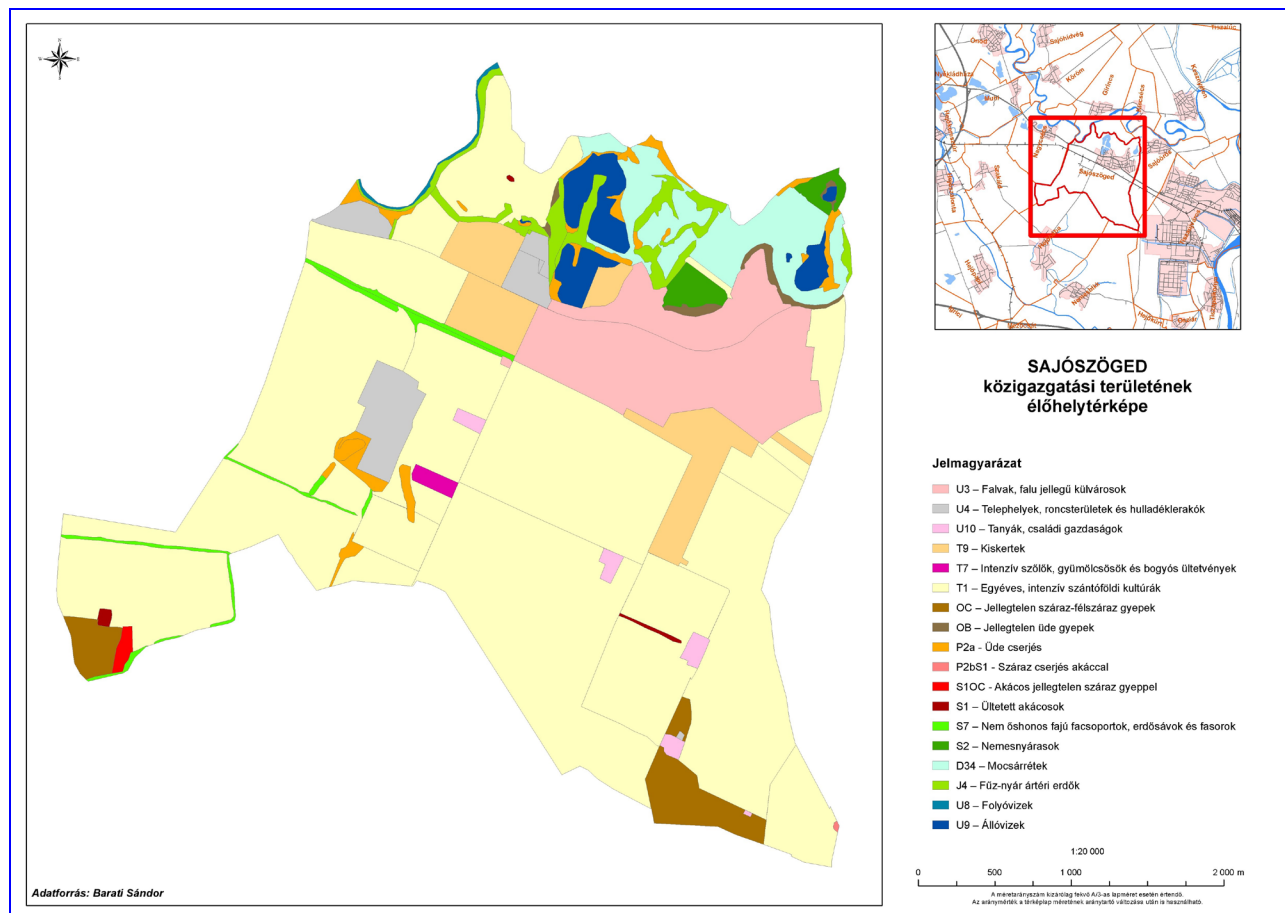
A kavicsbányászat után hátrahagyott ártéri tavak. Döntően a horgászturizmus színterei. Partjukon a puhafás ligeterdő vegetáció fás szárú tagjainak változó korú példányai és az üde gyepek gyomosodó állományai élnek. A vízparti növényzetsáv keskeny, a jellegzetes zonáció néhány faja található csak meg, a part menti nádas-gyékényes, bokorfűzes és réti elemek képviselőiben. Az aljnövényzet zavart, csak a háborítatlanabb foltokon természetközeli jellegű.

U10 – Tanyák családi gazdaságok

NATURA 2000 kód:-

Természetesség: zavart gyomosodó állományok (2)

Főként a mezőgazdálkodás által meghatározott területek. Kisebb-nagyobb gyümölcsösök és kiskertek jellemzik. A növényzetet az állattartás és a mezőgazdálkodáshoz köthető gépjárműmozgás gyomosítja degradálja.

07. térkép: Sajószöged közigazgatási területének élőhelytérképe (2025)

SAJÓSZÖGED GERINCES ÁLLATFAJAI

Sajószöged kül- és belterületén terepbejárásaink idején és korábbi megfigyeléseink alapján 7 kétéltűfajt, 3 hullófajt, 116 madárfajt, 26 emlősfajt sikerült megfigyelni és mindezeket kívül irodalmi adatokból előfordulásukat igazolni. Mivel a terület döntően mezőgazdasági jellegű az állatvilág élőhelyei a Sajó környezetének megmaradt erdeihez, a cserjesávokhoz és erdősávokhoz, a spontán cserjésedő területekhez kötődnek. Az élőhelyek természetességét és zavartalanságát jelző apró énekesek közül a kis poszáta (*Sylvia curruca*), mezei poszáta (*Sylvia communis*), és a nádírigó (*Acrocephalus arundinaceus*) előfordulása figyelemre méltó. Ebben a szegényes élőhelyi adottságokkal jellemezhető döntően agrár környezetben főként a tágtűrűsű madárfajok élnek: barátposzáta (*Sylvia attricapilla*), csilpcsalp füzike (*Phylloscopus collybita*) fitiszfüzike, (*Phylloscopus trochilus*). A bányatavak a madárvonulások idején nyújtanak átmeneti pihenőhelyet a vonuló fajoknak.

Összefoglalóan megállapítható, a területen jelen vannak a tágtűrűsű fajok, és csökkenően a természetközeli élőhelyekhez kötődő érzékeny fajok. Ez az állapot e kedvező élőhelyek és

fészkelőhelyek csökkenő számára utalnak. Maga a terület viszont vonulási időben vízfelületei miatt, jelentős táplálkozóhelyként szerepel a vonuló madárfajok számára.

A megfigyelt fajok listája és előfordulási gyakoriságuk

Kétéltűek - Amphibia:

Zöld varangy	Bufo viridis	Tavasszal, és őszi időszakban, nyár végén, tömegesen előfordul.
Vöröshasú unka	Bombina bombina	A hatásterület és annak környékén található állóvizekben főleg szaporodási időszakban gyakori.
Barna ásóbéka	Pelobates fuscus	Ritkán figyelhető meg, főként települések közelében.
Zöld levelibéka	Hyla arborea	Az ártéri erdőkben főleg augusztusban tömegesen fordul elő.
Mocsári béka	Rana arvalis	A hatásterület nagyobb állóvizeiben ritkán előfordul.
Kecskebéka	Rana esculenta	Nagyobb vizek környékén gyakori faj.
Tavi béka	Rana ridibunda	Nagyobb vizek környékén, nem túl gyakori előfordulású.

Hüllők - Reptilia

Zöld gyík	Lacerta viridis	Gyakori faj a füves ligetes területeken.
Fürge gyík	Lacerta agilis	Gyakori faj.
Vízisikló	Natrix natrix	Nedves ártéri területek gyakori faja.

Madarak Aves

Kárókatona	Phalacrocorax carbo	Vonulási időszakban nagyobb csapatai megfigyelhetők a Sajón, ahol táplálkoznak.
Bakcsó	Nycticorax nycticorax	Ritkán előforduló faj a Sajó árterén.
Kis kócsag	Egretta garzetta	Ritka faj amelynek a Sajó és környéke táplálkozó terület.
Nagy kócsag	Egretta alba	Ritka faj amelynek a Sajó és környéke táplálkozó terület.
Szürke gém	Ardea cinerea	Gyakori faj a hatásterületen, mely főleg kóborlóként táplálkozni jár ide.
Vörösgém	Ardea purpurea	Ritkábban előforduló vendég.
Fehér gólya	Ciconia ciconia	Az állománya jelenleg 30-40 pár.
Bütykös hattyú	Cygnus olor	A Sajón rendszeresen 1-2 táplálkozó pár fordul elő.
Énekes hattyú	Cygnus cygnus	Téli ritka átvonulóként megfigyelhető 1 pár.
Vetési lúd	Anser fabalis	Vonulási időszakban több százas csapatokban átvonuló.
Nyári lúd	Anser anser	Nagyon ritkán látható, a területen, amit táplálkozásra használ.
Csörgő réce	Anas crecca	Főként kisebb kóborló táplálkozó csapatai figyelhetők meg.
Tökés réce	Anas platyrhynchos	Gyakori, fészkelőként is bizonyított.
Barátréce	Aythya ferina	Főként táplálkozó példányai keresik fel a Sajó mentét.
Cigányréce	Aythya nyroca	Ritkán 1-2 pár megfigyelhető.
Barna kánya	Milvus migrans	Ritkán kóborlóként megfigyelhető.
Barna rétihéja	Circus aeruginosus	Gyakori kóborló ritkán fészkel a területe.
Kékes rétihéja	Circus cyaneus	Gyakori téli vendégként.
Fakó rétihéja	Circus pygargus	Kóborló példányai megfigyelhetők a területen.
Héja	Accipiter gentilis	Rendszeresen fészkel.
Karvaly	Accipiter nisus	3-4 pár gyakran látható, de fészkek nem kerültek elő.
Egerész ölyv	Buteo buteo	5-6 pár rendszeres fészkelő, téli vendégekkel gyarapodik a számuk.
Gatyás ölyv	Buteo lagopus	Téli vendég.
Békászó sas	Aquila pomarina	Kóborló példányai ritkán megfigyelhetőek.
Parlagi sas	Aquila heliaca	Ritka kóborlóként megfigyelhető.
Vörös vércse	Falco tinunculus	Gyakori fészkelő, 5-10 pár.
Kék vércse	Falco vespertinus	Ritka fészkelő.
Ki sólyom	Falco columbarius	Télen rendszeresen látható 2-3 példány vadászat közben.
Kabasólyom	Falco subbuteo	Sajó galériaerdeiben fészkelése valószínű.
Kerecsensólyom	Falco cherrug	A területen ritkán kóborlóként látható.
Fogoly	Pedrix pedrix	Mezőgazdasági területeken gyakran megfigyelhető.

Fürj	<i>Coturnix coturnix</i>	Gyakori fészkelő.
Fácán	<i>Phasianus colchicus</i>	Gyakori fészkelő.
Szárcsa	<i>Fulica atra</i>	Táplálkozni jár a területre.
Daru	<i>Grus grus</i>	Vonuláskor nagy csapatokban megy át.
Kis lile	<i>Charadrius dubius</i>	Hernád, Sajó partjain gyakori.
Bíbic	<i>Vanellus vanellus</i>	Gyakori, 15-20 pár fészkel.
Dankasirály	<i>Larus ridibundus</i>	Gyakori, nagy csapatai megfigyelhetők.
Ezüstsirály	<i>Larus argentatus</i>	Gyakran megfigyelhető.
Kék galamb	<i>Columba oenas</i>	Ritkán, átvonulóként látható.
Örvös galamb	<i>Columba palumbus</i>	Gyakori fészkelő, 10-15 pár.
Balkáni gerle	<i>Streptopelia decaocto</i>	Gyakori fészkelő, elsősorban falvakban.
Vadgerle	<i>Streptopelia turtur</i>	Az ártéri erdőkben 10-15 pár fészkel.
Kakukk	<i>Cuculus canorus</i>	Gyakori, valószínű fészkelő.
Gyöngybagoly	<i>Tyto alba</i>	A környékbeli templomok tornyaiban fészkel 5-6 pár.
Kuvik	<i>Athene noctua</i>	Tanyákon, épületekben gyakori fészkelő, 5 pár felett.
Macskabagoly	<i>Strix aluco</i>	Ritka fészkelő.
Erdei fülesbagoly	<i>Asio otus</i>	Télen nagy csapatokban telelnek a településen. 10 pár felett fészkel.
Jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	Sajó mentén fészkel és telelő állománya is jelen van.
Gyurgyalag	<i>Merops apiaster</i>	Partszakadásoknál fészkel.
Búbosbanka	<i>Upupa epops</i>	Gyakran megfigyelhető, ritkán fészkel.
Nagy fakopáncs	<i>Dentrocopos major</i>	Gyakori fészkelő, 8-9 pár.
Közép fakopáncs	<i>Dentrocopos medius</i>	Ritkább fészkelő.
Búbospacsirta	<i>Galerida cristata</i>	Szórványos fészkelő.
Mezei pacsirta	<i>Alauda arvensis</i>	Gyakori költőfaj, nagyobb mg.-i területeken.
Partifecske	<i>Riparia riparia</i>	Partszakadásoknál rendszeres fészkelő, helyenként kb.10 pár fészkel.
Füstifecske	<i>Hirundo rustica</i>	Gyakori fészkelő a falvakban.
Molnárfecske	<i>Delichon urbica</i>	Néha megfigyelhető, főként kóborlóként.
Parlagi pityer	<i>Anthus campestris</i>	Ritkán megfigyelhető.
Erdei pityer	<i>Anthus trivialis</i>	Erdőkben helyenként megfigyelhető.
Réti pityer	<i>Anthus pratensis</i>	Nagyobb legelőkön előfordul.
Sárga billegető	<i>Motacilla flava</i>	Gyakori fészkelő.
Barázdabillegető	<i>Motacilla alba</i>	Gyakori fészkelő.
Ökörszem	<i>Troglodytes troglodytes</i>	5-6 pár rendszeresen fészkel.
Vörösbecgy	<i>Erithacus rubecola</i>	Szórványosan fészkel.
Fülemüle	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Gyakori fészkelő, 15 pár felett.
Házi rozsdafarkú	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Gyakori fészkelő.
Kerti rozsdafarkú	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Gyakori fészkelő.
Cigánycsuk	<i>Saxicola terquata</i>	Rendszeres fészkelő.
Hantmadár	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Ritkán, kóborlóként megfigyelhető.
Fekete rigó	<i>Turdus merula</i>	Gyakori fészkelő.
Fenyőrigó	<i>Turdus pilaris</i>	Télen nagyobb csapatokban rendszeres.
	<i>Turdus philomelos</i>	Gyakori fészkelő.
Réti tücsökmadár	<i>Locustella naevia</i>	Legelőkön, ligetekben rendszeresen előfordul.
Berki tücsökmadár	<i>Locustella fluviatilis</i>	Ritkán előfordul.
Énekes nádiposzáta	<i>Acrocephalus palustris</i>	Ritka költőfaj a területen.
Nádirigó	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Ritkán előfordul.
Kis poszáta	<i>Sylvia curruca</i>	Gyakori.
Mezei poszáta	<i>Sylvia communis</i>	Gyakori.
Baráttposzáta	<i>Sylvia atricapilla</i>	Gyakori, fészkelőként bizonyított.
Csilpcsalp füzike	<i>Phylloscopus collybita</i>	Gyakori, valószínűleg fészkelő.
Fitisz füzike	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Ritkán előfordul.
Királyka	<i>Regulus regulus</i>	Gyakran előfordul.
Szürke légykapó	<i>Muscicapa srtiata</i>	Főként vonuláskor gyakori.
Örvös légykapó	<i>Ficedula albicellis</i>	A helyi zárt tölgyesekben fészkelő faj.
Barkós cinege	<i>Panurus biarmicus</i>	Télen kóborlóként előfordul.
Ószapó	<i>Aegithalos caudatus</i>	Gyakran előfordul.
Barátcinege	<i>Parus palustris</i>	Ártéri sűrűbb erdőkben ritkán előfordul.
Kékcinege	<i>Parus caeruleus</i>	Gyakori fészkelő.

Szécinege	Parus major	Gyakori fészkelő.
Függőcinege	Remiz pendulinus	Ártéri fűzesekben szórványosan gyakori fészkelő faj.
Sárgarigó	Oriolus oriolus	Ártéri maradványerdők ritkább fészkelő faja.
Tövisszúró gébics	Lanius collurio	Gyakori fészkelő.
Kis őrgébics	Lanius minor	Ritkán megfigyelhető főként kóborló.
Nagy őrgébics	Lanius excubitor	Télen kóborlóként előfordul.
Szajkó	Garullus glandarius	A területen ritka fészkelő, de kóborló példányai rendszeresen megfigyelhetők.
Szarka	Pica pica	Fészkelő állománya a hatásterületen és környékén hatvan pár feletti.
Csóka	Corvus monedula	Kis számban ritkán fészkel.
Vetési varjú	Corvus frugilegus	A hatásterületen kis számban nagyon ritkán fészkel, télen több százas csapatokban jelentkezik.
Szürke varjú	Corvus corone cornix	Gyakori, fészkelő állomány 50-pár feletti.
Holló	Corvus corax	Táplálkozó példányai figyelhetőek meg.
Seregély	Sturnus vulgaris	Gyakori fészkelő.
Házi veréb	Passer domesticus	Gyakori fészkelő.
Mezei veréb	Passer montanus	Egyre inkább visszaszoruló faj.
Erdei pinty	Fringilla coelebs	Nagyobb erdőkben gyakori fészkelése bizonyított.
Fenyőpinty	Fringilla montifringilla	Gyakori, és nagyszámban megjelenő téli vendég.
Csicsörke	Serinus serinus	Gyakran előfordul.
Zöldike	Carduelis chloris	Gyakori fészkelő.
Tengelic	Carduelis carduelis	Gyakori fészkelő.
Csíz	Carduelis spinus	Télen ritkán megfigyelhető.
Kenderike	Carduelis cannabina	Téli csapatai gyakoriak.
Süvöltő	Pyrrhula pyrrhula	Főként télen rendszeresen megjelenik.
Meggyvágó	Coccothraustes coccothraustes	Gyakori, helyenként ritkán fészkel.
Citromsármány	Emberiza citrinella	Gyakori költőfaj, télen nagyobb csapatai is megfigyelhetőek.
Sordély	Miliaria calandra	Ritkán megfigyelhető, főként téli csapatai.

Mammalia

Keleti sün	Erinaceus concolor	Ritkán előfordul.
Vakond	Talpa europea	Gyakori.
Törpecickány	Sorex minutus	Gyakori.
Miller vízi cickány	Neomys anomalus	Elpusztult példányai a Sajó és a Hernád mentén ritkán megfigyelhetőek.
Mezei cickány	Crocidura leucodon	Gyakori, főleg réteken legelőkön.
Keleti cickány	Crocidura suaveolens	Gyakori.
Mezei nyúl	Lepus europeus	Szórványosan fordul elő.
Európai mókus	Sciurus vulgaris	Nagyon ritkán van jelen.
Mezei hörcsög	Cricetus cricetus	Ritka.
Mezei pocok	Mycrotus arvalis	Gyakori.
Erdei egér	Apodemus sylvaticus	Gyakori.
Pirók egér	Apodemus agrarius	Ritkább.
Törpeegér	Micromys minutus	3- évnél idősebb szénaboglyákban gyakori.
Házi egér	Mus musculus	Gyakori.
Güzüegér	Mus spicilegus	Ritkán megfigyelhetőek jellegzetes halmai.
Vándorpatkány	Rattus norvegicus	Gyakori.
Mogyorós pele	Muscardinus avellanarius	Ritkán, ragadozómadár fészkekben előfordul.
Vörös róka	Vulpes vulpes	Gyakori.
Vidra	Lutra lutra	Lábnymai ritkán megfigyelhetőek.
Nyest	Martes foina	Gyakori.
Menyét	Mustella nivalis	Gyakori.
Közönséges görény	Mustella putorius	Néha előfordul.
Molnárgörény	Mustella eversmanni	Főként három évesnél öregebb lucernatáblák környékén gyakori. jelenlétét a mezei pocok állománya befolyásolja.
Vadmacska	Felis silvestris	Nagyon ritkán előfordul.

Vaddisznó	Sus scrofa	Jelenléte nyomokból bizonyított.
Őz	Capreolus capreolus	Gyakori.

06. táblázat: A megfigyelt fajok listája és előfordulási gyakoriságuk

SAJÓSZÖGED KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETÉT ÉRINTŐ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

Országos jelentőségű, „ex lege” védett természeti területek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 23.§ (2) bekezdésében foglaltak értelmében a törvény erejénél fogva többek között ún. ex lege védelem alatt áll hazánkban valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. A település közigazgatási területén ezek közül fellelhető képződmények és területek e bekezdés alapján országos jelentőségűnek minősülnek, bárminemű károsításuk tilos.

Sajószöged község közigazgatási területén két ex lege védett kunhalom található:

Település	Név	EOV X	EOV Y	HRSZ (Sajószöged)
Sajószöged; Tiszaújváros; Nemesbikk	Béla-halma	287585	796500	082, 083/8; 083/7; 083/6 083/5;
Sajószöged; Hejőbába	Aranyos-halom (Aranyásó- halom)	288190	794870	0101/3, 0101/2, 0101/1 098/1,

07. táblázat: Ex lege védett kunhalmok Sajószöged közigazgatási területén

Európai jelentőségű, védett területek

Nemzeti Ökológiai Hálózat:

Először 1993-ban, a maastrichti konferencián merült fel egy európai szintű ökológiai hálózat létrehozásának igénye Európai Ökológiai Hálózat (EECONET) néven. Komolyabb, állami szintű támogatást ez a kezdeményezés akkor kapott, amikor az Európa Tanács által kezdeményezett Páneurópai Biológiai és Tájdiverzitási Stratégiát a környezetvédelmi miniszterek szófiai találkozásánál a csatlakozó országok – köztük Magyarország is – aláírták (1995. Szófia). A konferencián jóváhagyták, hogy a Páneurópai Ökológiai Hálózatot (PEEN) 2005-ig kell a résztvevő országoknak kijelölniük (melyet Magyarország időben teljesített). 1999 áprilisában Genfben elfogadták a Páneurópai Ökológiai Hálózat kialakítására vonatkozó irányelveket. A PEEN az egyes országok ökológiai hálózatából tevődik össze. Magyarországon a Nemzeti Ökológiai Hálózat tervezése 1993-ban kezdődött meg az IUCN szervezésében. A Nemzeti Ökológiai Hálózat kijelölését a nemzetközi eszközök messzemenő figyelembe vételével végezték. A nemzetipark igazgatóságok közreműködésével elkészültek az egyes igazgatóságok illetékességi területéhez tartozó regionális ökológiai hálózatok.

Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított funkcionális kapcsolatainak lehatárolásával kijelölt élőhelyrendszer. Ezek a területek védett fajok élőhelyei, ökológiai funkcióval rendelkeznek. A területek védelmére vonatkozó törvényi szabályozás még nincs teljesen kidolgozva.

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei

Magterületek:

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

Ökológiai folyosók:

A magterületek közötti kapcsolatot a sávos, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

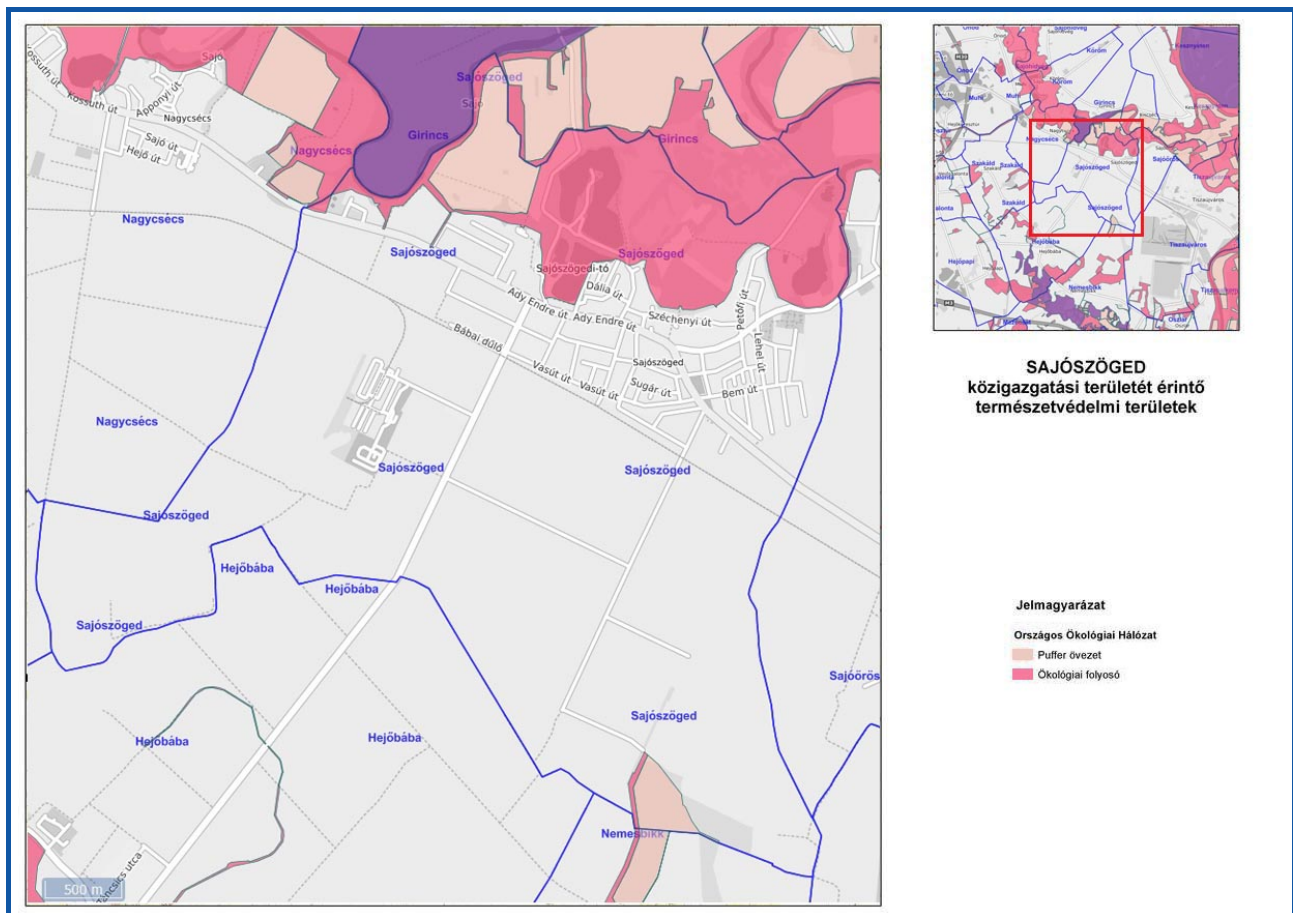
Pufferövezetek:

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

Rehabilitációs területek:

A kijelölendő rehabilitációs területek a magterületek, ökológiai folyosók és védőövezetek hálózati elemek területein belül zárványként jelentkező, vagy ezekkel határos ökológiailag sérült állapotú területek, melyek megszakításokat okoznak az egyes zónákban. Helyreállításukat követően a hálózathoz kapcsolhatóak.

Sajószöged közigazgatási területét az "Ökológiai folyosók" (123,7 ha) és a "Pufferövezetek" (95,6 ha) kategóriájú NÖH övezetek érintik.

08. térkép: Sajószöged közigazgatási területét érintő természetvédelmi területek

A település külterületén jelenleg folyik egy 245 MW-os naperőmű építése.

A naperőmű elkészülte – ami a tervek szerint 2027-re várható- ez érintette a védett területeket is. A fentebbi térkép már az aktuális állapotokat tükrözi.

Helyi védett értékek látványelemek:

(A 4/2002.(1.31.) KT. sz. önkormányzati rendelet szerint)

Helyi értékek látványelemek:

- Művelődési Ház és Könyvtár (Beniczky-kastély)
- Római katolikus templom
- Görög katolikus templom
- EU zászlópark
- Játzópark
- világháborús emlékmű
- világháborús emlékmű
- Általános iskola

Helyi védelem alá helyezett épületek:

- Görög Katolikus templom Sajószöged, Széchenyi u. 6.
- Görög Katolikus templom udvarában levő Mária szobor Sajószöged, Széchenyi u. 6.
- Görög Katolikus templom előtti kültéri terület Sajószöged, Széchenyi u. 6.
- Római Katolikus templom, parókia épület Sajószöged, Ady u. 18.
- Római Katolikus templom előtti kültéri szobor Sajószöged, Ady u. 18.
- Gondozási Központ épülete, Sajószöged, Ady u. 14.
- Művelődési Ház és Könyvtár épület, Sajószöged, Ady u. 2.
- Világháborús Emlékmű, Sajószöged, Ady u.

05. kép: Művelődési Ház és Könyvtár épület

06. kép: EU zászlópark

07. kép: Játsszópark

08. kép: Sajószögedi Kölcsey Ferenc Körzeti Általános Iskola és AMI

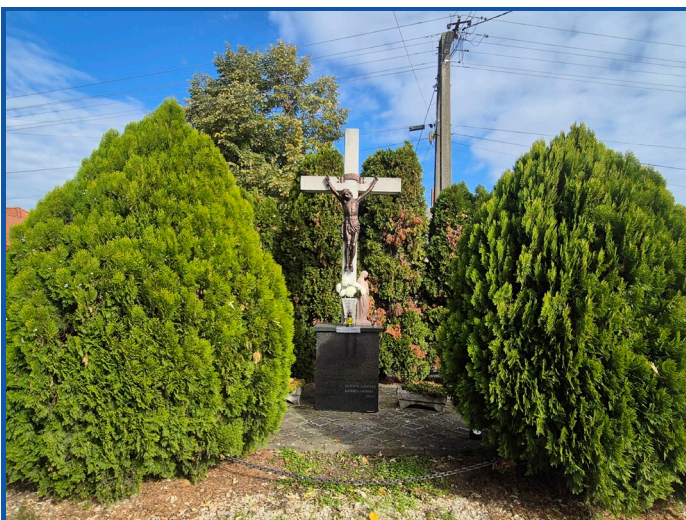
09. kép: Görögkatolikus templom

10. kép: Római Katolikus templom

11. kép: Világháborús Emlékmű

12. kép: Feszület

13. kép: Temető

SAJÓSZÖGED RÖVID TÖRTÉNETE

A többnemzetiségű község a Sajó mellett, közel annak a Tiszába torkolásához (a két folyó árterében), a 35-ös számú főút mentén helyezkedik el. Neve egyik magyarázat szerint személynévből keletkezett, alapja a 'szög', azaz szeg, mely személynévnek is használatos volt (Cegu), másik eredete földrajzi vonatkozású mely szerint a 'szöged' szó jelentése ék vagy sarok, általában folyókanyarulat környékén (a falu esetében a Sajó-Tisza szögében) volt jellemző az ilyen település elnevezés. A település vezetői 1864-ben hasonlóan magyarázták a község nevét: *“a Sajó és Tisza összefolyásánál, mint egy a két folyónak szögébe esik, innen vélik (ti. a szögről) venni a nevét”*.

A települést kettészelő főút 1941-es építése, valamint a legújabb, 2007. évi szélesítésekor sírokat tártak föl, melyek egy régi településről árulkodnak. E leletek azt bizonyítják, hogy már a honfoglalás korában is lakott település volt. A honfoglalást követően valószínűleg Őrs nemzetsége telepedett le itt. A legrégebbi sírok 900–1100 közötti temetkezésről tanúskodnak, majd 150-200 évi szünet következett. Az ismételt temetkezések 1320-tól az 1600-as évekig tartottak.

Első okleveles említése 1327-re datálható, ekkor egy birtokösszeíráskor nevezték meg Szeghed néven. 1420 után Zeked, Zeoged néven is említették. A török uralom alatti 1546-os összeírásban Zege, Zuga, Szöge nevekkel szerepelt. Az 1598-as dézsma összeírásban jelent meg először a Sajó-Zege név. A II. József rendeletére 1780-85 között készült katonai összeírásban Sajó-Szegedként szerepelt. 1860-ban már mai nevén, Sajó-Szöged néven írta alá jelentését a falu jegyzője, Zsoldos György.

A különböző adó-dézmajegyzékek adatai alapján 1495-ben 21, 1546-ban 21, 1576-ban 49, 1650-ben 41, 1710-ben 68, 1783-ban 127 család élt Sajószögeden. Az 1736-os összeírás alapján a falu lakosságának harmada tót, másik harmada rác és rutén, egyharmada magyar volt. A faluban egészen 1880-ig a rutén volt a mindennapi beszélt nyelv. Az istentiszteletek és a tanítás is e nyelven történt. Az 1939-es adatok szerint Sajószöged községnek 1042 lakosa volt (520 férfi, 522 nő), területe 2442 kataszteri hold (1,406 hektár).

A reformáció hamar elterjedt a községben, 1580-ban már templommal büszkélkedhetett a református közösség. A református egyház leányegyházai 1581-ben Tarján, Szederkény, Sajóörös voltak. A település 1599-ben és 1705-ben leégett. A pusztá betelepítésére sok jövevény érkezett, elsősorban szlávok települtek be, akik vallásuk szerint görögkatolikusok voltak. A görögkatolikus parókia keletkezésére vonatkozó pontos adatok nem állnak rendelkezésre, de annyit biztosan lehet tudni, hogy a török időben már állt. A római katolikus plébániát 1737-ben állították fel, és Szent Mihály tiszteletére szentelték fel.

A XIV. században a település birtokosai a Berentei és Peres, majd a Petri, majd 1425-ben mellettük egyes részbirtokokban a Hodászi és Siketh családok is. Szögedi-Syketh Bálint később is birtokos volt itt. Birtokot szereztek itt a fenti családokon kívül a sajóládi pálosok, a XVI. század közepén pedig a (szuhafői) Rinóth és Ludnai családok is. A községben élő nemesség a „de Szöged” nevet használta. Az 1700-as évektől a faluban telepedtek le a gróf Serényiek, báró Beniczkyek, valamint a Dadányi, Merczel, Mándy, Szerdahelyi nemesi földbirtokos családok. A faluban három földesúri kastély épült. Földbirtokosai 1945-ig gróf Bethlen Pál, báró Beniczky Andor és Gyülvészi Dadányi Miklós.

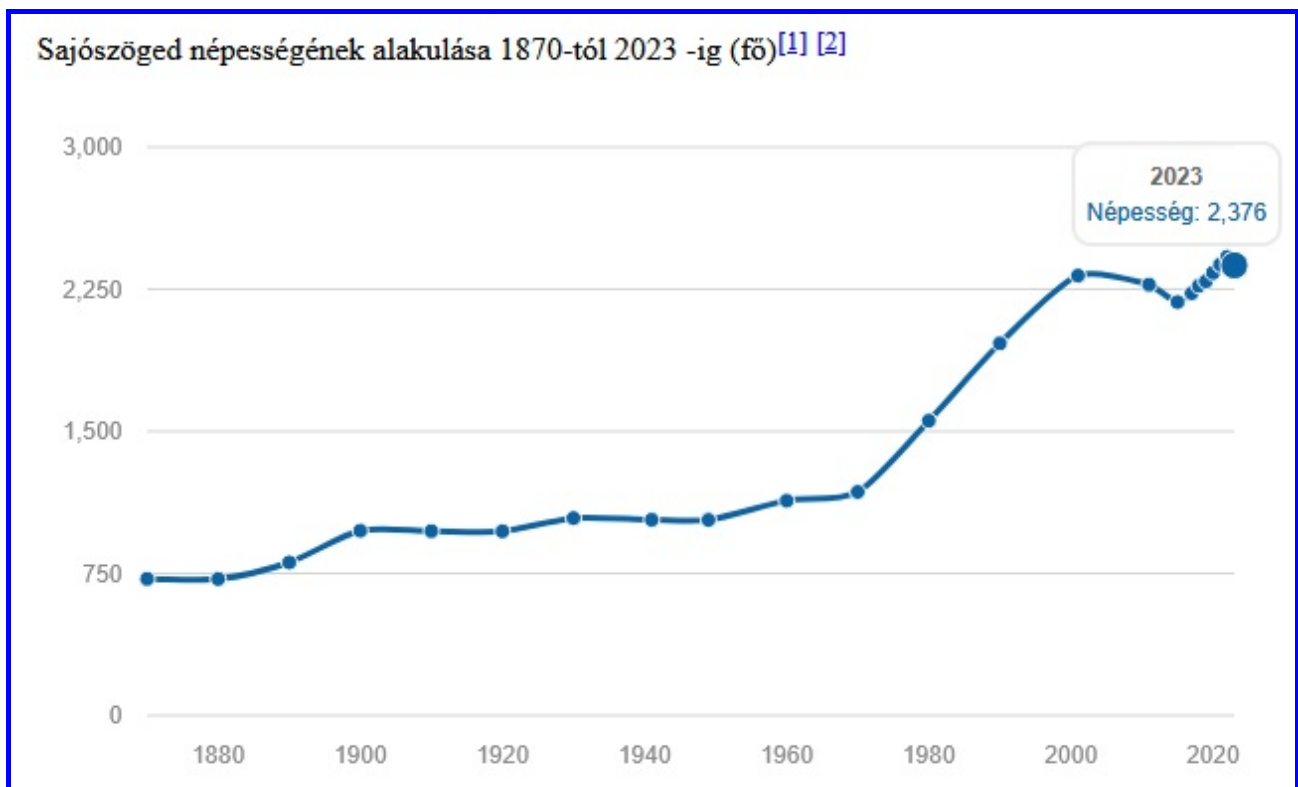
1944. november 11-én kezdték meg a földosztást, 194 család kapott helyben földet. A szocialista ipar betelepítésével az eredetileg mezőgazdasági termelésre berendezkedett közösség (pl. Tiszai Vegyi Kombinát) ipari termelésre képezte át magát.

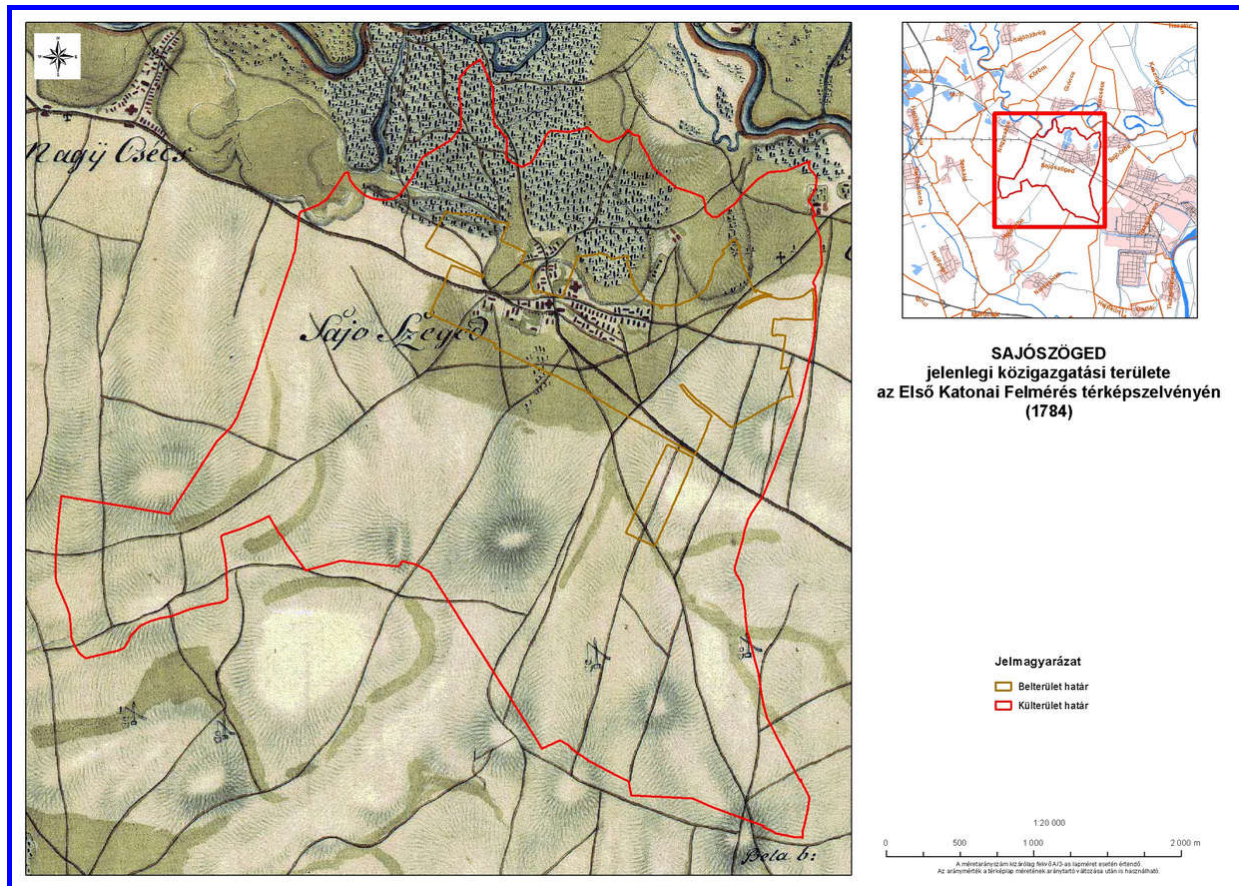
14. kép: Sajószöged Község címere

Az ipari termelés során a Sajó ártere, mint természeti érték azonban nem sérült visszafordíthatatlanul; a kavicsbányászat során képződött egy 40 hektár területű horgásztó, mely a térség népszerű horgász paradicsoma. A község igyekszik kedvezni a helyi kis- és középvállalkozásoknak, a mezőgazdasági termelésnek, melyhez a kiépült ipari gazdasági terület nyújt segítséget.

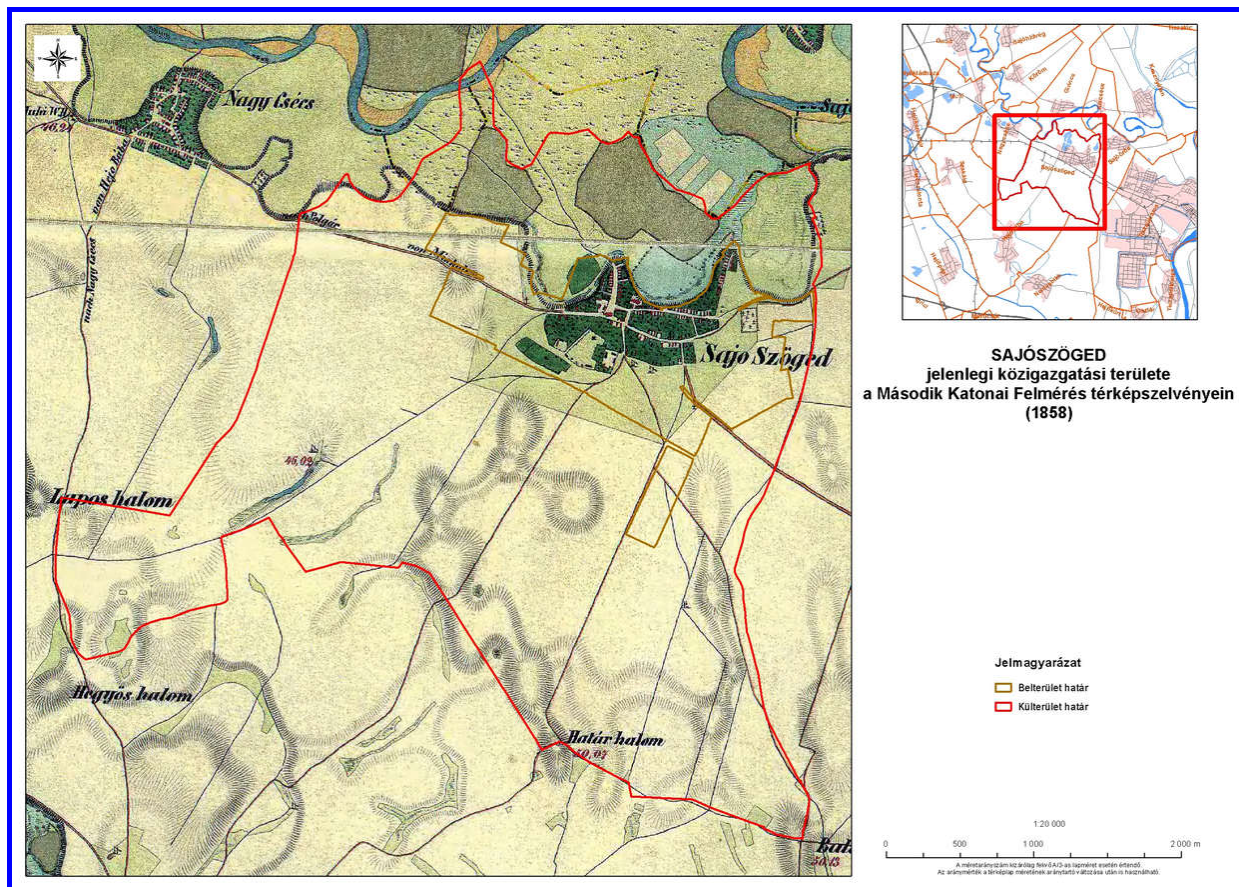
A község kulturális életének alappillére a Sajószögedi Általános Művelődési Központ, valamint a Sajószögedi Kölcsey Ferenc Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, melynek növendékeiből ifjúsági fúvószenekar, kamarazenekar és big-band zenekar alakult. Jelentős kulturális rendezvény az évente megrendezésre kerülő Big-Band Fesztivál és a hagyományos falunapi ünnepségek, melyekre augusztus hónapban kerül sor a helyi szabadidő parkban, mely Sajószöged település üde színtartója, a Zászlóparkkal együtt, mely egyben a település logója.

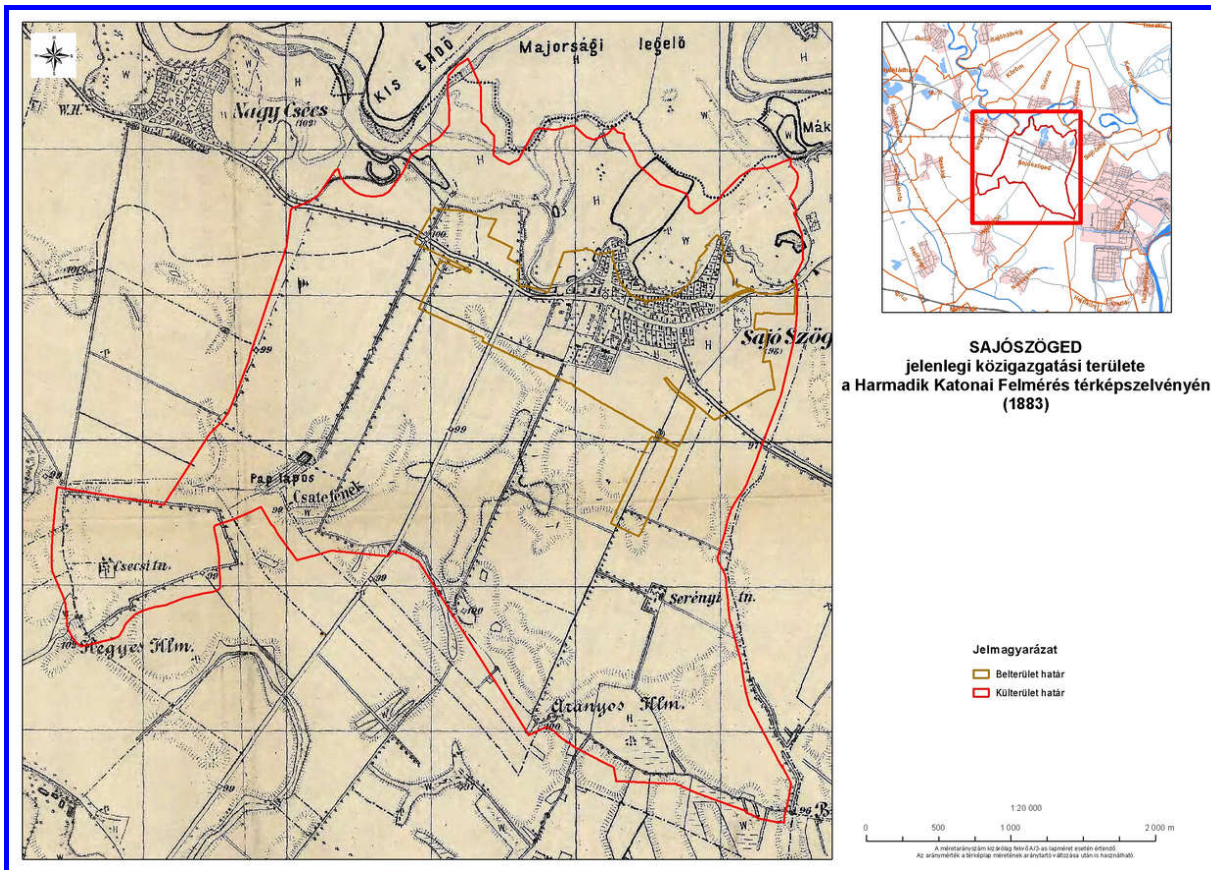
01. ábra: Sajószöged népességének alakulása 1870-től 2023-ig
Forrás: nepesseg.com

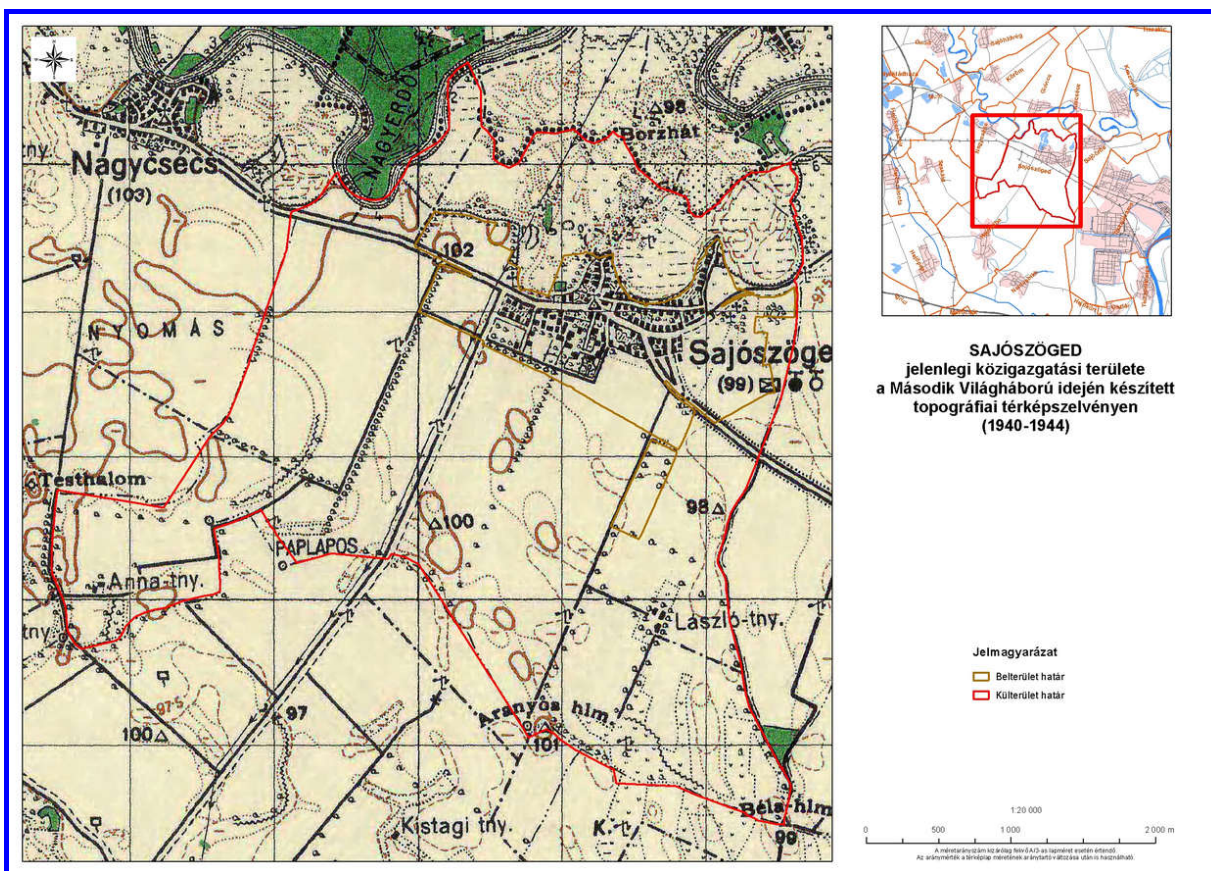
09. térkép: Sajószöged jelenlegi közigazgatási területe az Első Katonai Felmérés térképszelvényén (1784)

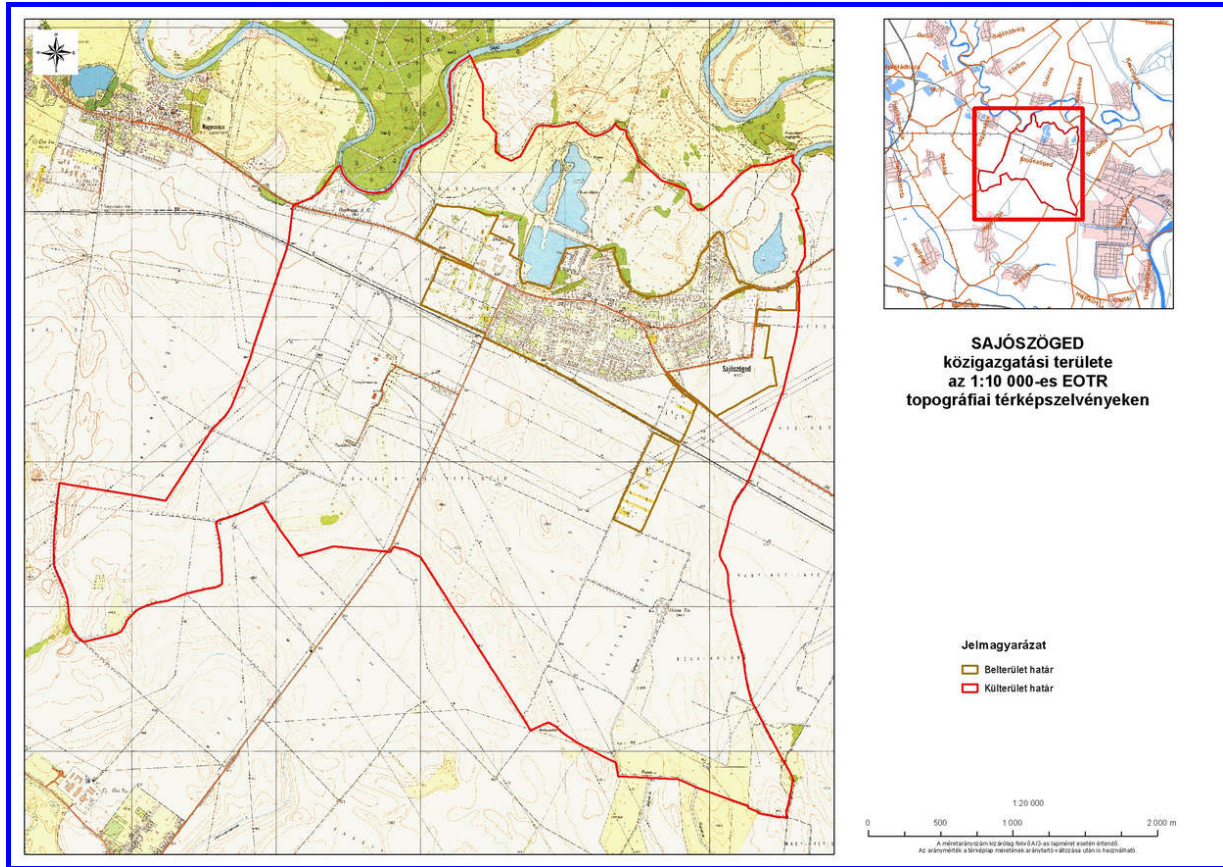
10. térkép: Sajószöged jelenlegi közigazgatási területe a Második Katonai Felmérés térképszelvényein (1858)

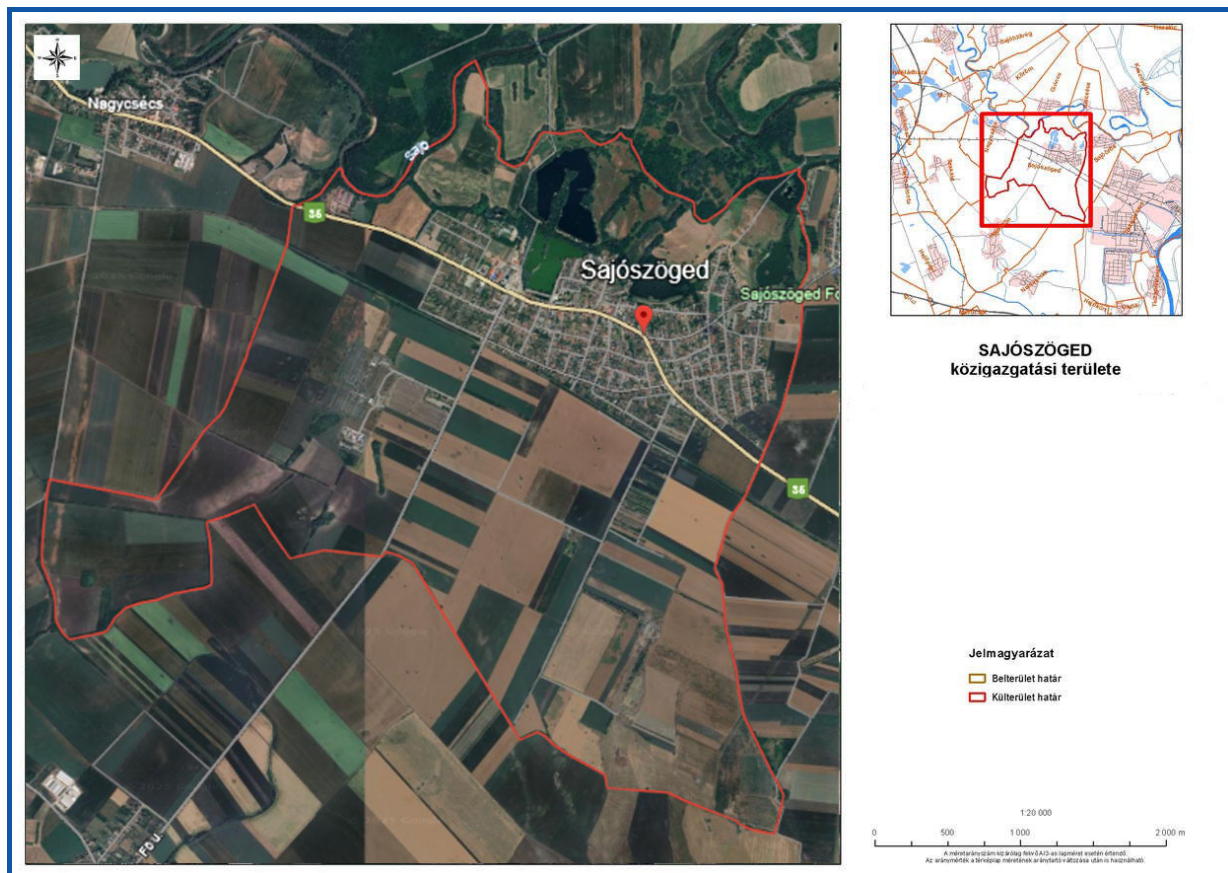
11. térkép: Sajószöged jelenlegi közigazgatási területe a Harmadik Katonai Felmérés térképszelvényein (1883)

12. térkép: Sajószöged jelenlegi közigazgatási területe a Második Világháború idején készített topográfiai térképszelvényen (1940-1944)

13. térkép: Sajószöged közigazgatási területe az 1:10 000-es EOTR topográfiai térképszelvényeken

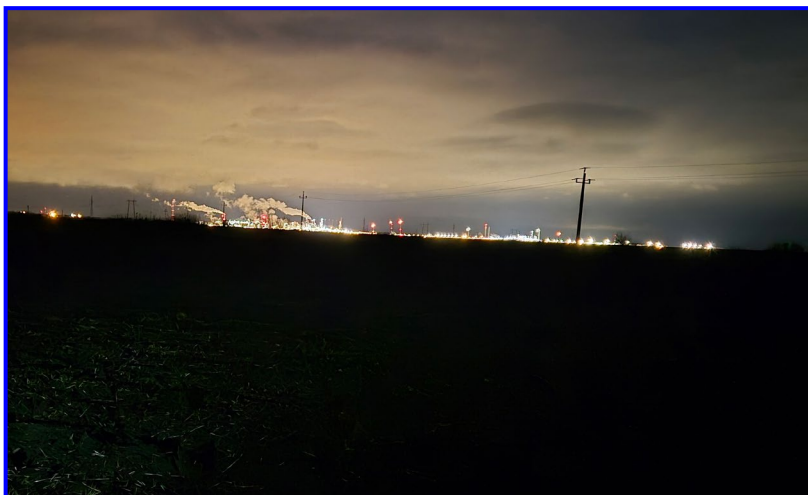
14. térkép: Sajószöged közigazgatási területe 2025 Google Earth

A KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA

A következőkben a környezeti elemek állapotára vonatkozó általános érvényű tudnivalókat, eljárásokat és kötelezettségeket, valamint a település környezetére vonatkozó egyedi sajátosságokat vesszük számba. A közvetlenül rendelkezésre álló információk mellett – szakirodalom, terepi kutatómunka, kérdőívezés (önkormányzatok, információi), – bizonyos környezeti elemekre, természeti erőforrásokra, értékekre ill. problémákra vonatkozóan, a területileg illetékes szakhatóságok adatbázisaiból származó előzetes véleményeket, tájékoztatásokat és adatokat is felhasználtunk a TKP. elkészítése során.

LEVEGŐ

Mivel Sajószöged közvetlen közelében jelentős vegyipari létesítmények találhatók (Tiszaújváros), amelyeknek jelentős környezet-átalakítással járó hatásuk is van, ezért részletesen kell foglalkoznunk a levegő minőségével. Ez azért is fontos, mert az új profillal működő ipari üzemek potenciális levegőszennyező források is.

15. kép: Tiszaújvárosi iparterület a település határában

LEVEGŐSZENNYEZÉS FAJTÁI, FORRÁSAI, LEVEGŐ MINŐSÉG

Levegőszennyezőnek kell minősíteni származásuktól és állapotuktól függetlenül azokat az anyagokat, amelyek olyan mértékben jutnak a levegőbe, hogy azzal az embert és környezetét kedvezőtlenül befolyásolják, vagy anyagi kárt okoznak.

A mesterséges szennyező források egyik fő jellegzetessége, hogy általában területileg koncentráltan - nagy városokban, ipartelepeken - helyezkednek el, ezért a szennyező anyagokat erősen korlátolt kiterjedésű légtérbe bocsátják, és azoknak a környezet szempontjából ártalmatlan szintre hígulására csak jóval a települések határain túl kerül sor.

Légszennyező forrás minden berendezés, épület, jármű vagy szabadban elhelyezkedő anyag (meddőhányó, széntároló, személtlerakó hely, deponált vegyi anyagok), amely légszennyezést okoz.

A LÉGSZENNYEZŐ FORRÁSOK FŐ TÍPUSAI:

PONTSZERŰ FORRÁS

A pontforrások (ún. koncentrált paraméterű források) azok, amelyeknél a légszennyező anyagok koncentrációja és a hordozó gázok térfogatarama, ezáltal a környezetbe lépő káros anyagok mennyisége egyértelműen meghatározható. A pontforrásokhoz tartozik a kémény, kürtő és szellőző. A pontforrás elnevezés arra utal, hogy a szennyező anyagok a terjedés-hígulási számítások szempontjából „egy pontban” lépnek ki a környezeti szabad levegőbe. Az ún. magas pontforrásoknál (erőművek, ipartelepek magas kéményei) a légkör természetes hígítóképessége az év nagy részében optimális mértékben tud érvényesülni.

FELÜLETI FORRÁS

A felületi (ún. szórt paraméterű vagy diffúz) forrásoknál a szennyező anyagokat kibocsátó felület nagysága ugyan meghatározható, de a hordozó gáz térfogata és sebessége nem, így a környezetbe kerülő anyagok mennyiségére csak közvetett mérések és számítások útján lehet következtetni. Itt a meteorológiai viszonyok, pl. szélsőségek nemcsak a már kilépett szennyező anyagok hígulását, hanem a diffúz forrásokból történő anyagkibocsátást is jelentősen befolyásolják.

A diffúz források lényeges alcsoportját képezik az ún. vonalas légszennyező források. Ide tartoznak a közutak, vasútvonalak, víziutak és légifolyosók. Ezeket a forrásokat az jellemzi, hogy szennyező hatásukat a rajtuk áthaladó járművek száma és egyedi kibocsátása határozza meg. Szennyező hatásuk mértéke közvetve ezen adatok mérésével és számítás útján határozható meg.

A légszennyezés folyamata három jól elkülöníthető szakaszból áll, ezek az *emisszió*, *transzmisszió* és *imisszió*.

A különböző típusú forrásokból időegység alatt a környezeti levegőbe bocsátott szennyező anyag mennyiségét emisszióknak nevezzük, értékét általában kg/h egységben adjuk meg. A kibocsátás koncentrációja (emisszió-koncentráció, g/Nm³) a légszennyező anyagoknak a hordozó gáz normál térfogatára vonatkoztatott mennyisége.

A második szakaszban, a *transzmisszió* során a levegőbe került szennyező anyagok hígulnak, ülepednek, fizikai és kémiai változásokon mennek át. A transzmissziót leíró összefüggéseket a légkörfizikai jelenségek mérése és értékelése útján számítják.

A harmadik szakasz – amely környezetünkkel, tevékenységünkkel közvetlen kapcsolatban van – az *imisszió* a környezeti levegőminőség. A kibocsátott szennyező anyagoknak a talajközeli levegőben kialakult koncentrációját nevezzük imisszióknak.

LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK KÁROS HATÁSA

A káros hatást a légszennyező anyagok bizonyos mennyisége (dózisa) váltja ki. A szervezetbe jutó anyag mennyisége az expozíciótól függ: vagyis hogy az egyén milyen szennyezett levegőben mennyi ideig tartózkodott.

Meg kell jegyezni, hogy azonos expozíciót adó értékek nem tekinthetők mindig azonosnak. Nagyobb koncentráció olyan akut hatásokat válthat ki, amelyek kisebb szennyezettségnél hosszabb idő után sem jelentkeznek. A rövid ideig ható nagyobb koncentráció szelektál az érzékenyebb, vagy beteg lakosságot támadja, sőt pusztítja, ismétlődő szmogoknál (pl. az első okoz mortalitás-növekedést), mert a következőknél már nincs érzékeny populáció. A krónikus levegőszennyeződés viszont az ember egész életén, sőt generációkon át és a népesség minden tagjára folyamatosan fejti ki hatását. Ez a huzamos hatás megváltoztathatja az élettani folyamatokat, krónikus betegségeket hozhat létre, sőt genetikai károsodásokat is okozhat.

A humánbiológiai szempontok mellett figyelembe kell venni a haszonállatok és a növényzet, a természet és az anyagi eszközök védelmét is. A rendkívül sok légszennyező anyag közül hazánkban jelenleg mintegy 330 anyag megengedett maximális koncentrációját írja elő rendelet. A következőkben a gyakrabban előforduló légszennyezők káros hatásait ismertetjük.

EGÉSZSÉGET KÁROSÍTÓ HATÁS

Jellegzetes és régóta ismert károsító hatást gyakorol a *szén-monoxid* az emberi szervezetre. A koncentrációtól és időtartamtól függően a vér oxihemoglobinjából az oxigént karboxi-hemoglobin képződése közben kiszorítja, ezáltal csökkenti a testszövetekhez szállított mennyiséget. Végső fokon fulladást okoz. Veszélyességét fokozza, hogy szagtalan. Nagyvárosok közlekedési csomópontjaiban a szén-monoxid a károsító szintet általában eléri, ami az öntudat tompulásában, a reakcióképesség csökkenésben nyilvánul meg.

A *kén-dioxid* elsősorban a kéntartalmú fűtőanyagokból, kisebb részben az ércek kéntartalmából ered. A lakossági tüzelőanyag-felhasználás révén keletkezett SO₂ elenyésző.

A kén-dioxid nagyobb koncentrációkban a szem és a felső légutak nyálkahártyáját izgatja, kisebb koncentrációban az alsó légutak csillószőreit és nyálkahártyáját károsítja, így a védekezőképesség csökkenésével gyulladós betegségek kialakulását teszi lehetővé. Zavarja a fehérje-anyagcserét, izgatja az idegvégződéseket. Akut mérgezés esetén a halálos kimenetel ritka.

A magas kén-dioxid koncentráció kedvezőtlen meteorológiai viszonyok között (a fűtési szezon idején, párás, ködös időben, inverziós tényezők mellett) kedvez a füstköd (szmog) képződésének. (Londoni típusú szmog.)

A *nitrogén-oxidok* antropogén forrása az ipart tevékenység és a közlekedés. Magas hőmérsékletű égési folyamatok és egyéb vegyipari munkafolyamatok során képződik. Nitrogén-oxid kibocsátás növekedése figyelhető meg a gépjárművek megnövelt sebességénél is. Az atmoszféra antropogén-nitrogén-oxid terhelése azáltal lesz kritikus, hogy a szennyezés a legsűrűbben lakott területeken a legerősebb.

Mivel a nitrogén-monoxid a levegőben gyorsan *nitrogén-dioxiddá* alakul, káros élettani hatását így fejti ki: vízzel a tüdőben sav keletkezik, s a tüdő szövetének elroncsolásán kívül a vérerek erős tágulását is előidézi. A szem és a légutak nyálkahártyáját is izgatja. A hatás súlyossága a nitrogén-dioxid arányától függ, ezért a NO_x-en belül annak értékét külön mérik, illetve a rendeletek előírják.

A gépkocsik kipufogógázaiból és a petrokkémiai iparból származó *szénhidrogének* között olyan anyagok is vannak, amelyeknek állatkísérletek és statisztikai felmérések alapján rákkeltő (karcinogén) hatást tulajdonítanak. Legjelentősebb a *benzpirén*.

A *lebegő szilárd részecskék* (korom, por, pernye) az egészségre szintén káros hatást gyakorolhatnak. A szervezetbe való behatolás szempontjából a 0,25—10 µm közötti szemcseméretű részecskék a legveszélyesebbek, mert a 10 µm-nél nagyobb részecskéket belélegezve azok csak a felső légutakig jutnak, a 0,25 µm-nél kisebbeket pedig a tüdő nem tartja vissza, így az elhasznált levegővel újra a szabadba kerülnek. A nem kimondottan mérgező tulajdonságú porok káros hatása esetleg csak évek elteltével mutatható ki (pl. szilikózis és portüdő). Ha gáznemű és szilárd szennyezők egyidejűleg vannak jelen, az egészségkárosító hatás mértéke nagyobb.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet 6. §-a értelmében külön jogszabály állapítja meg a levegőterheltségi szint határértékeit. A levegőterheltségi szint mértéke alapján az ország területét, — külön jogszabályban felsorolt — légszennyezettségi agglomerációkba és zónákba kell sorolni. A zónatípusokat a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet 5. melléklete határozza meg.

A többször módosított 4/2002. (X. 7.) sz. KvVM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a kijelölt légszennyezettségi-zónák és az agglomeráció felsorolását, a zónacsoportok megjelölésével az egyes kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok szerint. A légszennyezettségi agglomerációt és zónákat a rendelet 2. számú mellékletében felsorolt települések közigazgatási határa határozza meg. A kijelölt városok esetében a település közigazgatási határát kell figyelembe venni.

A levegőterheltség éves szintje alapján a zónák levegőminőségét A, B, C, D, E, F típusba kell besorolni. A zónák kijelölésénél 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. melléklet 1.1.3.1. pontjában felsorolt kiemelt jelentőségű légszennyező anyagokat és az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában felsorolt arzént, 3,4-benz(a)pirént, kadmiumot és nikkelt kell figyelembe venni.

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM együttes rendelet 5. sz. melléklete a zónacsoportokat, mint a zónák típusait az alábbiak szerint értelmezi:

A csoport: agglomeráció: a LVr. szerint;

B csoport: egy vagy több légszennyező anyag a határértéket és a túrértéket meghaladja;

C csoport: egy vagy több légszennyező anyag a határérték és a tűréshatár között van;

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van;

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van;

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg;

O–I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

O–II csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a hosszú távú célként kitűzött koncentráció értéket.

Az A, B és C besorolás a levegőterheltségi szint egészségügyi határértéket meghaladó mértékét jelenti, ahol további terhelés nem engedhető meg. A jogszabály szerint az A, B, C és D zónatípusoknál kötelező a helyhez kötött mérések alkalmazása a levegő terheltségi szintjének vizsgálatához. Az E zónatípusnál a helyhez kötött mérések, modellezési technikák és az indikatív mérések együttesen is alkalmazhatók, az F besorolási kategóriában modellezési technikák vagy az objektív műszaki becslés alkalmazása önmagában is elegendő. A talajközeli ózon minősítése regionális–kontinentális jellege miatt az egész országra vonatkozik.

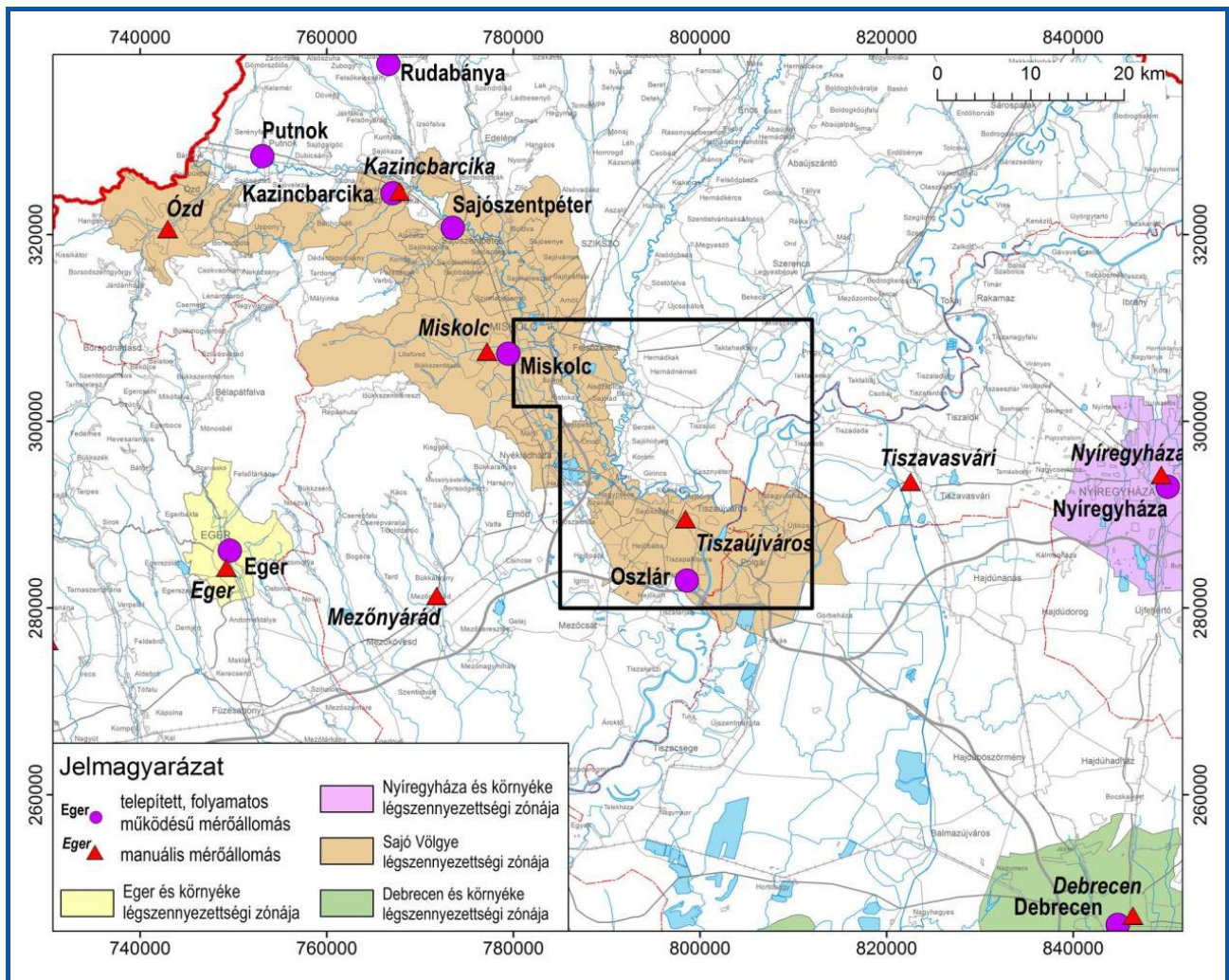
A levegő minőségének vizsgálatát állami feladatként az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) rendszeresen méri és értékeli. A mérőhálózatot az Építési és Közlekedési Minisztérium (ÉKM) szakmai irányítása mellett a környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőségek működtetik, a hálózat adatközponti és minőségirányítási feladatait pedig az HungaroMet Nonprofit Zrt. belül nevesített Levegőtisztaság-védelmi Referenciaközpont (LRK) látja el. Az ország háttérszennyezettségét az HungaroMet által működtetett mérőállomások mérik.

Az OLM a szennyező anyagok levegőterheltségi szintjét folyamatosan mérő automata mérőhálózatból a levegőminták kén-dioxid- és nitrogén-dioxid-tartalmát szakaszosan, laboratóriumban vizsgáló, manuális mérőhálózatból (RIV) áll.

A környezeti levegő tényleges állapotára vonatkozó részletes területi immissziós adatok hiányában a levegőminőségre vonatkozó vizsgálati megállapításokat csak a légszennyezőforrások (pl. ipari, közlekedési, kommunális), valamint a területi adottságok (pl. beépítettség, mezőgazdasági műveltség, térszerkezeti adottságok, klimatikus viszonyok) vizsgálata és értékelése és a rendelkezésre álló RIV adatok alapján lehet megtenni.

A *levegő tényleges állapotára* vonatkozó vizsgálatok tartalmát, minőségét meghatározza, hogy nem állnak rendelkezésre a térség területének környezeti levegőminőségét térségi szinten jellemző immissziós adatok. A környezeti levegő tényleges állapotára vonatkozó immissziós adatok hiányában a levegőminőségre vonatkozó vizsgálati megállapításokat az emittáló légszennyezőforrások (pl. ipari, közlekedési, kommunális), valamint a területi adottságok (pl. beépítettség, mezőgazdasági műveltség, térszerkezeti adottságok, klimatikus viszonyok) vizsgálata és értékelése alapján lehet megtenni.

A Sajószöged vizsgálati területnek és térségének *automata és manuális mérőállomásait*, valamint *Debrecen és környéke, Eger és környéke, a Sajó völgye, valamint Nyíregyháza és környéke* légszennyezettségi zónáit ábrázoló térképet a 02. ábrán mutatjuk be.

02. ábra: Sajószöged vizsgálati területen és térségében található automata és manuális mérőállomások, valamint Debrecen és környéke, Eger és környéke, a Sajó völgye, valamint Nyíregyháza és környéke légszennyezettségi zónái

Az ábra alapján megállapítható, hogy a Sajószöged vizsgálati terület teljes hosszán áthúzódik ÉNy–DK-i irányban a *Sajó-völgye* légszennyezettségi zónája, a terület nyugati határától 26 km-re található *Eger és környéke* légszennyezettségi zónája, nyugati peremétől 28 km-re kezdődik *Nyíregyháza és környéke* légszennyezettségi zónája, míg a vizsgálati terület délkeleti sarkától kb 30 km-re húzódik *Debrecen és környéke* légszennyezettségi zónája.

A manuális mérőállomások száma a tágabb térségben 9 db, az automata mérőállomásoké szintén 9 db. Ezekből egy db manuális és két automata mérőállomás esik a vizsgálati területen belülré. A 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet által az ország területén kijelölt légszennyezettségi zónák közül a *Sajó völgye* a 8., *Debrecen és környéke* a 9. légszennyezettségi zónába, *Eger és környéke*, valamint *Nyíregyháza és környéke* a 11., kijelölt városok légszennyezettségi zónába van sorolva. Maga a vizsgálati terület a 10. „az ország többi területe” zónába tartozik. A vizsgálati területnek és térségének légszennyezettségi érték szerinti besorolását szennyező anyagokként az alábbi, 08. táblázat és 09. táblázatban foglaltuk össze:

Zónacsoport a szennyező anyagok							
Légszennyezettségi zóna		kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén-monoxid	szilárd (PM10)	benzol	Talajközeli ózon
10.	Az ország többi	F	F	F	E	F	O–I
8.	Sajó völgye	F	C	D	B	E	O–I
9.	Debrecen	F	C	F	D	E	O–I
11.	Eger	F	D	F	D	F	O–I
11.	Nyíregyháza	F	D	E	D	E	O–I

08. táblázat: Sajószöged vizsgálati területnek (10., az ország többi területe) a Sajó völgye (8. légszennyezettségi zóna), Debrecen és környéke (9. légszennyezettségi zóna), Eger és környéke, valamint Nyíregyháza és környéke (a 11. kijelölt városok) légszennyezettségi zóna besorolása a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete szerint

Légszennyezettségi zóna		PM10 arzén (As)	PM10 kadmium (Cd)	PM10 nikkél (Ni)	PM10 ólom (Pb)	PM10 benz(a)pirén (BaP)
10.	Az ország többi területe	F	F	F	F	D
8.	Sajó völgye	E	F	F	F	B
9.	Debrecen környéke	F	F	F	F	D
11.	Eger	D	F	F	F	B
11.	Nyíregyháza	F	F	F	F	D

09. táblázat: Sajószöged vizsgálati területnek (10., az ország többi területe) a Sajó völgye (8. légszennyezettségi zóna), Debrecen és környéke (9. légszennyezettségi zóna), Eger és környéke, valamint Nyíregyháza és környéke (a 11. kijelölt városok) légszennyezettségi zóna besorolása a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete szerint

A vizsgálati mérések alapján megállapítható, hogy Sajószöged vizsgálati területen és annak térségében: A nitrogén-dioxid (NO₂) koncentrációja Eger és Nyíregyháza térségében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van (D), a Sajó völgyében és Debrecenben és térségében a határérték és a tűréshatár között van (C).

A szén-monoxid (CO) koncentrációja Nyíregyházán és térségében a levegőterheltségi szint felső és alsó vizsgálati küszöbe között van (E); a Sajó völgyében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van (D). A szilárd PM10 µm méret alatti koncentrációja a vizsgálati területen a levegőterheltségi szint felső és alsó vizsgálati küszöbe között van (E), Debrecenben és környékén, valamint Egerben és Nyíregyházán a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van (D), a Sajó völgyében pedig meghaladja a levegőterheltségi határértéket a tűréshatárt (B).

A benzol koncentrációja a Sajó völgyében, valamint Debrecenben és környékén és Nyíregyházán a levegőterheltségi szint felső és alsó vizsgálati küszöbe között van (E).

A talajközeli ózon koncentrációja az összes terület esetében — a törvényben meghatározottnak megfelelően — az O–I kategóriába lett sorolva.

Az egyéb szennyező anyagok közül a PM10 arzén (As) koncentrációja a Sajó völgyében a levegőterheltségi szint felső és alsó vizsgálati küszöbe között van (E); Egerben és térségében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van (D). A PM10 benz(a)pirén (BaP) koncentrációja a vizsgálati területen, valamint Debrecenben és környékén, valamint Nyíregyházán a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van (D); a Sajó völgyében, és Egerben egyaránt meghaladja a levegőterheltségi határértéket és a tűréshatárt (B).

A külön nem említett egyéb komponensek koncentrációja a levegőterheltségi szint alsó vizsgálati küszöbét nem haladja meg (F).

LÉGSZENNYEZETTSÉGI INDEX

A levegő minőségének értékelésére vezették be légszennyezettségi index fogalmát. A légszennyezettségi index kidolgozása a hatályon kívül helyezett 14/2001. (V.9.) KöM–EüM– FVM együttes rendeletben és módosításaiban szereplő határértékek, illetve a 4/2011. (I.14.) VM rendeletben szereplő határértékek alapján történt, a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet által előírt módszerek szerint. A vizsgálati terület tágabb térségének légszennyezettségét automata és manuális mérőhálózat méri.

AZ AUTOMATA MÉRŐHÁLÓZAT ADATAI

Az ÉLFO (LRK) adatai alapján a vizsgálati területen 2 db. automata mérőállomás, a miskolci és oszlári található. A területtől távolabb telepített egeri, debreceni, nyíregyházi, putnoki és rudabányai automata mérőállomások adatait a nagy távolság miatt (több mint 25 km) csak tájékoztató jellegűnek tekintjük. A térségben levő automata mérőállomások adatait a HungaroMet 2024. évi összesítő táblázata mutatja be. (10. táblázat).

Mérőállomás neve	Légszennyezettségi index							Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens alapján
	SO ₂	NO ₂	NO _x	üledő por	Benzol	CO	O ₃	
Debrecen (Kalotaszeg tér)	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	*	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)
Eger2	kiváló (1)	jó (2)	kiváló (1)	jó (2)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)
Kazincbarcika	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	–	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)
Miskolc (Lavotta)	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	–	*	jó (2)	jó (2)
Nyíregyháza	kiváló (1)	*	*	jó (2)	–	kiváló (1)	*	jó (2)
Oszlár	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	–	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)
Putnok	jó (2)	kiváló (1)	kiváló (1)	megfelelő (3)	–	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)
Rudabánya	–	*	*	–	–	–	jó (2)	jó (2)
Sajószentpéter	kiváló (1)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	–	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)

* Nincs értékelhető adatsor (O₃ komponens tekintetében a téli és nyári időszak külön is vizsgálva)

- Nem méri a szennyezőt

10. táblázat: A 2024. évi légszennyezettségi index értékelése az automata mérőállomások szerint (HungaroMet, 2024)

A MANUÁLIS MÉRŐHÁLÓZAT ADATAI

Az (LRK) adatai alapján megállapítható, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, ill. Hajdú-Bihar megyében működő (manuális) RIV mérőállomások közül a Sajószöged vizsgálati területen egy állomás üzemel, Tiszaújvárosban. A vizsgálati terület tágabb térségében működő manuális mérőállomások Debrecenben, Egerben, Hajdúszoboszlón, Mezőnyáradon, Miskolcon, Nyíregyházán, ill. Tiszavasváriban üzemelnek. A vizsgálati területtől való nagy távolság miatt az egri, debreceni ózdi és nyíregyházi manuális mérőállomások adatait csak tájékoztató jellegűnek tekintjük.

A manuális mérőhálózat vizsgálatainak adatait a HungaroMet „2023. évi adatállomány alapján települések szerint éves határértékhez viszonyítva” c. értékelései mutatják be (11. táblázat).

Mérőállomás neve	Légszennyezettségi index		
	NO ₂	SO ₂	üledő por
Debrecen	jó (2)	–	–
Hajdúszoboszló	jó (2)	–	–
Miskolc	–	–	jó (2)
Nyíregyháza	jó (2)	–	–
Tiszavasvári	jó (2)	–	–

– : nem mérik az adott komponens.

11. táblázat: Értékelés a rendelkezésre álló teljes 2023. évi adatállomány alapján települések szerint éves határértékhez viszonyítva (HungaroMet, 2024)

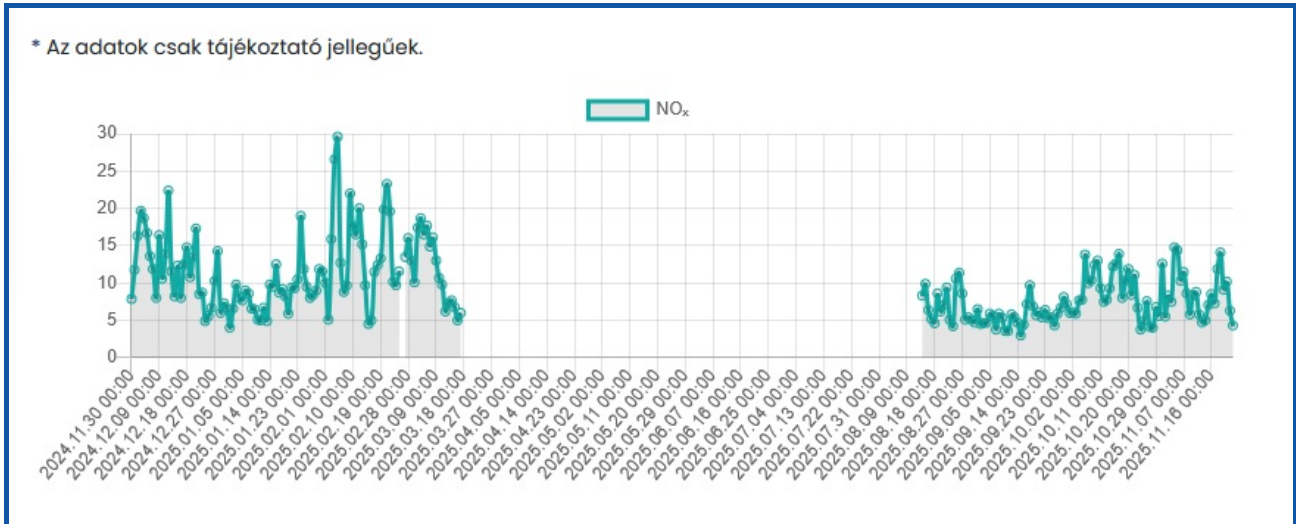
A táblázatokban szereplő kifejezések értelmezése az alábbi:

- Kiváló: A mért koncentrációk az egészségügyi határérték 40%-a alattiak.
- Jó: A mért koncentrációk az egészségügyi határérték 40%-a és 80%-a közöttiek.
- Megfelelő: A mért koncentrációk az egészségügyi határérték 80%-a és 100%-a közöttiek.

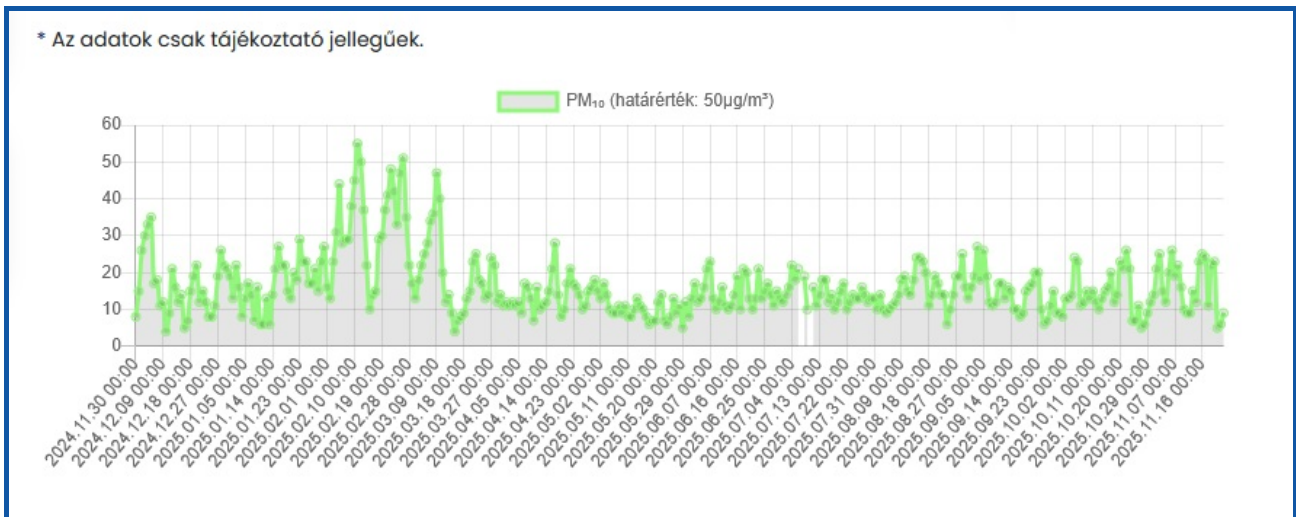
SAJÓSZÖGED LEVEGŐMINŐSÉGE

A települések összesített légszennyezettségi indexét a településen mért legmagasabb (legkedvezőtlenebb) indexű szennyezőanyag alapján határozzák meg.

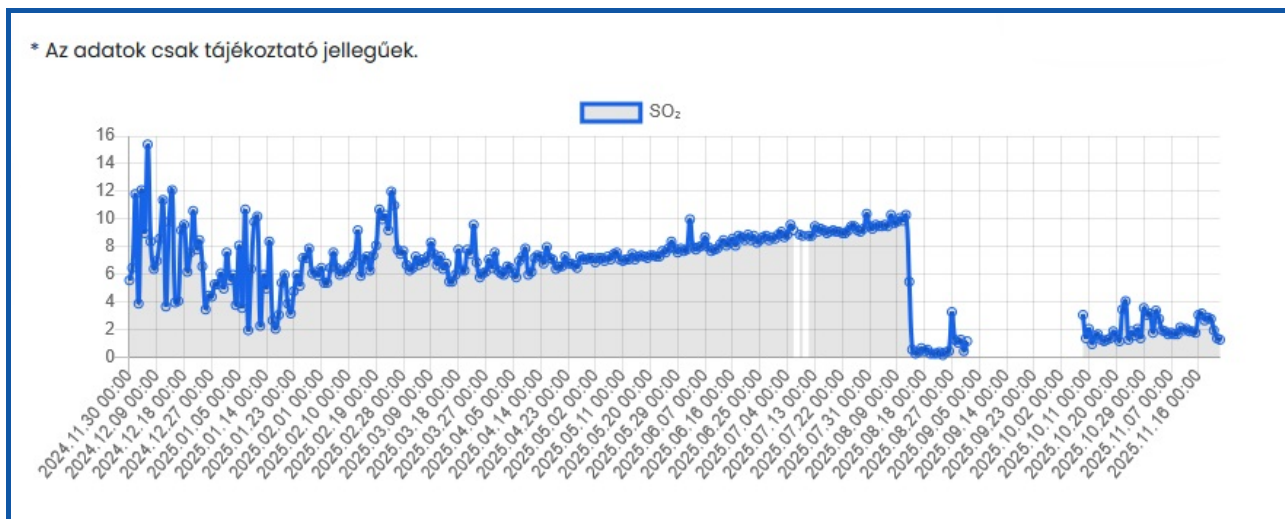
A Sajószöged vizsgálati terület tágabb térségben működő automata mérőhálózat vizsgálati adatai alapján megállapítható, hogy 2024-ben az összesített légszennyezettségi index jó. Összegzőként megállapíthatjuk, hogy a Sajószöged vizsgálati terület tágabb térségének levegőminősége az automata és manuális mérőhálózat által mért gáz halmazállapotú komponensek jónak minősíthetők.

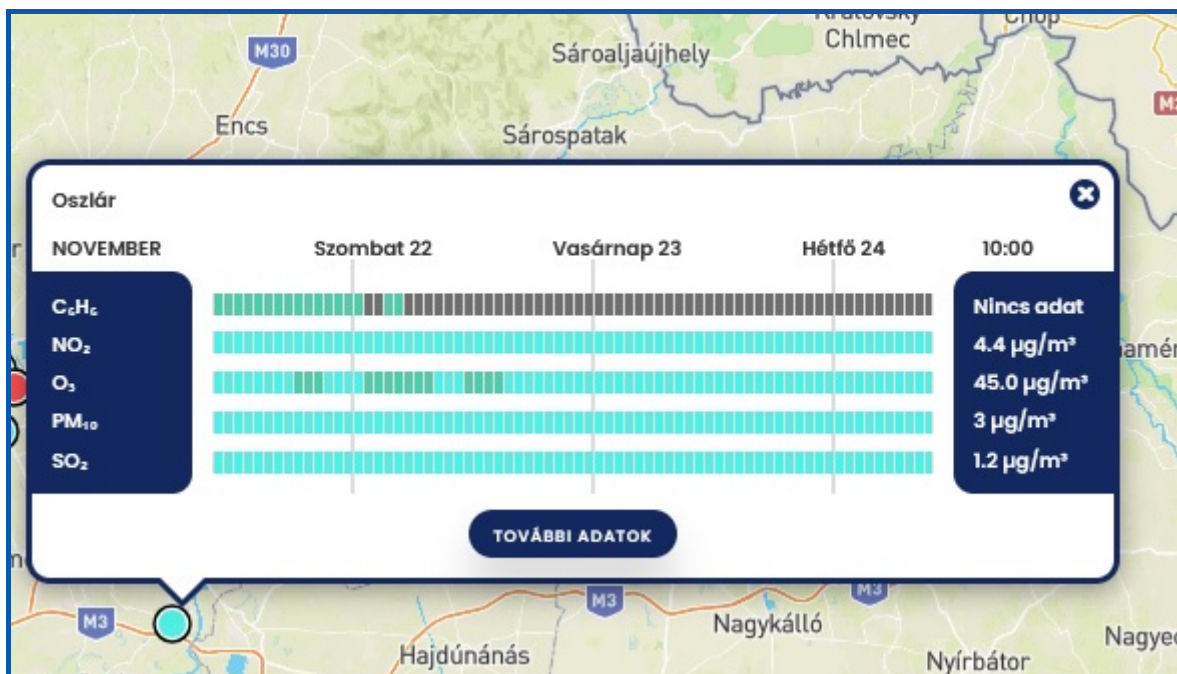
03.ábra: HungaroMet Zrt. Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat oszlári 1 éves adatsora: NO_x

04.ábra: HungaroMet Zrt. Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat oszlári 1 éves adatsora: PM₁₀

05. ábra: HungaroMet Zrt. Országos Légszennyezettségi Mérés-hálózat oszlári 1 éves adatsora: SO₂

06. ábra: Pillanatnyi légszennyezettség – Oszlár – 2025.11.24.

Forrás: <https://legszenyezettsseg.met.hu/levegominoseg/meresi-adatok/automata-merohalozat/33/Oszlár>

JELMAGYARÁZAT

- kiváló
- jó
- megfelelő
- szennyezett
- erősen szennyezett
- rendkívül szennyezett

További részletek

A vizsgált település nem rendelkezik konkrét levegőtisztaság védelmét érintő rendelettel, ezért a lábon álló növényzet, tarló, növénytermesztéssel összefüggésben és a belterületi, valamint a külterületen lévő zártkerti ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.5.) rendelet 225. § (1) bekezdésben foglaltak szerint.

Az 1995. évi LIII: tv. 46.§ 1. bekezdésének f. pontja szerint „a fejlesztési feladatok során a települési önkormányzat érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.”

A települések igazgatási területén belül az egyes terület-felhasználási egységeket, azok

határvonalait az adott települések önkormányzata által megállapított helyi építési szabályzat állapítja meg. A szabályzatban nemcsak a terület használat jellegét, hanem ún. védőövezeteket is ki kell jelölni.

Különös figyelmet kell fordítani az újonnan létesülő különböző méretű, más-más kibocsátásokkal bíró vállalkozások elhelyezhetőségének kérdésére, a kapcsolódó feltételrendszerek kialakítására ill. azok megteremtésére (pl. meteorológiai viszonyok figyelembevétele, védőtávolságok betarthatósága stb.) a környezet állapotának megóvása érdekében.

- ❖ Levegőtisztaság-védelmi szempontból a területen olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyezőanyag kibocsátása, légszennyezettségre gyakorolt hatása a 306/2010. (XII. 23.) sz. kormányrendelet előírásait teljesíti, környezetveszélyeztetést nem okoz.
- ❖ A mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladékok nyílttéri, valamint hagyományos energia termelő berendezésekben történő égetése, a nem védett, ill. a helyi védelem alatt álló területeken a nádas és más vízinövények égetése, a tarlóégetés vonatkozásában is a többszörösen módosított 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet előírásai szerint kell eljáráni.
- ❖ Helyhez kötött diffúz légszennyező forrásnál az ingatlan tulajdonosa, kezelője, illetve, használója köteles a diffúz levegőterhelés elkerülése érdekében- az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodni a módosított 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet 10. §-a értelmében.
- ❖ A háztartásban, kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék háztartási tüzelőberendezésben történő égetése külön engedély nélkül végezhető a 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet 11. §-a értelmében.
- ❖ Lakóterületen szagos, bűzös tevékenység nem folytatható, csak külterületen korszerű technológia mellett. Új létesítmények, technológiák telepítése esetén, valamint a rendezési terv módosításánál vegyék figyelembe fenti jogszabály 5. § szerinti védő-távolságokra vonatkozó előírásokat.
- ❖ Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató ipari és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely szükség szerint az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.
- ❖ Valamennyi országos rendeletben szabályozott tevékenységi kör megvalósítása előtt környezeti hatástanulmány készítendő a 314/2005. (XII. 25.) korm. rendelet alapján.
- ❖ A környezeti hatástanulmányok alapján további részletes hatásvizsgálatok készítése rendelhető el, amennyiben a környezetállapot veszélyeztetettsége és a megelőzés vagy kárelhárítás lehetséges módozatai nem kellően tisztázottak.

SAJÓSZÖGED POTENCIÁLIS LÉGSZENNYEZŐ FORRÁSAI

Sajószöged településen található bejelentett pontforrások által kibocsátott füstgáz komponensek éves mennyiségei 2020 - 2023		
Év	Szennyezőanyag	Összes éves kibocsátás (kg)
2020	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	26,779
	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	880,415
	Szilárd anyag	0,003
	Szén monoxid	113,025
2021	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	338,804
	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	6722,213
	Szilárd anyag	0,002
	Szén monoxid	1511,18
2022	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	336,145
	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	7825,13
	Szilárd anyag	0,002
	Szén monoxid	1055,095

2023	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	99,471
	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	3098,378
	Szilárd anyag	0,002
	Szén monoxid	418,758

12. táblázat: Bejelentett pontforrások éves füstgáz-kibocsátása Sajószögeden (2020–2023)
 Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

A környezetvédelmi hatóságnál nyilvántartott pontforrásokat és diffúzforrásokat, 140 kW-nál nagyobb teljesítményű tüzelőberendezések listáját az alábbi táblázat tartalmazza:

Ügyfél neve:	Székhely	Telephely címe	Forrás jellege	Forrás megnevezése
MAVIR Zrt.	1031 Budapest, 03. ker., Anikó utca 4.	Sajószöged 0112/1 hrsz.	Pontforrás	Dízel szükségáramforrás
Szögedi-Gazdaság Sertéstenyésztő Kft.	3525 Miskolc, Széchenyi utca 8. 1.Em.1.	Sajószöged 018/1 hrsz.	Diffúzforrás	Sertéstelep
„Whist” Kft.	3580 Tiszaújváros, Bethlen Gábor út 32.	Sajószöged 945 hrsz.	Pontforrás	Légpárnás fólia gyártó gépek elszívó kürtője
MVM Balance Zrt.	2040 Budaörs, Kinizsi u. 26	Sajószöged 0112/1 hrsz.	Pontforrás	gázturbina kéménye

13. táblázat: Nyilvántartott pontforrások, diffúz források és 140 kW feletti tüzelőberendezések
 Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

A pontszerű szennyező-források közül kiemelendő az MVM Balance Zrt. 123 MW teljesítményű gázturbinaolajjal működő gázturbinás erőműve, amely esetleges szélsőséges időjárási viszonyok között a tiszaujvárosi ipari létesítményekkel együttesen okozhatnak észlelhető időszakos minőségromlást.

A létesítmény 51 méter magas kéménye az illetékes hatóság levegőtisztaság-védelmi nyilvántartásában bejelentésköteles pontforrásként szerepel. E szerint a kibocsátások negyedévente: kén-dioxid:414 kg, szén-monoxid:61 kg, nitrogén-oxidok: 954 kg, korom: 1,0 Bacharach skálán.

Határérték-túllépés nem történt egy komponens esetében sem.

A mezőgazdaság főleg porral, az energiaellátó rendszerek üzemeltetéséből származó anyagokkal, valamint a parlagon hagyott területeken a gyomnövények pollenjeivel ill. alkalomszerűen a repülőgépes permetezések által növényvédő-szerekkel szennyezi a levegőt.

A Szögedi-Gazdaság Sertéstenyésztő Kft. (Sajószöged 018/1 hrsz.) rendelkezik egységes környezethasználati engedéllyel.

Az önkormányzati kérdőívezéskor kiderült, hogy a településen tartott állatállomány (sertéstelep, tanyák, porták) hatásai nem észlelhetőek a településen. Sem lakossági panasz, sem pedig hatósági észrevétel nem volt ilyen témában a közel múltban.

A közlekedés, főleg a településeken áthaladó közlekedési utak, csomópontok mentén járul hozzá a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a szén-dioxid és különböző aromás szénhidrogének szintjének növekedéséhez. A településen áthalad a 35 számú főútvonal, ezért a teherforgalom és a

személyforgalom egyaránt jelentékeny. (Lásd közlekedés című fejezet.)

A település rendelkezik kiépített gázvezetékekkel. A bekötések nagy aránya miatt a tűzifa felhasználása nem jellemző, így inverz légállapotok illetve szélszél esetében sem eredményezheti a füstgázok „megülését”.

SAJÓSZÖGED TELEPÜLÉS EMISSZÓCSÖKKENTÉST EREDMÉNYEZŐ PÁLYÁZATAI

Elnyert pályázatok - SAJÓSZÖGED			
1	TOP 3.2.1-16-BO1-2020-00163	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése - PH külső felújítása	Polgármesteri Hivatal külső szigetelése, fűtőkorszerűsítése, napelemek, külső nyílászárók cseréje, projektarányos akadálymentesítés
2	TOP-1.4.1-15-BO1-2016-00080	Óvoda és Konyha fejlesztése Sajószögeden	Óvoda bővítése 1 csoportszobával és 1 tornaszobával, konyhatechnológiai eszközök beszerzése, fűtőkorszerűsítés, projektarányos akadálymentesítés
3	TOP-3.2.1-16-BO1-2017-00055	Kölcsey Ferenc Körzeti Általános Iskola és AMI energetikai fejlesztése	épület külső szigetelése, fűtőkorszerűsítés, nyílászárók cseréje, projektarányos akadálymentesítés
4	TOP-Plusz 1.1.1.-21-BO1-00026	A sajjószögedi Napközi Otthonos Tálalókonyha és a tisztartárjani Élelmezési Központ korszerűsítése	Tálalókonyha fűtőkorszerűsítése, nyílászárók cseréje, vizesblokk felújítás, projektarányos akadálymentesítés
5	TOP-Plusz-3.3.2-21-BO1-2022-00052	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	Orvosi Rendelő felújítása és eszközbeszerzés

14. táblázat: Sajószöged Községi Önkormányzat elnyert pályázatainak listája

A fenti táblázatban jelzett pályázatok hozzájárultak a település karbonlábnyomának a csökkentéséhez, ezáltal klímavédelmi célokat is szolgáltak. A fejlesztések során működésbe helyezett napelemek jelentősen növelték a megújuló energiahasználatot a településen.

POLLEN

Az utóbbi években az allergiás és asztmás megbetegedések rohamos növekedésének okán fogalmazódott meg az igény az allergén részecskék monitorozása iránt. Az ÁNTSZ 1992-ben hozta létre Aerobiológiai Hálózatát, mely 2002-ben 13 állomást működtetett az ország területén. Ezek közül az egyik Miskolcon található, így a település pollenekkel való szennyeztségéről reális információkkal nem rendelkezünk.

Megállapítható azonban, hogy a település országos viszonylatban a relatíve kedvező állapotú területek közé sorolható, de ez nem jelenti azt, hogy a pollenszennyezés egészségügyi szempontból figyelmen kívül hagyható lenne.

Az ÁNTSZ által monitorozott pollenekről és a 2002. évi pollen koncentrációk alakulásáról tájékoztatnak a következő táblázatok.

MAGYAR NÉV	Latin név	ALLERGEN ITÁS	VIRÁGZÁS-POLLENSZÓRÁS									
			febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	
bálványfa	<i>Ailantus</i>	*										
bodza	<i>Sambucus</i>	**										
bükk	<i>Fagus</i>	*										
ciprusfélék	<i>Cupressaceae</i>	**										
csalánfélék	<i>Urticaceae</i>	**										
Dió	<i>Juglans</i>	*										

éger	<i>Almus</i>	***									
eperfa	<i>Morus</i>	*									
ernyősök	<i>Umbelliferae</i>	*									
fenyőfélék	<i>Pinaceae</i>	*									
fészkesek	<i>Compositae</i>	***									
fűvek	<i>Poaceae</i>	****									
fűz	<i>Salix</i>	***									
gyertyán	<i>Carpinus</i>	**									
hárs	<i>Tilia</i>	**									
juhar	<i>Acer</i>	**									
kender	<i>Cannabis</i>	*									
kőris	<i>Fraxinus</i>	***									
libatopfélék	<i>Chenopodiaceae</i>	***									
Lórom sóska	<i>Rumex</i>	***									
mogyoró	<i>Corylus</i>	***									
nyár	<i>Populus</i>	**									
nyír	<i>Betula</i>	***									
olajfafélék	<i>Oleaceae</i>	**									
ostorfa	<i>Celtis</i>	*									
parlagfű	<i>Ambrosia</i>	****									
pillangósok	<i>Fabaceae</i>	**									
platán	<i>Platanus</i>	***									
sások	<i>Cyperaceae</i>	*									
gesztenye	<i>Castanea</i>	*									
szil	<i>Ulmus</i>	*									
tiszafa	<i>Taxus</i>	**									
tölgy	<i>Quercus</i>	***									
utifű	<i>Plantago</i>	***									
üröm	<i>Artemisia</i>	****									
vadgesztenye	<i>Aesculus</i>	**									

- **** - nagyon gyakori allergén, sokan szenvednek tőle
 *** - gyakori allergén
 ** - nem gyakori allergén, keveseket betegít meg
 * - panaszokat nem okoz illetve allergenitásáról nincsenek adatok

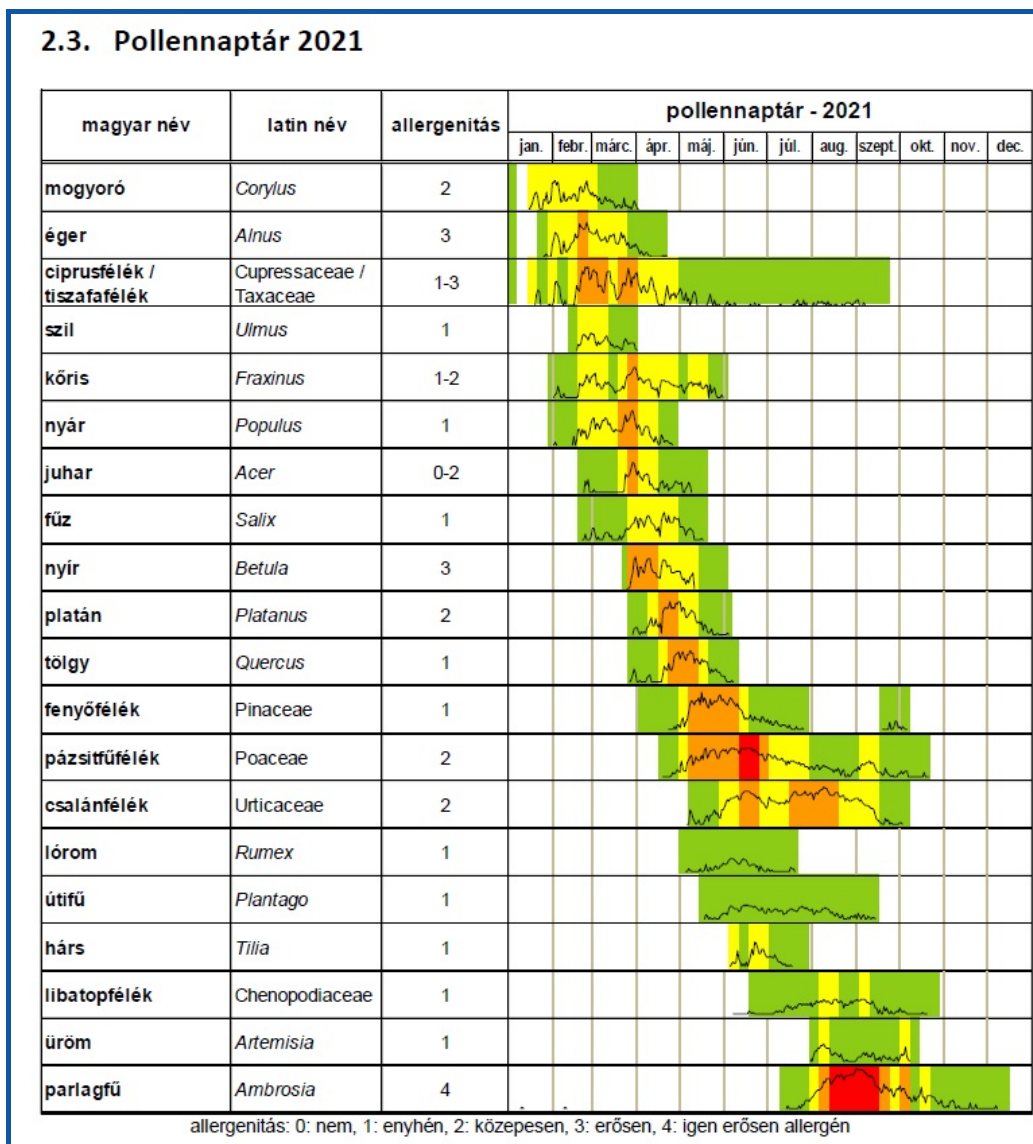
15. táblázat: Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata által monitorozott toxonok pollenszórása
 (Forrás: ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának Tájékoztatója, 2002.)

	alacsony	közepes	magas	nagyon magas
	+	++	+++	++++
Fák-bokrok	0-10	11-100	101-500	501-
Csalán	0-10	11-100	101-500	501-
Fűfélék	0-10	11-30	31-100	101-
Útifű	0-10	11-30	31-100	101-
Lórum	0-10	11-30	31-100	101-
Libatopfélék	0-10	11-30	31-100	101-
Parlagfű	0-10	11-30	31-100	101-
Gombaelemek	*	**	***	***
Altenaria	0-90	91-200	201-400	401-
Cladosporium	0-2500	2501-5000	5001-10000	10001-

16. táblázat: A heti jelentésben szereplő allergén légköri elemek koncentrációjának
 (db/m³) kategória beosztásai

(Forrás: ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának Tájékoztatója, 2002.)

A Nemzeti Népegészségügyi Központ által közzétett 2021 évi pollennaptár:

07.ábra: 2021 évi pollennaptár

Forrás: A magyarországi Aerobiológiai Hálózat tájékoztatója 2021 - Nemzeti Népegészségügyi Központ

- az a adott héten a pollenkoncentráció csak alacsony szintet ért el
- az a adott héten a pollenkoncentráció legalább egy napon elérte a közepes szintet
- az a adott héten a pollenkoncentráció legalább egy napon elérte a magas szintet
- az a adott héten a pollenkoncentráció legalább egy napon elérte a nagyon magas szintet

PARLAGFŰ-MENTESÍTÉSI PROGRAM

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK) Aerobiológiai Hálózata a Nemzeti Környezetegészségügyi Akcióprogram (NEKAP) parlagfű-mentesítési programjának egyik alapvető szakmai háttérintézménye. Civil szervezetek kezdeményezésére továbbra is minden év június harmadik hetére kerül meghirdetésre az országos parlagfű-mentesítési hét. A növekvő társadalmi és egészségügyi jelentőséget jelzi az Országgyűlés 11/2003. (II.19.) határozata is, amely a „Parlagfűmentes Magyarországért” eseti bizottságot hozta létre, a parlagfű terjedésének megállítása, termőterületének csökkentése, a pollenszint mérséklése és a lakosság egészségi

állapotának javítása érdekében. A települési önkormányzatok számára továbbra is kiemelten fontos saját parlagfű-mentesítési akcióprogramjuk megtervezése és következetes végrehajtása.

Az aerobiológiai mérőhálózat legközelebbi állomása továbbra is Miskolcon található. A térségben a parlagfű pollenszintje országos összehasonlításban kedvezőbb, ugyanakkor az ürömfélék esetében kedvezőtlenebb a helyzet. A mérőállomás földrajzi távolságából adódóan az adatok a vizsgált célterületre nem tekinthetők teljes mértékben reprezentatívnak.

A PARLAGFŰ-MENTESÍTÉS SZERVEZÉSE

A Belügyminisztérium – a Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság koordinálásával – 2012-ben kezdte meg a parlagfű elleni védekezést a 1230/2012. (VII.6.) Korm. határozat alapján. A 2026–2032-es időszakban a központi védekezési rendszer változatlanul az Agrárminisztériummal összehangoltan működik.

A hatékonyság biztosítása érdekében továbbra is évente öt kaszálási ütem kerül meghatározásra a közfoglalkoztatási programok számára. A kaszálások időpontját minden évben az aktuális időjárási körülmények és a vegetáció fejlődése alapján pontosítják, jellemzően június közepe és szeptember közepe között.

A parlagfű-mentesítés a következő területeken valósul meg:

- ❖ önkormányzati tulajdonú és kezelésű földterületek,
- ❖ magán erdőgazdálkodók által kezelt területek,
- ❖ állami tulajdonú ingatlanok
(vízügyi, erdészeti, közúti, vasúti és rendőrségi kezelésben álló területek).

A programban részt vevő közfoglalkoztatottak rendszerint ugyanazokon a területeken végeznek többszöri kaszálást a szezon során, ami elengedhetetlen a folyamatos pollenkibocsátás visszaszorításához. A 2026–2032 közötti években is biztosított lesz a szükséges munkaerő- és területbevonás, amely lehetővé teszi a kezelés rendszerességét.

A parlagfű-mentesítési tevékenységek finanszírozását a mindenkori központi költségvetés biztosítja a Nemzeti Foglalkoztatási Alap keretéből, a Start-munkaprogram forrásaira támaszkodva.

A 2026–2032-es időszakban az időjárási viszonyok előreláthatólag továbbra is kedveznek a gyomnövények növekedésének, ezért elengedhetetlen a folyamatos, több ütemben történő védekezés. Bár számos közigazgatási területen csökkenő tendencia figyelhető meg a fertőzöttségben, ez az eredmény csak rendszeres kezelés mellett tartható fenn. Az elhanyagolt magánterületekről kiinduló újrafertőződés továbbra is komoly kihívást jelent. Emiatt a közfoglalkoztatottak a központi ütemezésen túl a teljes vegetációs időszakban – szükség szerint – folyamatosan végzik a parlagfű és más allergén gyomnövények eltávolítását.

Kiemelten fontos feladat a Parlagfű mentesítés:

Magyarországon a parlagfű a legtöbb kellemetlen tünetet kiváltó allergén, amely a lakosság jelentős részének egészségét, életminőségét rontja, továbbá a mezőgazdaságban gyomnövényként közvetlenül is gondot jelent, hiszen jelentős termés kiesést is okozhat. A parlagfű elleni eredményes védekezés tehát közös érdekünk.

A parlagfű elleni védekezés alapvetően a földhasználó/tulajdonos törvény által előírt kötelezettsége. A földhasználó/tulajdonos köteles az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és azt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak (október közepe-vége) végéig folyamatosan fenntartani.

A helyszíni hatósági ellenőrzéseket külterületen a területileg illetékes ingatlanügyi hatóság (vármegyei kormányhivatal földhivatali osztályai), belterületen az illetékes jegyző végzi. A helyszíni ellenőrzésről a földhasználó előzetes értesítése mellőzhető.

Az ingatlanügyi hatóság eljárást indít, ha megállapítható, hogy a gyomnövényt érintően semmilyen beavatkozás nem történt az érintett területen, függetlenül attól, hogy a parlagfű mennyire van virágbimbó közeli állapotban.

Ha a földhasználó/tulajdonos nem tesz eleget a védekezési kötelezettségének, a kormányhivatalnak közérdekű kényszerkaszálást kell elrendelnie, amelynek költsége, valamint az ezzel kapcsolatos hatósági feladatok díja minden esetben a mulasztót terhelik. Ezen túlmenően növényvédelmi bírság kiszabására került sor, amelynek összege 15 000 forinttól 5 000 000 forintig terjedhet.

A hatósági feladatok megoszlanak az ingatlanügyi hatóság/jegyző és a növény- és talajvédelmi hatóság között. Az ingatlanügyi hatóság a parlagfű felderítését és a további eljáráshoz szükséges ingatlan-nyilvántartási, földhasználati nyilvántartási adatok szolgáltatását végzi, míg a növény- és talajvédelmi hatóság rendeli el – főszabály szerint – a közérdekű védekezést, továbbá ez esetben a mulasztó földhasználót a közérdekű védekezés költségeinek megtérítésére kötelezi, valamint növényvédelmi bírsággal sújtja.

Amennyiben az ellenőrzéssel érintett területen parlagfű nem található, de megállapítást nyer, hogy az ingatlan gyomos/elhanyagolt állapotban van akkor az ingatlanügyi hatóság a hasznosítási kötelezettség teljesítésére vonatkozó eljárást folytat le.

A parlagfűvel fertőzött területekről a Parlagfű Bejelentő Rendszeren (PBR) (<https://pbr.nebih.gov.hu/>) keresztül lehet bejelenteni az illetékes hatóság felé.

VÍZ

VÍZVÉDELEM

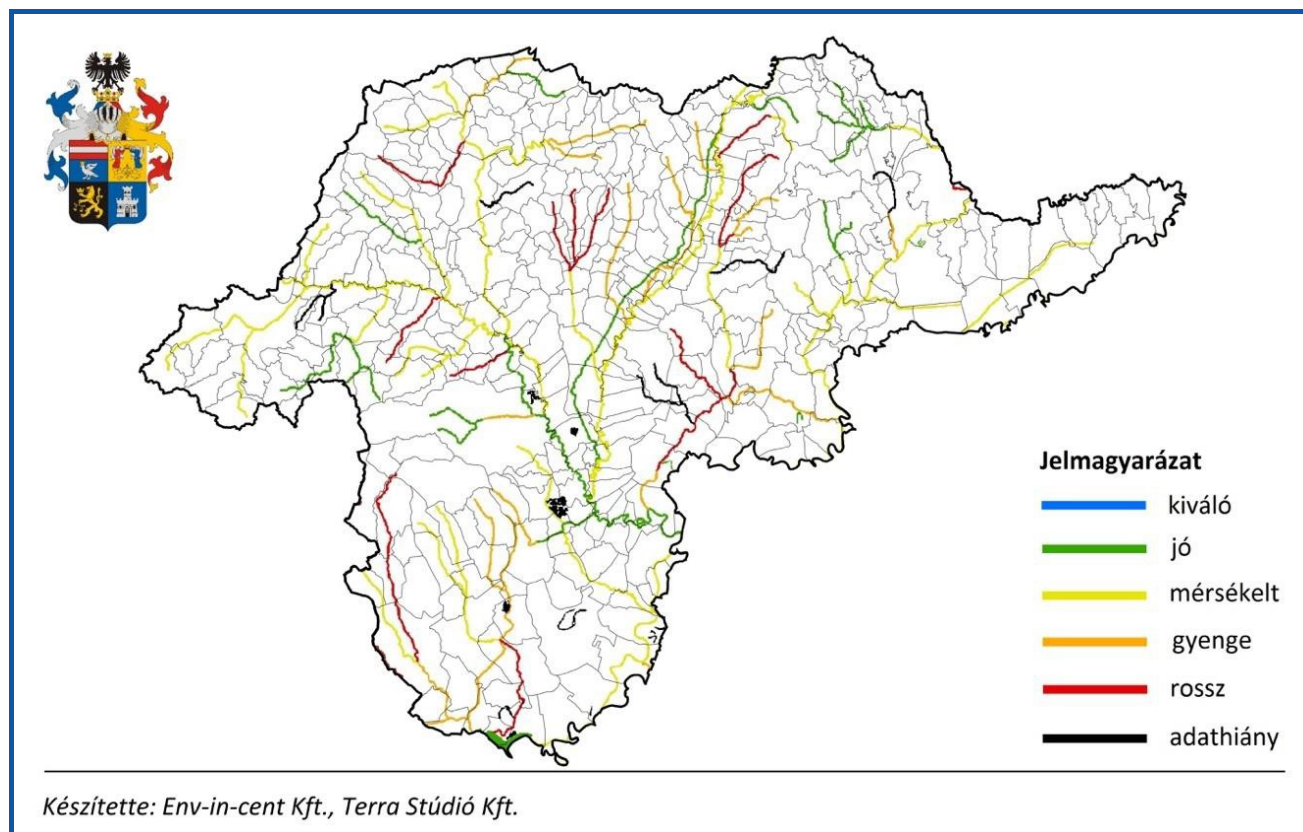
Az Európai Unió, szemléletében is új vízügyi politikája a Vízügyi Keretirányelvben foglalja össze a vízzel való gazdálkodás alapvetéseit, célkitűzéseit Európában. A keretirányelv a vízgazdálkodást érintő szabályozásokon belül, a természetes vízgyűjtő határokhoz igazodó, politikai és közigazgatási határoktól független vízgazdálkodási egységekben, főként az emberi egészséget és élővilágot helyezi előtérbe.

Az EU vízgazdálkodási politikája és a keretirányelv szellemisége sok tekintetben egybevág a magyar vízgazdálkodás hagyományaival. (Ilyen, pl. a természetes vízgyűjtőegységeken alapuló korábbi kerettervezés, vagy a társulati mozgalom.) Ugyanakkor az EU-hoz való csatlakozásunkkal jelentősen nőttek a követelmények, pl. a szolgáltatott ivóvíz minőségével, vagy a szennyvíztisztítás mértékével kapcsolatosan.

FELSZÍNI VIZEK

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. szerint: A vizek természetes hozamát, lefolyását, áramlási viszonyait, medrét és partját csak a vízi életközösségek megfelelő arányainak megtartásával és működőképességük biztosításával szabad megváltoztatni (18. § (2)). A víz - mint alapvető életfeltétel és korlátozottan előforduló erőforrás – kitermelésének és felhasználásának feltételeit vízkészlet-típusokként a területi adottságoknak megfelelően, igénybevételi határértékek figyelembevételével kell megállapítani (19. § (1)). A környezet igénybevétele – így különösen a vízviszonyokba történő beavatkozások – esetén gondoskodni kell arról, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon; a vízi és vízközeli élővilág fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát biztosító mennyiségi és minőségi körülmények ne romoljanak. A vizek igénybevétele, terhelése, a vizekbe használt- és szennyvizek bevezetése – megfelelő kezelést követően – csak olyan módon történhet, amely a természetes folyamatokat és a vizek mennyiségi, minőségi megújulását nem veszélyezteti (21. § (1)).

Sajószöged közigazgatási területe a Sajó-vízgyűjtőn helyezkedik el. A folyó vízminősége a mellékelt ábra szerint sokat javult.

15. térkép: Felszíni víztestek (folyó- és állóvizek) integrált ökológiai minősítése a VGT2 alapján
Forrás : VGT2

Legközelebbi felszíni mérőpont (Sajó folyó): Sajólad közúti híd (EOVX: 300438 m EOYV: 787954 m). Víztminőségi adatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Mintavétel dátuma	Fajlagos vezetőképesség $\mu\text{S}/\text{cm}$	m-lúgosság mmol/l	p-lúgosság mmol/l	Klorid mg/l	Ammónium mg/l	Ammónium-N mg/l	Nitrát mg/l	Nitrát-N mg/l	Nitrit mg/l	Nitrit-N mg/l	O.foszfát $\mu\text{g}/\text{l}$	Összes foszfor $\mu\text{g}/\text{l}$
2006.01.12	505	3,75	<0,01	23	0,43	0,34	5,0	1,0	0,08	0,02	270,00	130,00
2006.02.15	638	4,10	<0,01	43	0,98	0,76	14,0	3,0	0,14	0,04	460,00	180,00
2006.03.16	500	3,40	<0,01	25	0,70	0,55	11,0	2,0	0,22	0,07	580,00	330,00
2006.04.06	332	2,60	<0,01	12	0,37	0,29	9,0	2,0	0,08	0,02	130,00	130,00
2006.05.04	387	3,40	<0,01	17	0,20	0,16	8,0	2,0	0,13	0,04	16,00	120,00
2006.06.08	385	3,00	<0,01	13	0,22	0,17	8,0	2,0	0,02	0,01	200,00	180,00
2006.07.12	511	3,35	<0,01	28	0,15	0,12	11,0	2,0	0,14	0,04	90,00	250,00
2006.07.13	499	3,45	<0,01	23	0,21	0,16	11,0	2,0	0,17	0,05	340,00	230,00
2006.08.08	594	4,90	<0,01	42	0,19	0,15	12,0	3,0	0,24	0,07	420,00	300,00
2006.09.13	743	4,20	<0,01	57	0,32	0,25	16,0	4,0	0,53	0,16	660,00	330,00
2006.10.04	638	3,95	<0,01	45	0,43	0,34	12,0	3,0	0,46	0,14	490,00	320,00
2006.11.14	734	4,30	<0,01	55	0,74	0,58	17,0	4,0	0,47	0,14	790,00	340,00
2006.12.11	739	4,45	<0,01	56	0,81	0,63	18,5	4,3	0,47	0,14	1020,00	410,00
2011.02.02	677	4,15	<0,05	32	0,35	0,27	13,9	3,2	0,13	0,04	180,00	120,00
2011.03.03	712	4,35	<0,05	41	0,27	0,21	13,8	3,2	0,2	0,05	160,00	70,00
2011.04.06	583	3,65	<0,05	28	0,05	0,04	10,0	2,3	0,16	0,05	150,00	70,00
2011.05.04	621	3,80	<0,05	31	0,28	0,22	11,0	2,5	0,35	0,11	230,00	130,00
2011.06.09	488	3,05	<0,05	28	0,44	0,34	8,8	2,0	0,15	0,05	330,00	380,00
2011.09.01	750	3,75	<0,05	43	0,09	0,07	10,9	2,5	0,14	0,04	340,00	290,00
2011.10.06	893	4,30	<0,05	66	0,18	0,14	15,6	3,6	0,15	0,05	640,00	320,00
2011.11.03	761	4,20	<0,05	51	0,12	0,09	14,8	3,4	0,16	0,05	880,00	540,00

VÍZVÉDELMI ÉS VÍZGAZDÁLKODÁSI SZEMPONTBÓL FONTOS TÉNYEZŐK

VÍZELLÁTÁS

A településen szolgáltatott ivóvíz minőségének ki kell elégítenie „az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről” szóló 201/2001. (X.25.) Korm. rendeletben foglalt követelményeket.

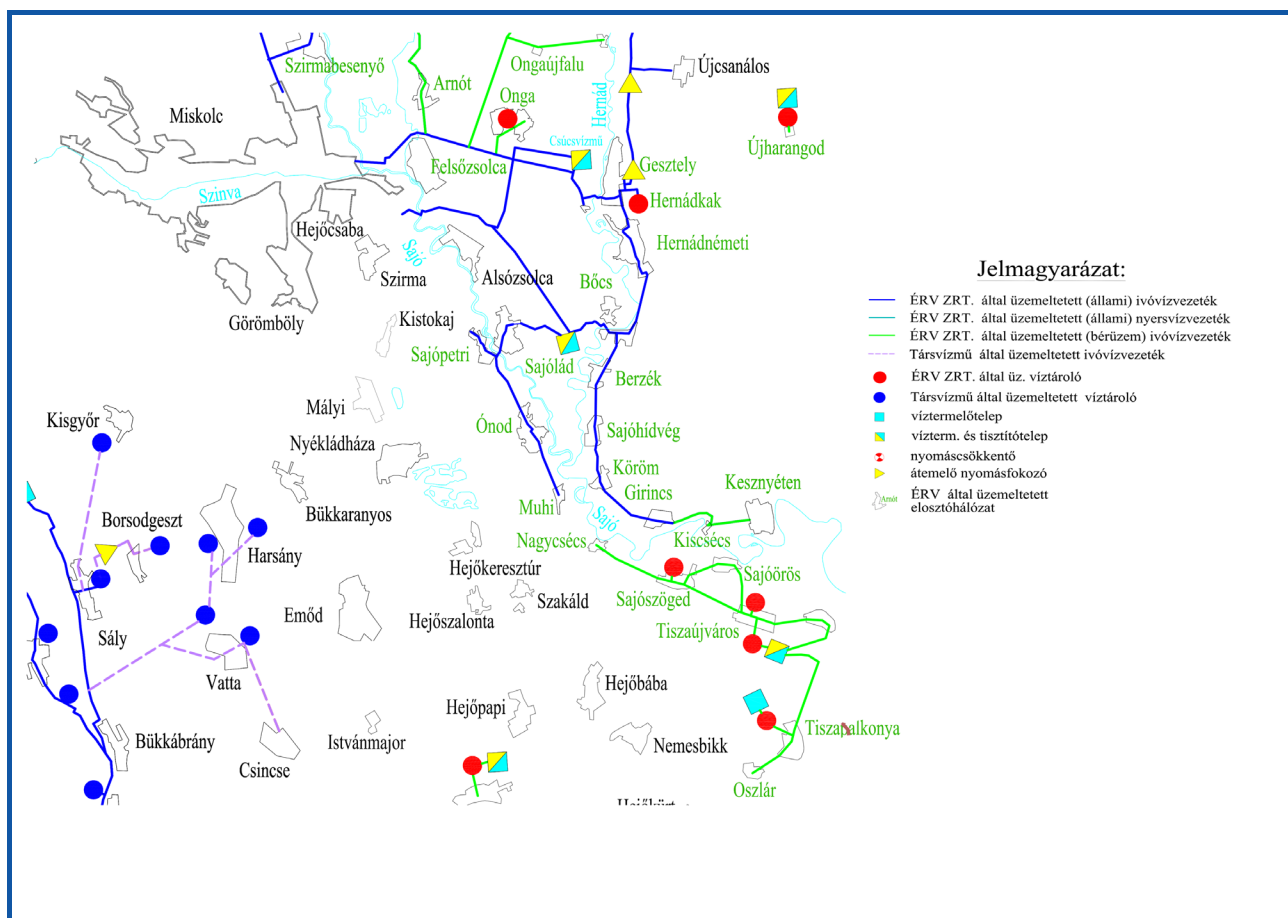
Az ivóvízellátás biztonsága érdekében elő kell segíteni az egyéni, ipari fogyasztók és közintézmények rákötését a települési ivóvízellátó hálózatra. Új lakó- és ipari övezetek csak a mód. 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 8. §-ban meghatározott teljes közművesítéssel irányozhatók elő. Egyedi vízellátó művek csak külön vízjogi engedéllyel alakíthatók ki.

A település ivóvízellátását biztosító vízbázis, víztároló medencék, valamint vízvezeték-hálózat védőterületét, védősávjait a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően kell kialakítani és fenntartani.

16. kép: Víztorony az EU zászlóparknál

A település a 7/2003.(V.29.) számú rendeletében szabályozza a közműves ivóvízellátást, a közkifolyók használatát és a vízdíjat.

08. ábra: Az ÉRV Zrt. ivóvíz-szolgáltatási tevékenysége Sajószöged térségében

Forrás : www.ervzrt.hu

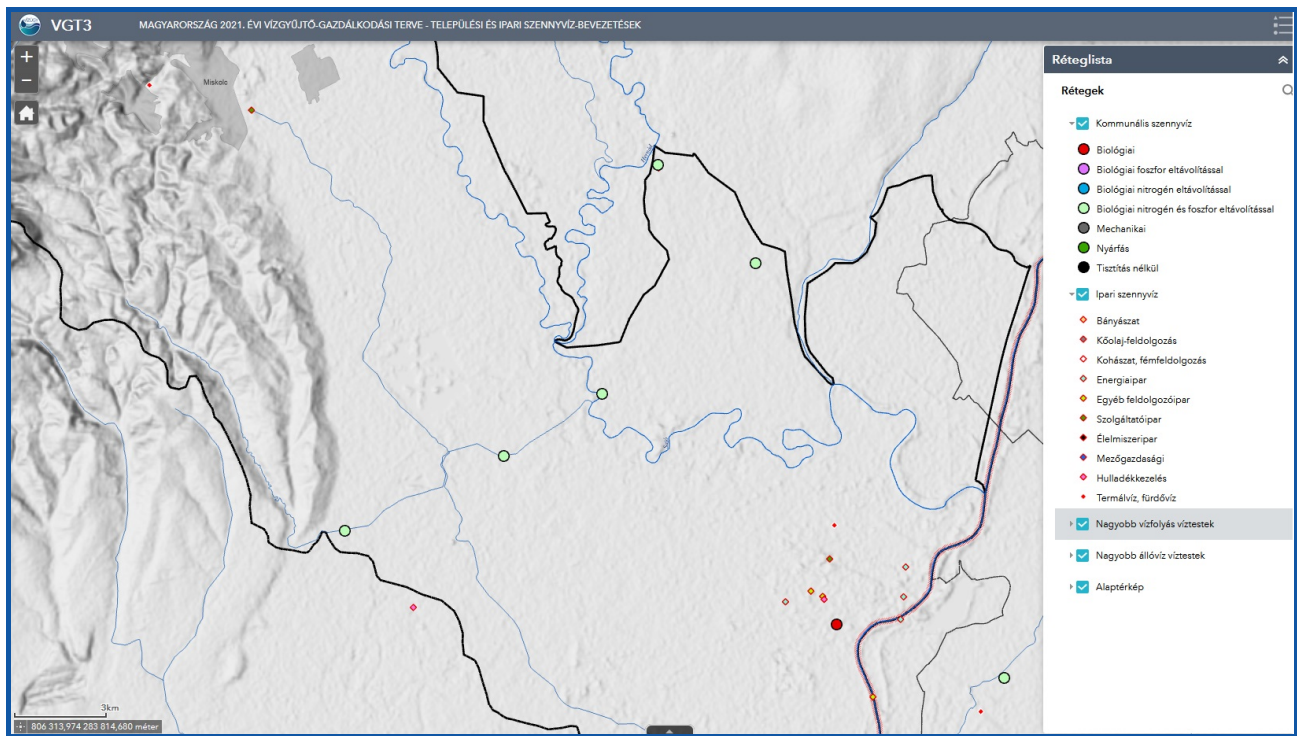
Hálózatba táplált ivóvíz minőségi jellemzői		
Vizsgálat megnevezése, mértékegysége	Érték	Határérték
Ca [mg/l]	690	
Cl [mg/l]	17	250 [µg/l]
Clostridium [/100 ml]	0	0 [/100 ml]
coliformszám [/100 ml] [/250ml]	0	0 [/100 ml] [/250ml]
CO3 [mg/l]	0	
E. coli szám [/100 ml] [/250ml]	0	0 [/100 ml] [/250ml]
Enterococc. [/100 ml]	0	0 [/100 ml]
Fe [µg/l]	5	200 [µg/l]
HCO3 [mg/l]	281	
K [mg/l]	22	
KOIps [mg/l O2]	69	3,5 [mg/l O2]
kötött CO2 [mg/l]	101	
Mg [mg/l]	20	
m-lúgosság [mmol/l]	46	
Mn [µg/l]	9	50 [µg/l]
Na [mg/l]	16	200 [mg/l]
NH4 [mg/l]	4	rétegvíz:0,50 [mg/l], minden más esetben 0,20 [mg/l]
NO2 [mg/l]	0	0,1 [mg/l]
NO3 [mg/l]	7	50 [mg/l]
(össz) kemény. [mg/l CaO]	143	50-350 [mg/l CaO]
pH [-]	80	6,5-9,5
plúg [mmol/l]	0	
Ps. aeruginosa [/100 ml] [/250ml]	0	0 [/100 ml] [/250ml]
SO4 [mg/l]	32	250 [mg/l]
szab.akt.klór [mg/l]	8	
telepszám 22 oC [/ml]	5	500 [/ml]
telepszám 37 oC [/ml]	0	100 [/ml]
vez.kép. 20 [µS/cm]	474	2 500 [µS/cm]
zavarosság [NTU]	24	nincs szokatlan változás

17. táblázat: Hálózatba táplált ivóvíz minőségi jellemzői

CSATORNÁZÁS, SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS TISZTÍTÁS

- Gondoskodni kell a szennyvízcsatorna-hálózat mielőbbi teljes kiépítéséről. A közcsatornával el nem látott területeken csak elválasztó rendszerű csatornahálózat építhető ki, azaz a szennyvíz, valamint a felszíni- és csapadékvizek csak külön hálózaton vezethetők el.
- A településfejlesztés során „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételének elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályok”-ról szóló 147/2010. (IV. 29.) számú Korm. rendelet előírásait maradéktalanul érvényesíteni kell. Ezen belül felhívjuk a figyelmet, hogy a már hivatkozott rendelet 10. pont 20. § (1) bekezdése értelmében a települési környezetvédelmi program részeként települési szennyvízkezelési programot kell kidolgozni, melynek a környezeti vizsgálatát, „az egyes tervek, illetve programok általános szabályai”-ról szóló 2/2005. (I. 11.) számú Korm. rendelet alapján le kell folytatni.
- A szennyvízcsatorna kiépítéséig a keletkező szennyvizeket zárt szennyvíztárolókban kell gyűjteni, és gondoskodni kell az összegyűjtött szennyvizek megfelelő engedéllyel rendelkező szervezet által történő elszállításáról szennyvíz befogadására alkalmas, engedélyezett szennyvíztisztító telepre. Az egyedi szennyvízgyűjtők vízzáróságát felül kell vizsgálni, kifogásoltság esetén a szükséges műszaki intézkedéseket haladéktalanul elő kell irányozni.

16. térkép: Települési és ipari szennyvízbevezetések (Tiszaújváros és térsége, 2021)

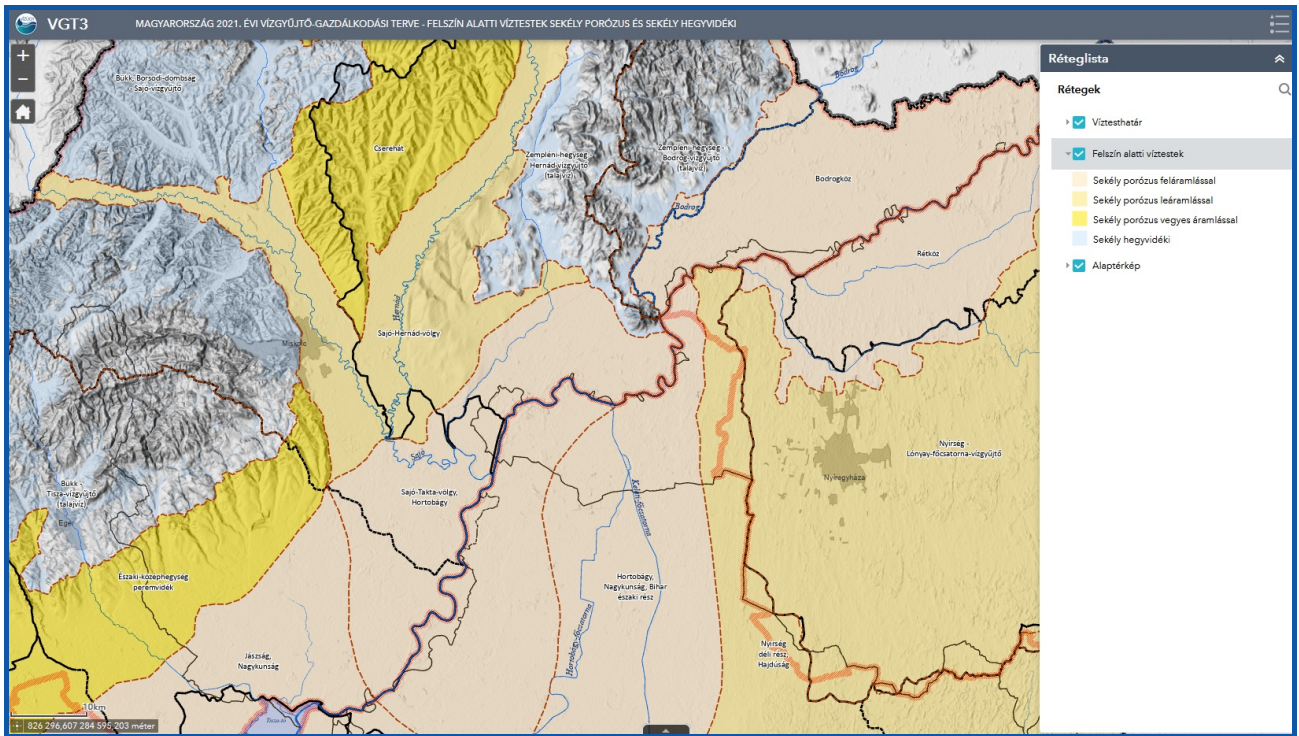
Forrás : VGT3 (https://terkeptar.vizugy.hu/vgt3_atlasz/)

FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME

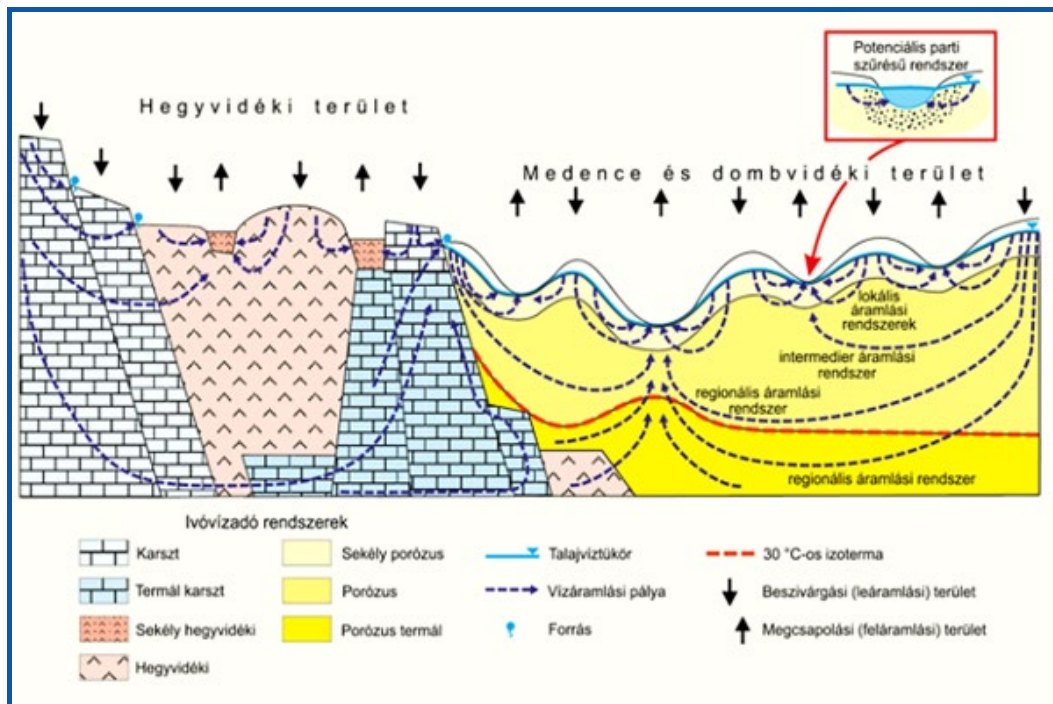
- A környezeti előírásokat is kielégítő normatív célkitűzések megfogalmazása során vízvédelmi szempontból figyelembe kell venni a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben, „a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól” szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletben foglalt előírásokat, továbbá „a felszín alatti vizek védelméről” szóló mód. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben, „a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben, valamint „a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól” szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben foglalt előírásokat.

- Sajószöged a „felszín alatti vizek védelméről” szóló mód. 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelethez tartozóan VITUKI által összeállított szennyeződés érzékenységi térkép alapján „érzékeny”, illetve részben „fokozottan érzékeny”, a „vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről” szóló 27/2006. (11.7.) Korm. rendelethez tartozó településsoros lista alapján pedig „B” besorolású nitrátérzékenységi területen helyezkedik el.

- Felhívjuk a figyelmet, hogy a mód. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdése értelmében, egy adott területen, a rendelet 2. számú melléklet szempontjai szerint végzett, vagy végeztetett lokális vizsgálat lehetőséget nyújt egyedi szennyeződés érzékenységi kategóriába történő besorolás megállapítására is.

17. térkép: Felszíni alatti víztestek a VGT3 alapján
 Forrás: VGT3 (https://terkeptar.vizugy.hu/vgt3_atlasz/)

10. ábra: A fő felszín alatti (ivó)vízadók és jellemző áramlási rendszerek
 Forrás: VGT3

CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, VÍZRENDEZÉS

- A település vízrendezése során meg kell oldani a lehulló csapadékvizek rendezett befogadóba történő vezetését. A vízfolyások rendszeres karbantartásáról, a már meglévő vízvezető rendszer, hidak, át ereszek rendszeres felülvizsgálatáról, fenntartásáról a tulajdonos/kezelő köteles gondoskodni.

- Az elmúlt időszak eseményeit figyelembe véve, az árvizek és belvizek környezetkárosító hatásainak mérséklését, kivédését és megelőzését szolgáló célkitűzések megvalósítását kiemelten kell kezelni!

- A „vizek hasznosítását, védelmét és kártételének elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról” szóló 147/2010. (IV. 29.) számú Korm. rendelet előírásait érvényesíteni kell.

A települést érintő vízfolyásokra „a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról” szóló 21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet előírásai vonatkoznak.

- Felhívjuk az önkormányzat figyelmét, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. § (1) bekezdésében, ill. 1. számú mellékletében meghatározott vízimunkákra, vizilétesítményekre és vízhasználatokra a 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendeletben meghatározott tartalmú dokumentáció benyújtásával vízjogi engedélyt kell kérni a Vízügyi Hatóságtól.

A kért adatszolgáltatáshoz kapcsolódóan, tájékoztatásul közöljük, hogy a település felszín alatti vizeinek minőségére vonatkozóan Felügyelőségünk nem rendelkezik adatokkal.

A település felszíni vizeinek mennyiségét döntően a csapadék- és a lefolyási-, párolgási viszonyok, minőségét a települési infrastruktúra, a csatornázottság- és a szennyvíztisztítás egyes objektumokon való hiánya, a hulladék-elhelyezés, a hulladékgazdálkodás színvonala, ill. az ipari- és agrárterületek diffúz szennyezései határozzák meg.

FORRÁSOK

Bár a területen jelentős, a lakosság által „használt” forrás nem található, tudnunk kell, hogy az 5 liter/perc átlagos vízhozamot meghaladó források a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény értelmében természetvédelmi oltalom alatt állnak. (Ex lege védettség.)

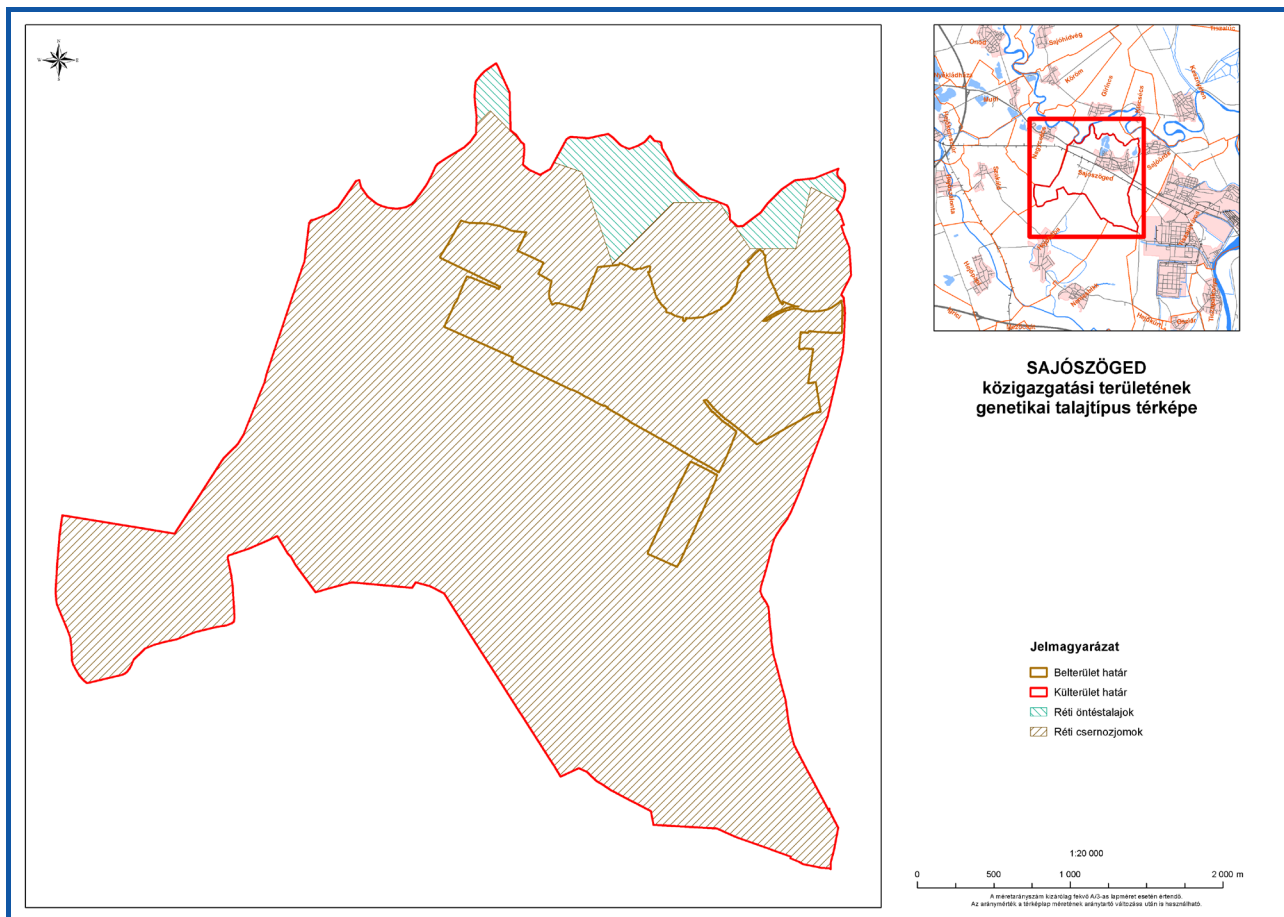
FELSZÍN ALATTI VIZEK

A település a ”felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. Rendelet 2. sz. mellékletével összhangban kibocsátott és 2005. jan. 1-től hatályba lépett „a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról” szóló 27/2004 (XII.25.) és a 7/2005 (III.1.) KvVM rendeletek értelmében érzékeny minősítésű területen helyezkedik el.

TALAJVISZONYOK

A talaj a földkéreg legkülső, laza, termékeny rétege. Jelentősége, hogy a növények termőhelyeül szolgál, vagyis azokat kellő időben és kellő mennyiségben képes ellátni tápanyagokkal és vízzel. A talaj az alatta elhelyezkedő kőzetek mállása során képződik. A folyamatot az éghajlat (hőmérséklet, csapadék), a domborzat (lejtőviszonyok), az élővilág (talajlakó élőlények, gyökerek) és az alapkőzet (ásványi összetétel, fizikai tulajdonság) határozza meg.

Sajószöged közigazgatási területén két féle genetikai talajtípus fordul elő: a réti öntéstalajok és a réti csernozjomok.

18. térkép: Sajószöged közigazgatási területének genetikai talajtípus térképe
Az eredeti, A/3 méretű térképlap, a térképmellékleteknél található

A TALAJ SZENNYEZÉSÉBEN SZEREPET JÁTSZÓ TÉNYEZŐK

Környezetvédelmi szempontból az állattartásnak fontos szerepe van, hiszen a tevékenység során keletkező melléktermékek (hígtrágya) erősen szennyezik környezetüket. A bel- és külterületi állattartás nagy hatással van a talajra, a felszínalatti és felszíni vizekre, a levegőre.

A települési környezet kialakítása során a talaj termékenységi tényezője fokozatosan háttérbe szorult. Nemcsak kémiai, hanem fizikai károsodása is jelentőssé vált. Az elmúlt évtizedekben országosan jellemzővé vált, hogy a potenciális szennyezőforrások és a bekövetkezett szennyezések száma folyamatosan emelkedett. A szennyezőhatások általában közvetlenül a talajon vagy a talajban elhelyezett forrásból származtak és csak ritkábban másodlagos (pl. légszennyezési) eredetűek.

A szennyezőhatások közül kiemelt problémát jelenthetnek a települési környezetben a szilárd és folyékony hulladékok nem megfelelő gyűjtése, ártalmatlanítása, a közlekedés, az ipari környezetben az üzemek működése során keletkező szennyezések, továbbá a termelői hulladékok nem megfelelő tárolása, ártalmatlanítása.

Az elmúlt évtizedek során a Sajó árterében felhalmozódott nehézfém-szennyezés (higany, kadmium, ólom) a térségben a mezőgazdasági területhasznosítás számára kiemelt kockázatot jelent.

Sajószöged Község Önkormányzata Képviselő-testülete a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 21/A.§ (2) bekezdésében és 26.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján **önkormányzati rendeletet alkotott a talajterhelési díjról /8/2015.(VIII. 31)/, melynek 2.§** alapján a kibocsátó a talajba juttatott környezetterhelő anyagok után talajterhelési díjat köteles fizetni, ha a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és közműpótló berendezésben (szennyvíztározó aknában) történő szennyvízelhelyezést alkalmaz.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

TELEPÜLÉSI SZILÁRD HULLADÉK

GYŰJTÉS, SZÁLLÍTÁS, ÁRTALMATLANÍTÁS

Sajószöged települési szilárd hulladéka a Hejőpapi Hulladéklerakóra kerül, a szolgáltatást a MiReHu Nonprofit Kft. végzi.

Székhely cím: 3527 Miskolc, József Attila u. 65.

TELEPÜLÉSI SZILÁRD HULLADÉKOK GYŰJTÉSE ÉS SZÁLLÍTÁSA

Hulladéknak nevezzük az emberi tevékenység során keletkező, keletkezési helyén nem hasznosítható és nem is értékesíthető anyagokat. Ezeket az anyagokat tulajdonosuk eredeti rendeltetése szerint nem tudja, vagy már nem kívánja használni. A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 2.§ (1) bek. 23. pontja rögzíti a hulladék fogalmát, amely szerint hulladék bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnik, megválni szándékozik vagy megválni köteles. Ugyanezen jogszabályhely 17. pontja rögzíti, hogy a gyűjtés a hulladék összegyűjtése hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás céljából; a gyűjtés magában foglalja a hulladék előzetes válogatását és előzetes tárolását is.

2013. január 1-től a Ht. rendelkezései alapján valamennyi ingatlanhasználó (a Ht. értelmében ingatlanhasználó az ingatlan birtokosa, tulajdonosa, vagyonkezelője, valamint a társasház és a lakásszövetkezet, aki (amely) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételére köteles és akinek (amelynek) a közszolgáltató rendelkezésére áll), így a gazdálkodó szervezetek is kötelesek a települési szilárd hulladék esetében a közszolgáltatás igénybevételére.

A települési szilárd hulladék gyűjtése körében a Ht. 38-39.§-a emelendő ki:

38. § (1) Az ingatlanhasználó a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásához szükséges feltételeket a közszolgáltató részére biztosítja, és a közszolgáltatást igénybe veszi.

(2) Az ingatlanhasználó a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáért hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat fizet az e törvényben, valamint a miniszter rendeletében meghatározott feltételek szerint.

(3) A gazdálkodó szervezet ingatlanhasználó a Koordináló szerv felhívására a közhiteles nyilvántartás szerinti nevét, székhelyének, telephelyének címét, adószámát, továbbá, ha elektronikus kézbesítési cím közhiteles nyilvántartásban történő szerepeltetése számára kötelező, úgy elektronikus kézbesítési címét, a természetes személy ingatlanhasználó a személyes adatai közül a családi és utónevét, lakóhelyének, tartózkodási és értesítési helyének címét megadja.

39. § (1) Az ingatlanhasználó az általa használt ingatlan területén képződő települési hulladékot elkülönítetten gyűjti, és azt – e törvényben meghatározott kivételekkel – a közszolgáltatónak átadja.

(2) Az ingatlanhasználó a települési hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékot – kormányrendeletben, miniszteri rendeletben vagy a települési önkormányzat (Budapesten a fővárosi önkormányzat) rendeletében meghatározott feltételek szerint – hulladékgyűjtő pontra, hulladékgyűjtő udvarba, átvételi helyre vagy a közszolgáltatás körébe tartozó hulladékot kezelő hulladékkezelő létesítménybe szállíthatja, és ott a jogosultnak átadhatja vagy gyűjtőedényben elhelyezheti. E jogot az ingatlanhasználó csak úgy gyakorolhatja, ha a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Koordináló szerv részére megfizette.

(3) A gazdálkodó szervezet ingatlanhasználó a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladék kezeléséről a 31. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint gondoskodik.

(4) Ha az ingatlanhasználó a zöldhulladék komposztálásáról saját maga nem gondoskodik és a zöldhulladék gyűjtőedényben vagy hulladékgyűjtő zsákban történő gyűjtésének feltételeit a közszolgáltató biztosítja, a zöldhulladékot elkülönítetten gyűjti, és a közszolgáltatónak úgy adja át, hogy a zöldhulladék komposztálhatósága és lebontása biztosítható legyen.

(5) Önkormányzati rendelet a közszolgáltató hulladékgazdálkodási tevékenységéről és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló kormányrendeletben meghatározottakon túl az ingatlanhasználót kötelezheti a települési hulladék további anyagfajta vagy hulladéktípus szerinti elkülönített gyűjtésére.”

(6) A települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 13/2017. (VI. 12.) EMMI rendeletet rendelkezik. **Sajószögeden a 10/2016.(VI.23) számú helyi rendeletben szabályozzák a hulladékgazdálkodással kapcsolatos teendőket.**

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS

A szelektív hulladék gyűjtéséhez a szolgáltató sárga színű, MiReHu Nonprofit Kft feliratú **SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ ZSÁKOT** biztosít ingyenesen a lakosság számára.

A sárga zsákban szelektíven gyűjthetők a papír-, műanyag-, fémhulladékok és italos kartondobozok. További részletek a zsákon találhatóak.

Ügyelni kell arra, hogy a zsákba kizárólag a felsorolt hulladékok kerüljenek. Amennyiben a szolgáltató munkatársai a szelektív hulladékgyűjtő zsákokban nem odavaló anyagot találnak, a zsákot nem szállítják el.

A megtelt zsákokat a gyűjtési időpontoknak megfelelően reggel 6 óráig ki kell helyezni az ingatlanok elé. A továbbiakban a gyűjtőjáraton dolgozó munkatársak annyi zsákot dobnak a postaládákba, amennyi teli zsákot a tulajdonosok előzetesen kihelyeztek.

A szelektív hulladék gyűjtése 2 heti rendszerességgel történik. A MOHU REpont rendszer üzembe helyezésével nagy mértékben csökkent a műanyag palackok száma a szelektív gyűjtéskor mert 50 Ft-os áron válthatjuk vissza azokat.

ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉS

A MiReHu Nonprofit Kft. a zöldhulladékot kizárólag az erre a célra rendszeresített, zöld színű **ZÖLDHULLADÉK GYŰJTŐZSÁK** feliratú, biológiailag lebomló zsákokban szállítja el.

A zsákokba helyezhetőek a falevelek, ágnyesedék, vágott fű, gyomok, stb. A közterületet nem szennyező módon a nagyobb méretű faágak max. 2 cm átmérőig, 1 méter hosszúságúra darabolva, kötegelve helyezhetőek el a zsákok mellett. A begyűjtést végző dolgozók a nem kötegelt ágakat nem szállítják el.

Fontos, hogy a zsákba kizárólag zöldhulladék kerüljön. Amennyibe a zöldhulladékos zsákokban háztartási vagy egyéb nem odavaló anyag kerül, a zsákot nem szállítják el.

A megtelt zsákokat a gyűjtési időpontoknak megfelelően reggel 6 óráig kell kihelyezni az ingatlanok elé. A továbbiakban a gyűjtőjáraton dolgozók annyi zsákot dobnak a postaládába, amennyi teli zsák előzetesen kihelyezésre került.

A zöldhulladék gyűjtése 2 heti rendszerességgel történik.

ÜVEGHULLADÉK GYŰJTÉSE

A MiReHu Nonprofit Kft. tájékoztatása szerint 2025-től megszűnik a házhoz menő

17. kép: Üveghulladék gyűjtő edényzet

üveghulladék-zsákos gyűjtés.

2025-ben a **nem betétes** üveg palackokat a kijelölt szelektív hulladékgyűjtő szigeteken elhelyezett üveg konténerbe lehet elhelyezni, vagy a kijelölt hulladékudvarokba szállítani.

A MOHU REpont rendszeren keresztül történik a **betétdíjas** üveg visszaváltás amely keretében a jelöléssel ellátott ép italcsomagolásokat lehet visszaváltani automatákban vagy kisboltokban. A rendszer célja a visszaváltható palackok (0,1-3l között) visszagyűjtése és újra felhasználása a környezetvédelem és a fenntarthatóság elősegítése érdekében.

LOMTALANÍTÁS

A MiReHu Nonprofit Kft. a közterületek rendjének és tisztaságának megőrzése érdekében a **lomtalanítást nem előre meghirdetett napokon, hanem igénybejelentés alapján, a lakossal előre egyeztetett napon végzi el. Ezzel a szolgáltatással a lom keletkezéséhez igazítható az elszállítás időpontja.**

Az igénybejelentés történhet **személyesen az ügyfélszolgálati irodában vagy a szolgáltató honlapjáról letölthető igénybejelentő lap segítségével, e-mailben** a „Lomtalanítási igény bejelentése elektronikus űrlap segítségével”.

Ahhoz, hogy rögzíteni tudják a lomtalanítási igényét a következő adatokra van szükség:

- lomhulladék típusa,
- lomhulladék várható mennyisége (m³),
- lomok elszállításának kívánt időpontja,
- az igénybejelentő címe és elérhetőségei (név, cím, ügyfélkód, telefon, E-mail) .

A lomtalanítás időpontjának pontos meghatározása a fentiek figyelembevételével és a szolgáltató belső járattervének figyelembevételével történik. Ezért fontos, hogy folyamatosan jelentkezzenek igényeikkel, a lakosok, mivel azokat csak ütemezve tudja elvégezni a szolgáltató.

Miután beérkezett az igény a nonprofit KFT-hez, a kollégáik egyeztetik az igényeket és a cég lehetőségeit, majd visszajeleznek a megadott elérhetőségek valamelyikén. Az általuk visszaigazolt napra a tulajdonos kikészíti a lom hulladékot ingatlanja elé, és a szolgáltató munkatársai a megjelölt napon 6-14 óra között begyűjtik a hulladékot.

A lom továbbra sem tartalmazhat háztartási hulladékot, veszélyes anyagot tartalmazó fémhulladékokat, azbesztet tartalmazó hulladékokat, veszélyes anyagokat tartalmazó faforgácsot, oldószereket, szerves oldószereket, savakat, lúgokat, nehézfém tartalmú hulladékot, olajos rongyokat, fáradt olajat, olajsűrőket, fertőző hulladékokat (állati tetem, trágya), gyógyszereket, éles-hegyes eszközöket (injekciós tűk, fecskendők, vágó- szűrőeszközök), permetszereket és azok dobozait, építési törmelék, épület bontásból származó hulladékot, gumiköpenyt, autóbontásból származó hulladékot, autórongsokat, elektronikai hulladékot és zöldhulladékot sem, **mert azokat társaság nem szállítja el.**

A BEJELENTÉS NÉLKÜL TÖRTÉNŐ HULLADÉK KIHELYEZÉSE ILLEGÁLIS HULLADÉKLERAKÁSNAK MINŐSÜL.

A mennyiben valaki nem rendel meg a lomtalanítást a szolgáltatótól, van lehetősége, hogy a keletkezett hulladékot beszállítsa saját maga a Hejőpapi 073/6 helyrajzi számon működő Regionális Hulladékkezelési Központ hulladékudvarába.

Hulladékudvarok üzemeltetése

A lakossági hulladékudvarok a háztartásokban keletkező nem veszélyes és veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésére szolgálnak. Az egyes hulladéktípusok egymástól elkülönítetten a 246/2014 (IX.29) Kormányrendelet előírásainak megfelelően.

A lakosságnak lehetősége van a nem veszélyes hulladékokból (kivéve a csomagolási hulladékokat) negyedévente háztartásonként max. 250 kg a települési hulladéktól eltérő egyéb hulladékok (lom-, elektronikai, építési-bontási, zöld-, gumi-, fémhulladékok) leadására.

Csomagolási hulladékokat (műanyag, papír, üveg) korlátlan mennyiségben adhat le a lakosság. Veszélyes hulladékok leadására háztartásonként negyedévente legfeljebb 100 kg mennyiségben van lehetőség.

A leadható veszélyes hulladékok nem teljes listája:

- festékek, lakkok;
- motorolaj és azok göngyölege;
- növényvédőszer;
- elemek/akkumulátorok;
- fénycsövek.

Az átvehető veszélyes és nem veszélyes hulladékok részletes listáját a vonatkozó hulladékgazdálkodási engedélyek tartalmazzák.

A lakosság által beszállított hulladékokat a hulladékudvarok térítésmentesen veszik át.

A hulladékátvétel feltételei:

A hulladékudvarokat kizárólag a Miskolc Térségi Konzorcium 37 tagönkormányzatának közigazgatási területén élő, bejelentett lakcímmel rendelkező lakosok vehetik igénybe.

A 2012. évi CLXXXV. törvény 39. §. (2) bekezdése szerint a természetes személy ingatlanhasználó a települési hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékot – kormányrendeletben, miniszteri rendeletben vagy a települési önkormányzat (Budapesten a fővárosi önkormányzat) rendeletében meghatározott feltételek szerint – hulladékgyűjtő pontra, hulladékgyűjtő udvarba, átvételi helyre vagy a közszolgáltatás körébe tartozó hulladékot kezelő hulladékkezelő létesítménybe szállíthatja, és ott a jogosultnak átadhatja vagy gyűjtőedényben elhelyezheti. E jogot a természetes személy ingatlanhasználó csak úgy gyakorolhatja, ha a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Koordináló szerv részére megfizette.

A fenti jogszabályi feltételeknek megfelelően beszállításkor a lakos köteles a lakcímkártyáját és a személyi igazolványát a hulladék átvevőnek bemutatni, valamint igazolni, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Koordináló szerv részére megfizette.

Társasházak, lakásszövetkezetek ingatlanhasználói a közszolgáltatási díj megfizetését az aktuális közös költség megfizetésének igazolásával (amely történhet erről szóló készpénz-átutalási megbízás, átutalást igazoló tranzakciós bizonylat, valamint ha ezek egyike sem áll valamilyen okból rendelkezésre, a közös képviselő e minőségében, az ön nevére szóló igazolás kiállításával) történhet, természetesen a lakcímkártya és személyi igazolvány egyidejű bemutatásával.

A hulladékudvarok működési rendje:

- hulladékok beszállítása a telephelyre ügyfél által;
- ügyfél adatok ellenőrzése;
- hulladék szemrevételezése – az átvételi követelményeknek nem megfelelő hulladékok átvételét meg kell tagadnia a szolgáltató munkatársának;
- hulladékok mérlegelése kisméretű digitális mérleggel – mérlegjegy és egyéb bizonylatok elkészítése.

2025/ 2. félév

Hulladéknaptár - SAJÓSZÖGED

Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés:

Papír: hullámkarton összehajtogatva; kartondoboz (pl: élelmiszer, kozmetikum doboza, cipősdoboz); reklám- és egyéb újság, szórólap; csomagolópapír; nyomtatópapír; tojástartó; füzet; könyv

Műanyag: műanyag PET-palack; tejtermékek kiöblített poharai, tégelyei; kozmetikai szerek flakonjai, tubusai, tégelyei; tisztító- és mosószerek csomagolásai; fólia, habosított fólia; műanyag kupakok; élelmiszerek műanyag csomagolása; tejes és üdítősbőrtétegit italoskarton

Fém: fém italosdoboz; konzervdoboz; fémkupak

Zöldhulladék gyűjtés:

Zöldhulladék gyűjtésbe tartozó anyagok: Az ingatlanoknál keletkező falevell, fűnyesedék, gyom zsákolva, gallyak, ágak kötegelve max. 1 m hosszúságig, max. 2 cm átmérőig helyezhetőek ki.

A januári zöldhulladékgyűjtés során kizárólag a díszítő elemektől és egyéb hulladéktól mentes fenyőfákat szállítjuk el.

Lomtalanítás

A lomtalanítási igényét a +36 1 776 7777 telefonszámon, vagy az az ugyfelszolgalat@mirehu.hu e-mail címen jelezheti ügyfélszolgálatunk felé.

Hulladékudvarok

A hulladékudvarainkban ingyenesen elhelyezhető hulladékok típusáról (pl: nagy darabos csomagolási hungarocell, befőttes üveg stb.) mennyiségéről, és a hulladékudvarok nyitva tartásáról a www.mirehu.hu honlapunkon érhető el az információ.

Hulladék típusa:	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Szelektív	4, 18,	1, 15, 29	12, 26,	10, 24,	7, 21,	5, 19,
Zöldhulladék	4, 18,	1, 15, 29	12, 26,	10, 24,	7, 21,	

Vegyes hulladékgyűjtési nap:

KEDD

Kérjük, a hulladékokat a szállítás napján reggel 6 óráig az ingatlanok elé szíveskedjenek kihelyezni úgy, hogy az se a gyalogos, se a jármű forgalmat ne akadályozza!

Szolgáltató elérhetősége:

Székhely: 3527 Miskolc, József Attila u. 65.

Levelezési cím: 3501 Miskolc, Pf.509

E-mail ugyfelszolgalat@mirehu.hu

Telefon: +36 1 776 7777

11. ábra: Hulladék szállítási naptár

Forrás: <https://mirehu.hu/ugyfelszolgalat/sajoszoged>

SAJÓSZÖGED HULLADÉKHELYZETE, ILLEGÁLIS LERAKÁSOK

Sajószöged település közigazgatási területén 2 db szervezet rendelkezik hulladék kezelésre (előkezelés, vagy hasznosítás) feljogosító hulladékgazdálkodási engedéllyel.

Engedélyes	Székhely	Telephely	Engedélyezett tevékenység	Engedély száma
Eördög József egyéni vállalkozó	3599 Sajószöged, Ady Endre u. 56.	3599 Sajószöged, Vállalkozási Park u. 14.	Nem veszélyes hulladékok szállítása, gyűjtése, kereskedelme, előkezelése, hasznosítása	BO/51/00258- 12/2021
FÉM-FARM Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	3599 Sajószöged, 1412 hrsz.	3599 Sajószöged, Vállalkozópark út 2.	Nem veszélyes hulladékok szállítása, gyűjtése, kereskedelme, előkezelése.	BO/51/05976- 14/2024

19. táblázat: Hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező szervezetek Sajószögeden

A hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről szóló 126/2003. (VIII.15.) Korm. rendelet 2013-ban hatályon kívül helyezték, így ezt követően egyedi hulladékgazdálkodási terv készítésére nincsenek kötelezve azok a szervezetek, ahol 10 tonna mennyiséget meghaladó veszélyes hulladék keletkezik, vagy az évente keletkező összes – a veszélyes és nem veszélyes – hulladék mennyisége meghaladja a 200 tonnát. Előbbieket figyelembe véve Sajószöged település vonatkozásában egyedi hulladékgazdálkodási tervvel nem rendelkezik egyetlen szervezet sem.

A hatóság adatbázisa alapján Sajószöged településen kettő darab, a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet szerint nem megfelelő, nem rekultivált hulladéklerakó található.

Sorszám	Hulladéklerakó helye (helyrajzi szám)	Lerakó KTJ száma	EOV Y koordináta	EOV X koordináta	Lerakott hulladék becsült mennyisége (m ³)
1.	Sajószöged 046 hrsz.	100567503	795250	291500	10 000
2.	Sajószöged 036 hrsz.	100567499	794750	291700	2 000

19. táblázat: Nem megfelelő, nem rekultivált hulladéklerakók Sajószögeden

A terepbejárások során a hatóságtól kapott fentebbi helyszíneinek vizsgálata után meggyőződünk arról, hogy a Sajószöged 036 hrsz.-ú területen jelzett illegális lerakó nem önkormányzati területen van.

A Sajószöged 046 hrsz.-on illegális hulladék meglétét nem észleltük.

Belterületen a közösségi tereken, intézmények közelében hulladéktároló edényzeteket helyeztek ki az önkormányzat. Ez nagyban segíti a tiszta környezet állandóságát.

18. kép: Hulladékgyűjtő edényzet

19. kép: Hulladékgyűjtő edényzet

Külterületeken, utak mentén, szórványosan talákoztunk kisebb illegálisan leöntött hulladékkal, építési törmelékkel. A magántulajdonban lévő Sajószögedi-tó partján több helyen kisebb hulladéklerakást észleltünk.

Megnevezés	EWC kódszám
Papír és karton	20 01 01
Üveg	20 01 02
Biológiailag bomló konyhai hulladékok	20 01 08
Ruhanemű	20 01 10
Textíliák	20 01 11
Műanyagok	20 01 39
Biológiailag lebomló hulladékok	20 02 01
Talaj és kövek	20 02 02
Lom hulladék	20 03 07
Közelebbről nem meghatározott lakossági hulladékok	20 03 99

20. táblázat: Néhány hulladéktípus és ezek EWC kódja

ZAJTERHELÉS

Az 1995. évi LIII. A környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény 46.§ 1. bekezdésének c. pontja kimondja, hogy „a környezetvédelmi feladatok megoldására (a települési önkormányzat) önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz.”

A rendelet megalkotása során figyelembe kell venni, a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendeletet, valamint a 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM. együttes rendeletben meghatározott zajterhelési határértéket. A zajterhelési határértékek teljesülésének feltételei – mint pl. zajos létesítmények területrendezési tervben is meghatározott, előírt létesítési feltételei, védelmi szempontok, védőtávolságok stb.- a rendeletbe beépítendőek.

A helyi rendeletnek tartalmaznia kell a település zaj- és rezgésvédelmi szempontból is fontos övezeti besorolásait, a településen a kulturális, szórakoztatóipari, szabadidő, sport és más hasonló létesítményekben, továbbá a helyi hírközlési és hirdetési célra alkalmazott hangosító berendezések, illetve bármilyen a környezetbe zajt kibocsátó berendezés üzemben tartásával kapcsolatos zajvédelmi előírásokat, területi besorolásokat, határértékeket, határértékek ellenőrzésének módját stb.

A teljes építési folyamatot átfogó OÉSZ előírásai már megvalósult építmény átalakítására is kiterjednek, hiszen a szerkezeti, funkcióbeli átalakítások módosíthatják a környezetbe lesugárzott zaj mértékét.

A települési környezetben az emberi életkörülményeit befolyásoló környezeti hatások összegzetten jelentkeznek, melyeknek gyakran nemcsak befogadója, hanem forrásai az itt koncentrálódó tevékenységek.

Az üzemi létesítmények körében végzett vizsgálatok tanúsága szerint környezetet határérték feletti zajjal terhelő üzemek, vállalkozások száma feltehetően magasabb a mérésekkel feltártnál.

Ennek okai:

- A túllépést érzékszervi úton nehéz meghatározni. A felügyelőségnek kevés lehetősége van - konkrét bejelentés nélkül - ellenőrző vizsgálatok végzésére.
- Ahol az üzem dolgozói a környező lakosság köréből kerülnek ki, a munkahely féltés hatására kevesebb a panasz (esetleges elbocsátások, nyugdíjba vonulás után kezdenek el panaszkodni.);
- Ahol a lakosok nagy része zajos létesítmények mellett nőtt fel és nem változtatott lakóhelyet, a megszokás hatására az indokoltnál kevesebb a zajpanaszok száma;
- A zaj iránti tűrőképesség eltérő, egyénenként számos szubjektív tényező befolyásolja. Megjegyzendő, hogy az utóbbi években csökkent az emberek zajjal szembeni toleranciája. Ezt mutatja a lakossági panaszbejelentések számának növekedése is.

A környezetből származó zajterhelés eredete szerint lehet:

- ipari-, mezőgazdasági-, építési,
- közlekedési-,
- egyéb eredetű.

Mivel a területen nem merültek fel zajjal kapcsolatos problémák- kivéve a közlekedésből adódó gondokat-, így helyi zajvédelmi rendelet nincs.

Mivel a település falusias beépítettségűnek minősül, az alábbi határértékek vonatkoznak rá:

1. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelethez¹⁰

ÜZEMI ÉS SZABADIDŐS LÉTESÍTMÉNYEKTŐL SZÁRMAZÓ ZAJ TERHELÉSI HATÁRÉRTÉKEI A ZAJTÓL VÉDENDŐ TERÜLETEKEN

1. Az üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékei a 2. § (3)-(4) bekezdésben és a 2. pontban foglalt kivételekkel

	A	B	C
1.	zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
2.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
3.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
4.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
5.	Gazdasági terület	60	50

21. táblázat: Zajvédelmi határértékek területhasználati kategóriák szerint

A KÖZLEKEDÉSTŐL SZÁRMAZÓ ZAJ TERHELÉSI HATÁRÉRTÉKEI A ZAJTÓL VÉDENDŐ TERÜLETEKEN

Határérték (LTH) az LAM ¹ kö megítélési szintre* (dB)							
Sor-szám	Zajtól védendő terület	kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől** származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel és leszállóhelytől*** származó zajra	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

22. táblázat: Közlekedési zajterhelési határértékek zajtól védendő területeken

Megjegyzés:

* Értelmezése a stratégiai zajtérképek és intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet 3. számú melléklet 1.1. pontja és 5. számú melléklet 1.1. pontja szerint.

** Olyan repülőterek, vagy nem nyilvános fel- és leszállóhelyek, ahol 5,7 tonna maximális felszálló tömegnél kisebb, légszaváros repülőgépek, illetve 2,73 tonna maximális felszálló tömegnél kisebb helikopterek közlekednek.

*** Olyan repülőterek, vagy nem nyilvános fel- és leszállóhelyek, ahol 5,7 tonna maximális felszálló tömegű vagy annál nagyobb, légszaváros repülőgépek, 2,73 tonna maximális felszálló tömegű vagy annál nagyobb helikopterek, valamint sugárhajtású légi járművek közlekednek.

ZAJ-ÉS REZGÉSVÉGELEM

A környezetvédelmi hatóság a BO/00386-9/2020. sz. egységes környezethasználati engedélyben szereplő zajkibocsátási határértéket állapított meg az MVM Balance Zrt részére. Az engedélyben szereplő zajkibocsátási határértékek:

A Sajószöged, Vasút utca 2 – 30. szám (páros oldal, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500/2, 437, 436/2, 434, 433/2, 430/1 hrsz.), Sajószöged, OVIT Lakótelep (0112/4, 0112/5 hrsz.), Sajószöged, Bábai utca 14 – 32. szám (páros oldal, 481/2, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 1476/2 hrsz.) alatti épületek védendő homlokzata előtt 2 m-rel **nappal 50 dB, éjjel 40 dB.**

A zajkibocsátási határértékek betartása folyamatosan kötelező.

20. kép: Az MVM Balance Zrt. Sajószögedi Gázturbinás Gyorsindítású Erőműve

Sajószöged területére vonatkozóan egyéb zajvédelmi határértékek betartására kötelezett szervezetek:

Ügyfél neve	Székhely	Telephely	Tevékenység	Zajkibocsátási határértéket megállapító határozat száma
„Whist” Kft.	3580 Tiszaújváros, Bartók Béla u. 21.	Sajószöged 034/4 hrsz.	főliagyártó	10726-2/1997.
Szabó Tibor	3599 Sajószöged, István u. 14.	3599 Sajószöged, Erkel u. 22. (936 hrsz.)	asztalos	7473-2/2000.

23. táblázat: Zajvédelmi határértékek betartására kötelezett szervezetek Sajószögeden

A terepi munkák és a kérdőívezések során zajjal kapcsolatos panaszokat és észrevételeket nem kaptunk és nem észleltünk.

KÖZLEKEDÉS

A MEGYE KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATA ÉS FORGALOMTERHELÉSE

Földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a megye számos nemzeti és európai szintű, a transzeurópai közlekedési hálózat részét is képező útvonallal rendelkezik, amelyek a személy és áruszállítás szempontjából is nagy leterheltségűek. Sugaras jellegű közlekedési hálózatának középpontjában a közlekedési csomópont szerepét is betöltő megyeszékhely található. A főútvonalak a megye számos településén áthaladnak vagy érintik azokat. A közlekedési eredetű környezeti terhelés ezeken a településeken okozza a legjelentősebb problémát, a közvetlen zaj- és légszennyezés következtében. Ahogy arra rámutattunk, a legjelentősebb légszennyezési és zajterhelési problémák **a nagy forgalommal bíró 3. sz., 25. sz., 26. sz., 35. sz., 37. sz. és 38. sz. főutak által érintett településeken** fordulnak elő. A megyében élő lakosság ingázása Miskolc, valamint a másik két nagyobb lélekszámú település, Kazincbarcika és Ózd, továbbá Sátoraljaújhely környékén a legjellemzőbb.¹ A közlekedésből eredő környezeti terhelés mérséklése ennél fogva ezeken a nyomvonalakon és településeken, illetve települések közötti útszakaszokon válik fő feladattá. Ehhez a kevésbé környezetterhelő közlekedési módok infrastruktúrájának fejlesztésére, a környezeti elemek terhelését mérséklő eszközök alkalmazásának növelésére irányuló intézkedéseket kell kialakítani.

21. kép: 35. sz. út – Ady Endre úti elágazás

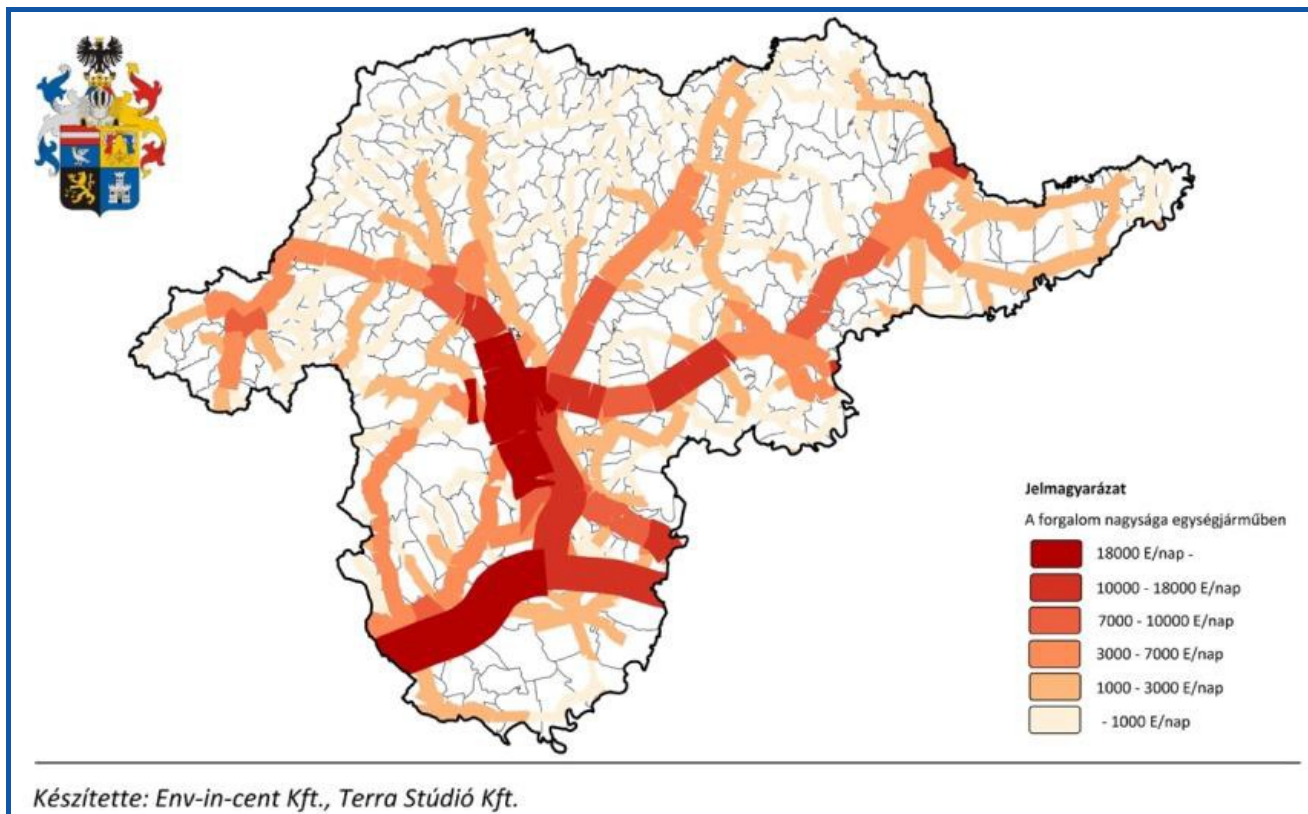

22. kép: Sajószöged településbejárata virágággal a 35. sz. út mentén

Az elmúlt másfél évtizedben jelentős fejlődésen ment keresztül a megye **közúti infrastruktúrája**. Az újonnan kiépített útszakaszok közül kiemelendő az M3-as gyorsforgalmi út megyét érintő szakasza, valamint az M30-as autópálya. Szintén jelentős, jelenleg még kivitelezés alatt lévő közúti fejlesztés a Miskolc-Kassa gyorsforgalmi út megépítése, amely várhatóan 2019-re készül el. Mindemellett, az alsóbb rendű utakon is jelentős fejlesztések történtek, több olyan útszakasz is megépült, amely a települések tehermentesítését szolgálja. Miskolc esetében így például nagyban mérsékelte a közlekedésből eredő környezeti terhelést az M30-as autópályát és a 26. sz. főutat összekötő, a várost elkerülő úthálózat megvalósítása.² Ezzel szemben **az aprófalvakban és a hozzájuk vezető mellékutakon jelentős mértékű és folyamatos a közúthálózat állapotának romlása**. Mindez jelentős szerepet játszhat a gépjárművek állapotának idő előtti leromlásában, emiatt a gépjárművek környezeti terhelésének növekedésében.

¹ KSH (2015): Magyarország településhálózata http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo_telepuleshalozata/varosok_falvak.pdf

² Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Fejlesztési Program Környezeti értékelése, 2014. november

12. ábra: A napi gépjárműforgalom eloszlása a megye főútjain
 Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv

Környezeti szempontból szintén negatív folyamat, hogy míg **a vasúti és a buszos személyszállítás is csökkenő tendenciát mutat**, a személygépkocsi-használat a gazdasági válságból való kilábalást követően fokozatosan növekszik.³ A növekvő trend a közúti áruszállításra is igaz. Megfelelő karbantartás nélkül ez a növekvő terhelés szintén az utak minőségének fokozatos romlásához, valamint a gépjármű állomány romlása következtében a környezetterhelés további növekedéséhez vezethet. Tovább árnyalja a képet az évről évre egyre jelentősebb mértékben előregedő – ezzel szintén nagyobb környezetszennyezést generáló – gépjárműállomány. A 2008-ban jellemző közel 11 évről 2016-ra közel 15 évre nőtt a gépjárművek átlagéletkora.⁴ **A 2016-tól 2025-ig terjedő időszakban sajnos ez az érték 16,3 évre nőtt.** A növekedő gépjárműforgalom és a gépjárművek állapotának folyamatos romlása kiemelt környezetterhelési tényezőt jelent a jövőre nézve.

SAJÓSZÖGED

A településen vezet keresztül a 35 sz. másodrendű főútjával és a 89 sz. vasúti mellékvonallal. A vasúti mellékvonallal nem szűnt meg ugyan, de Sajószöged megállóhelyén a KVP készítésének időpontjában menetrend szerint egyetlen vonat sem áll meg.

23. kép: Sajószögedi „voltage” vasúti megállóhely

³ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv, „Közlekedési hálózatok és létesítményeik” térkép

⁴ KSH 2015, területi lekérdezés

A KVP szempontjából a közúti közlekedés elemzése szükséges, mert a kérdőívezés során, illetve a rendelkezésünkre álló anyagok alapján ez okozza a környezeti problémák jelentős részét a településen (zaj, rezgés, légszennyezés).

2015 novemberében a Magyar Közút Nonprofit Zrt. bevezette a 20 tonna feletti tehergépjárművek forgalmának korlátozását. A korlátozás előtti kézi számlálás április 28-án 1064, augusztusban 13-án 982 db. 20 tonna feletti jármű áthaladását mutatta ki.

Friss forgalomszámlálási adatok nem állnak rendelkezésünkre, és a település vezetősége sem tudja, hogy mely járművek kapnak útvonalengedélyt hiszen csak a saját településük kérelmeit ismerik.

A súlykorlátozás bevezetését követően a településen áthaladó nehézgépjárművek forgalma átmenetileg csökkent, azonban a későbbiekben ismét jelentős forgalomnövekedés volt tapasztalható. Pontos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy jelenleg hány jármű rendelkezik érvényes útvonalengedéllyel, mivel ezen engedélyek kiadása a Magyar Közút Nonprofit Zrt. hatáskörébe tartozik, és az önkormányzatnak vagy a jegyzőnek nincs hozzáférése ezekhez az információkhoz. Feltételezhető azonban, hogy az engedéllyel közlekedők mellett továbbra is előfordul engedély nélküli áthaladás, illetve egyes járművek naponta többször is érintik a település főbb útvonalait. Mindezek alapján a tényleges áthaladó tehergépjármű-forgalom nagy valószínűséggel elérheti vagy akár meg is haladhatja a korlátozás előtti értékeket.

A település lakosságának egészségvédelme, valamint az épített környezet állapotának megőrzése sajnos gyakran ütközik a fuvarozó vállalkozások és az ipari szereplők gazdasági érdekeivel.

A településen több zebra segíti a gyalogosokat a biztonságos közlekedésben. Ezek közül egy Az Ady Endre út és a Széchenyi útkereszteződésben az iskolánál, villogó sárga gyalogátkelő jelzés fényjelzéssel, illetve az aszfaltban lévő villogó led csíkkal hívja fel az autósok figyelmét a gyalogátkelőhelyre

Intézményi ellátottság, infarstruktúra állapota

A településen az intézményi ellátottság és az infrastruktúrájának állapota jó.

Az elmúlt időszakban több pályázat került megvalósításra, amelyek az intézményeket, illetve az infrastruktúra állapotát is érintették. Ezek felsorolását a megfelelő fejezeteknél tettük meg.

KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLÉLET

KÖRNYEZETI OKTATÁS, NEVELÉS

Magyarországon a környezeti tudatosság – sajnos – még nagyon alacsony szinten áll. Elég csak a rengeteg illegális szemétkerakásra gondolni. (Sajószögedre nem igaz ez az állítás.) Jövőnk szempontjából alapvető jelentőségű, hogy a felnövekvő generációk természethez, környezethez való viszonyát sokkal tudatosabb szintre emeljük.

Felnőtt korban már nagyon nehéz a környezethez való viszonyt megváltoztatni, mely 14 éves korra kialakul. Ezért alapvető, meghatározó – a családon kívül – az iskola és az óvoda szerepe. Sőt, az oktatási intézményekben megismert szemléletet a gyerekek hazaviszik, jó esetben ez némi változást szülei szemléletében is eredményezhet. A természet tiszteletére való nevelést a kisgyermek születésétől kell kezdeni. Értelme kibontakozásával párhuzamosan az alapvető normák beépítését (nem szemetelünk, nem tépjük le a virágokat, rendben tartjuk környezetünket stb.) el kell végezni. Jó esetben ez a családban így történik. Ha nem, az óvodai nevelés hivatott ezt a hiányosságot

pótolni. Az óvodák pedagógiai programjának fontos eleme kell hogy legyen a környezeti nevelés kérdése.

Az általános iskola az alsó tagozatában a környezetismeret és az osztályfőnöki órák keretében van lehetőség a környezet- és természetvédelem kérdéseivel foglalkozni. Az osztálykirándulások, de a természetben pl. erdőben, vízparton megtartott órák az ott szerzett élmények segítségével hozzájárulhatnak a szemlélet elmélyítéséhez.

Felső tagozatban a földrajz, a biológia, a kémia, a fizika és az osztályfőnöki órák az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan keretet adnak a környezetvédelem kérdéseinek már elmélyültebb, de a gyerekek életkorának megfelelő szintű tárgyalására. A szaktárgyi órákon kívül érdemes ökológiai szakkört szervezni. Terepen végzett megfigyelések, téli madáretetés, savas eső programba való bekapcsolódás, önálló kiselőadások tartása stb. színes program lehet az érdeklődő tanulók számára.

Ha módjában áll az iskolának, - esetleg önkormányzati segítséggel - érdemes iskolakertet kialakítani, melyben különböző növényi társulások bemutatására, tanulmányozására van lehetőség. A tápanyag utánpótlás biztosítására ki lehet egy kisebb komposztálót is alakítani, ahova a gyerekek akár otthonról is hozhatják a szerves konyhai hulladékot. (Ezzel a szelektív hulladékgyűjtés is részben megalapozható.)

Régóta jól működő tevékenység az iskolák által szervezett papírgyűjtés. Ez kiegészülhet a fém hulladékok gyűjtésével is. Érdemes az elhasznált lapos elemek gyűjtését is megszervezni, tárolásuk helyigénye kicsi, de az elszállítás, megsemmisítést biztosítani kell. Az országban vannak olyan cégek, amelyek ezzel a tevékenységgel foglalkoznak. A tanulók motiválásában szerepe lehet a leadott darabszámokhoz kapcsolódó tanári, igazgatói dicséretnek is. Az elemek gyűjtése megfelelő műanyag vagy karton dobozok kihelyezésével kiterjeszhető kereskedelmi egységekre is, így a felnőtt lakosság is bevonható az akcióba.

Az allergiás, asztmás megbetegedések számának rohamos emelkedése kapcsán a figyelem középpontjába kerültek az allergizáló polleneket termelő növények, főleg legagresszívebben ható képviselőjük a parlagfű. Egy szál virágzó parlagfű több milliárd virágpor szemcsét képes a levegőbe juttatni, melyből légköbméterenként ötven pollen szemcse már elegendő allergiás reakció kiváltására. Bár a parlagfű kiirtása az ország területéről csak kormányzati szinten és több éves következetes munkával valósítható meg, nagyon fontosak a kistérségi, települési szinten szervezett akciók is. Ebben is szerepet vállalhatnak az iskolák is. Akár osztályok közötti, egyéni verseny is hirdethető, melyben a legtöbb növényt begyűjtők jutalma pl. osztálykirándulás, kerékpár, különböző sporteszközök stb. is lehetnek. A parlagfű mentesítési akció kiterjeszhető a felnőtt lakosságra is, a begyűjtött parlagfűért cserébe virágpalántákat, cserjéket esetleg facsemetéket is adhat az önkormányzat. (Ezek származhatnak a környékbeli kertészetek felajánlásaiból is.) Nagyon fontos, hogy a parlagfűvet még a virágzás előtti időszakban, és akkor is lehetőleg kesztyűben gyűjtsék, ugyanis a bőrrel való kontaktus kapcsán is kialakulhat túlérzékenység.

Az ország sok településén szerveznek évente egy-két alkalommal szeméthyűjtési akciókat, amikor is a települések külterületéről is megkísérlik eltávolítani az illegálisan lerakott szemetet. Ezekbe az akciókba is érdemes bevonni az iskolásokat.

Számtalan lehetőség kínálkozik még a felsoroltakon kívül is a környezeti nevelésben, illetve a környezeti tudat formálásában melyek feltárása és kidolgozása az önkormányzat, a pedagógusok és a civil önszerveződő csoportok együttműködése által valósítható meg. A településen több olyan civil szervezet működik, amely alkalmas a lakosság szemléletformálására. Pl: Borostyán (TVK) Nyugdíjasok Klub, Szivárvány Nyugdíjas Klub, Erdei Iskola táborozás, „670 éves Sajószöged Községért” Alapítvány

TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLET GAZDÁLKODÁS

A gondosan megtervezett települési zöldfelületi rendszer nem csak a lakosság komfortérzetét növeli, hanem a környezet-egészségügyi helyzetet javítja. A zöldfelületi ellátottság természetesen a

nagyobb városok urbanizáltabb környezetében még fontosabb, de a falvak térségében sem elhanyagolható.

Sajószöged, falusias jellegű település Itt nem annyira a klímamódosító hatás, vagy éppen a sivár beépítettség „megtörése” a célja, sokkal inkább például a levegő minőségének javítása. A települési zöldfelülethez hozzátartozik minden növényzettel fedett terület, ezen belül a magánkertek, üzemi területek zöldfelületei, a temetők, valamint a lakott területek közterületein a közparkok, fásított terek, játszóterek, fasorok, facsoportok. Kiemelt jelentőségük ebből a szempontból a településeken belül található vizes élőhelyek.

A zöldfelület kezelés egyik fontos feladata a parlagfű irtás. Ez kevés kivétellel minden településen az önkormányzat szervezésében megtörténik. Annál is inkább fontos teendő ez, hiszen az általános országos tendenciához hasonlóan, itt is emelkedik az allergiás megbetegedések száma.

24. kép: Faültetés a játszópark mellett

A települési zöldfelület szűrőhatása révén hozzájárul a légszennyezés és a zajterhelés csökkentéséhez, jelentős hatása van a levegő összetételére (O₂-termelés, CO₂-felhasználás) és a helyi klímára. Emellett – az épületállomány mellett – meghatározó szerepe van az előnyös település- ill. utcakép kialakításában.

A településeken a zöldfelület aránya magas. Jelentős részét a lakókertek, parkok alkotják. A közterületek zöldfelületének fenntartását, kezelését, a rendszeres virágosítást az önkormányzat végzi.

A település sok erőfeszítést tett a közterületi zöldfelületek növelése érdekében:

- a temetők gondozottak
- több helyen utcabútorok kerültek kihelyezésre.
- példamutató a központ virágosítása
- fásszárú növények telepítése folyamatos

Az elmúlt időszakban egy zöldfelületet érintő pályázat került megvalósításra:

TOP-Plusz- 1.2.1-21-BO1- 2022-00197	Belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése Tiszapalkonyán Sajóörösön, Sajószögeden, Kesznyétenen és Kiscsécse	Játszótéri eszközök telepítése
---	---	--------------------------------

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Az emberiség fejlődésének egyik legnagyobb kihívása a globális, a regionális és helyi szintű biztonság megteremtése, ennek keretében a fenntartható fejlődés környezetbiztonsági garanciáinak szavatolása. A legmagasabb nemzetközi szintű fórumokon is kiemelt fontossággal kezelik a környezetbiztonság ügyét, amelynek időszerűségét az élet egyre gyakrabban igazolja a különböző súlyos, ipari eredetű környezeti katasztrófák bekövetkezésével.

Egy település környezetbiztonsági helyzetét sok és sokféle tényező befolyásolhatja. Alapvetően természetes és mesterséges eredetűek, de előfordulhat, a kettő közötti átmenete is. Ide sorolhatóak azok a rendkívüli események, amelyek a környezet állapotában kedvezőtlen

változásokat okoznak és ezáltal az emberi életben, életminőségben is hasonlókat indukálnak. A bekövetkező események érinthetnek egy- vagy több környezeti elemet, lehetnek egyszeriek, vagy ismétlődőek, gyakoriak vagy ritkák, tartósak, vagy rövid idő alatt lejátszódóak. Bekövetkezésük valószínűsége és az általuk potenciálisan okozható kár együttesét kockázatnak nevezi a szakirodalom. A környezet biztonsága jellemezhető ezzel a kockázattal, a kialakulási okokkal, a mérséklés lehetőségeivel. A korábbi konkrét esetek elemzésével, a potenciális veszélyforrások feltérképezésével, a lehetséges modellezési eljárások alkalmazásával az ellenük való védekezés, megelőzésük, elhárításuk és a helyreállítás hatékonyabb, gyorsabb és esetleg olcsóbb is lehet.

A környezetbiztonság védelmét a 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról és az ehhez kapcsolódó 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet szabályozza. Környezetbiztonsági szempontból a leggyakrabban előforduló károkozó elem a tűz.

Különösen veszélyes, ha ipari üzemekben keletkezik vagy éppen veszélyes anyagot szállító közlekedési eszköz gyullad ki. Az esetlegesen kiszabaduló veszélyes anyagok, égéstermékek, a korom nagyobb távolságra is eljuthat. Az otthonok földgáz- vagy PB-alapú energiaellátása hagyományos, de kockázati tényezőnek számít.

Minden tüzeset környezetkárosító! Leggyakoribb, a célterületre legjellemzőbb tüzesetek az erdő- és mezőgazdálkodási területeken jelentkeznek. A leégett erdőterületek materiális értéke több millió forint is lehet. A pusztítás mértékének megítélése során, a materiális értéken túl figyelembe kell venni az eszmei értéket is, amelynek nemzetközileg is elfogadott mértéke a tárgyi érték 10-szerese. Védett területek, nemzeti parkok esetében a fenti érték többszöröse, esetleg felbecsülhetetlen is lehet az eszmei érték.

A természeti tüzek elleni védekezés hatékonyságának növelése kiemelt feladata mind az illetékes tűzoltóságnak, mind az önkormányzatnak.

Ezen megelőzési, védekezési folyamatnak első eleme lehet egy ún. Települési vegetációtűz veszélyeztetettségi térkép elkészítése, mivel vegetációtűzek kialakulásának, terjedésének mértékét alapvetően a növényzet fajtája határozza meg. Miután az éghetőségi paraméterekkel szorosan összefüggenek az időjárási tényezők, a rendelkezésre álló releváns meteorológiai adatokat figyelembe véve meghatározható a település szárazsági (ariditási) indexe. E fenti két információ birtokában objektív alapokra helyezhető és kellő biztonsággal meghatározható a tűzgyújtás veszélyeire való felhívások megtétele, ill. a tűzgyújtási tilalom helyi szintű elrendelése. További, a már kialakult tüzek oltásának hatékonyságát növelő információt nyújthat egy, a település körzetében elérhető, a tűz-oltás feltételeit kielégítő vízforrások elhelyezkedéséről készített adatbázis.

A tüzekkel kapcsolatos tudnivalóknak hatékonyabban kell megjelenni az oktatásban, szervezett tanórai és egyéb közösségi programok keretében egyaránt. Az árvízi veszélyeztetettséggel mindenképpen számolni kell, még ha ez nem is jellemző a településen. A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék okozhat hirtelen vízszintemelkedést, mely esetenként kárt okoz és embert is veszélyeztethet.

A település az érvényben lévő szabályoknak megfelelően rendelkezik vízkár-elhárítási tervvel. A vizek esetében mindenképpen külön említést érdemelnek a haváriás vízszennyezések, erre a tiszai ciánszennyezés óta még nagyobb figyelem irányult az elmúlt években.

Említést érdemelnek még az ún. civilizációs eredetű veszélyhelyzetek (közlekedési eredetű veszélyhelyzetek, az ipari jellegű haváriák, a veszélyes hulladékok szakszerűtlen tárolásából, illegális lerakásból származó gondok).

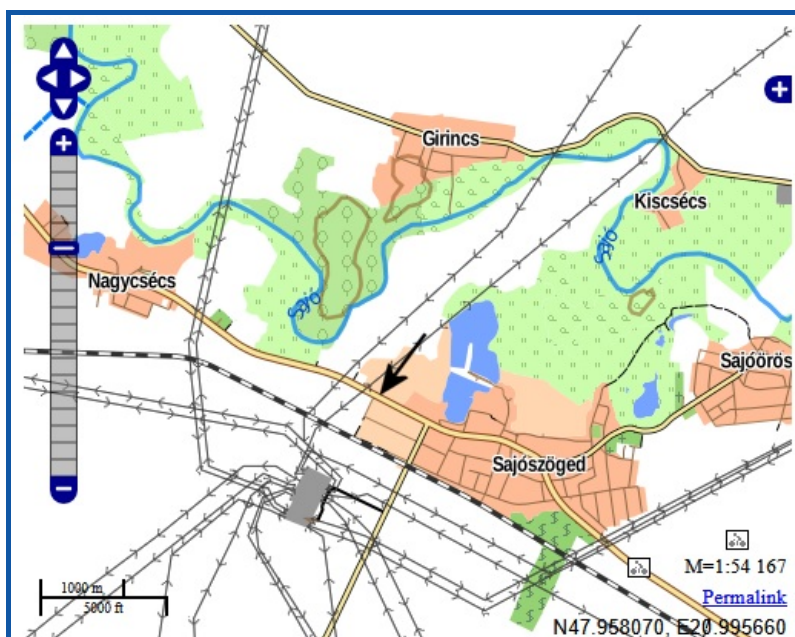
A veszélyes anyagok előállítása, tárolása és felhasználása környezetbiztonsági kockázatot jelenthet. Ez még akkor is igaz, ha minden előírás betartásával, a legszigorúbb szabályok szerint történik mindez, hiszen a haváriás esetek fő jellemzője a kiszámíthatatlanság, esetlegesség. Az ipari

tevékenységet folytató üzemek rendelkeznek a haváriák megelőzése és elhárítása szempontjából fontos tervekkel, eszközökkel és felszereléssel, továbbá évente kötelezően megtartják a veszélyelhárítási gyakorlatokat.

(Tiszaújvárosnak is van külső és belső védelmi terve. Az ebben leírtak alapján kell eljárni Sajószöged településen is, amennyiben haváriahelyzet alakul ki a térségben.)

A KVP készítésének időszakában Tiszaújváros Város Önkormányzata és a Tiszaújvárosi Katasztrófavédelmi Kirendeltség 2025 október 28.-án tartotta a külső védelmi terv gyakorlatát a MOL Petrolkémia Zrt. telephelyén működő ENEOS Zrt. közreműködésével.

A település belterületének határában van egy 24 m magas Geodéziai mérőtorony. Ez állami tulajdonban és kezelésben van, azonban közvetlen közelében zárt telkek és földút is található. Nem megfelelő karbantartás esetén omlásveszéllyel lehet számolni a környékén.

19. térkép: Geodéziai mérőtorony elhelyezkedése

25. kép: Geodéziai mérőtorony

KATASZTRÓFATÍPUSOK

1. TERMÉSZETI EREDETŰ VESZÉLYEK

- **Hidrológiai**
  - árvíz
  - Belvíz
  - Hirtelen áradás
- **Geológiai**
  - Földrengés
  - Földcsuszamlás
- **Meteorológiai**
  - Szélviharok
  - Aszály
  - Hőség
  - Rendkívüli hideg
  - Téli veszélyek
  - Heves zivatar
  - Tornádó

2. CIVILIZÁCIÓS EREDETŰ VESZÉLYEK

- Nukleáris baleset
- Vegy baleset
- Közlekedési balesetek - Veszélyes anyagok szállítása
- Közlekedési balesetek
- Járványok
- **Tűzesetek**
  - Tűz
  - Erdőtűz
  - Épülettűz
  - Szabadtéri tűz
- Tömegrendezvények veszélyei
- **Biológiai veszélyek**
  - Szúnyoginvázió
  - Méhrajbefogók országos listája

KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMBAN KITŰZÖTT CÉLOK ÉS FELADATOK ISMERTETÉSE AZ 1995. ÉVI LIII. TÖRVÉNY TARTALMI ELEMEI SZERINT

A célok feladatok meghatározásánál figyelembe kell vennünk a 1995. évi LIII. törvény alábbi tartalmi elemeit:

- a 48/B. (2) bekezdés c) pontja [a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedések (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatok, valamint azok megvalósításának ütemezése];
- a 48/B. (2) bekezdés d) pontja [a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközei];
- a 48/B. (2) bekezdés e) pontja [az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigénye, a tervezett források megjelölésével],

KÖRNYEZETVÉDELMI ELEMÉK

LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM

Célállapot:

Jó levegőminőség fenntartása, környezeti levegőminőség javítása (NO_x, SO₂, szálló-, ülepedő por, allergizáló hatású növényi pollenek) úgy, hogy biztosítható legyen a lakókörnyezet biztonsága.

Célállapot elérése érdekében szükséges intézkedések, feladatok, tevékenységek:	
1.	„Pollennaptár” készítése, az allergén növényekkel kapcsolatos tevékenységek végrehajtása (kaszálás, kényszerkaszálás, allergén növények feltérképezése, intézkedési program, gyommentesítés) tulajdonosok bevonásával.
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: évente rendszeresen 04.-hó-ig ❖ megvalósítási mód: online adatok gyűjtésének felmérése, majd a település honlapján megjelenítése ❖ költségigény: 200 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Részletes pollennaptár készítése, ami a panaszokat kiváltó növények allergénitását és intenzitási időszakát is jelöli. A pollennaptár segítséget nyújthat a helyi lakosoknak aktív időszakban az allergének leszűkítésében, és abban az esetben is hasznos, ha már tudjuk, hogy mely növények pollenjei váltanak ki allergiás reakciót – így hatékonyabban védekezhetünk ellenük.
2.	A szálló por elleni védekezéshez szükséges levegőtisztaság-védelemi tevékenységek végrehajtása (utak pormentesítése, fasorok telepítése, és a telepített növények utógondozása, biológiai aktivitásérték növelése, összefüggő zöldfelületi rendszer megőrzése és kiterjesztése)
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatosan ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 2 000 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Évente elültetett fák darabszáma (db/év), Új vagy felújított zöldfelületek nagysága (m² vagy hektár/év)
3.	Hőségriadó Terv készítése (a terv zöldfelülettel kapcsolatos fejezetei)
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: 2026. június ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 500 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Az elkészült hőségriadó terv, majd a település honlapján megjelenítése

Víz-vízvédelem:

Víz-vízvédelem érdekében szükséges intézkedések, feladatok, tevékenységek:	
1.	A település szennyvízhálózatára való rákötések számának növelése
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata (jegyző, polgármester, képviselőtestület) ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: támogatás nem igényel ❖ megvalósulási mutató: Az újonnan rákötöttek számának növekedése
2.	A települést körülölelő övások-rendszer mélyítése, karbantartása, helyenként nyomvonalának módosítása
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata (jegyző, polgármester, képviselőtestület) ❖ megvalósulási idő, határidő: források függvényében, folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 8 000 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Mélyített és karbantartott övások szakasz hossza (m/év), Nyomvonal-módosítással érintett szakasz hossza (m, ha releváns)
3.	Csapadékvíz elvezető, gyűjtő rendszer fejlesztése
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata (jegyző, polgármester, képviselőtestület) ❖ megvalósulási idő, határidő: források függvényében, folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 3 000 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Újonnan kiépített vagy felújított csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m/év), A rendszer kapacitásának növekedése (m³, ha

	mérhető)
4.	Esőkertek kialakítása
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata (jegyző, polgármester, képviselőtestület) ❖ megvalósulási idő, határidő: források függvényében, folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 2 000 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Létrehozott esőkertek száma (db), Összes kialakított vagy rehabilitált terület nagysága (m²)
5.	Hőségriadó Terv készítése (a vizekkel kapcsolatos fejezetei)
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: 2026. június ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 500 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Az elkészült hőségriadó terv, majd a település honlapján megjelenítése

HULLADÉKHELYZET, ILLEGÁLIS LERAKÁSOK

Hulladékkel kapcsolatos intézkedések és feladatok:	
1.	A lakossági bejelentések és terepbejárások alkalmával beazonosított illegális lerakások folyamatos megszüntetése, illetve ezeken a helyeken tiltótábla kihelyezése.
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat által megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: igény szerint biztosítandó ❖ megvalósulási mutató: Felszámolt illegális hulladék mennyisége (m³/év), Kihelyezett tiltó táblák száma (db/év)
2.	A szerves hulladék csökkentése érdekében a településen javasoljuk a komposztálás népszerűsítésével kapcsolatos előadások tartását és a komposztálás népszerűsítését.
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ megvalósítási mód: a településen működő civil szervezetek bevonásával ❖ költségigény: 1 500 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Komposztkeretek beszerzése és kiosztott darabszám a lakosság körében (db), Megtartott komposztálási előadások és lakossági

	részvevők száma (db/év; fő/év)
3.	Hőségriadó Terv készítése (a vizekkel kapcsolatos fejezetei)
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: 2026. június ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 500 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Az elkészült hőségriadó terv, majd a település honlapján megjelenítése

KÖZLEKEDÉS

Közlekedéssel kapcsolatos intézkedések és feladatok:	
1.	A hatósági és rendőrségi ellenőrzések gyakoriságának növelésének kezdeményezése a település közlekedésbiztonságának javítása érdekében
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Felelős: Sajószöged Község Önkormányzata, Jegyző ❖ Megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ Megvalósítási mód: Rendszeres hivatalos megkeresések, egyeztetések és beadványok benyújtása az illetékes hatóságok felé (rendőrség, közlekedési hatóság), valamint a település közlekedésbiztonsági szempontjainak képviselője szakmai fórumokon és hivatalos eljárásokban. ❖ Költségigény: 0–50 000 Ft (adminisztratív költségek, levelezés, egyeztetések) ❖ Megvalósulási mutató: Évente benyújtott hivatalos megkeresések és egyeztetések száma (db/év), Rendőrségi közlekedésbiztonsági ellenőrzések számának változása (alkalom/év)

KÖRNYEZETI TUDAT ÉS SZEMLELET

Környezeti tudat és szemléletformálással kapcsolatos intézkedések és feladatok	
1.	Környezet- és természetvédelmi ismeretterjesztő előadások megtartása, klímavédelemmel és energiahatékonysággal foglalkozó események szervezése
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ megvalósítási mód: a településen működő civil szervezetek bevonásával ❖ költségigény: 150 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: darabszám (javasolt 2db/év), Részvevő lakosok száma (fő/év)
	A helyi iskola folyamatos részvétele a „TE SZEDD” akció programjában:

- ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata
- ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos
- ❖ megvalósítási mód: a településen működő civil szervezetek bevonásával
- ❖ költségigény: támogatás nem igényel
- ❖ megvalósulási mutató: a résztvevő diákok és pedagógusok száma évente, az összegyűjtött hulladék mennyisége (kg vagy zsák)

TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLET GAZDÁLKODÁS

Települési zöldfelület gazdálkodással kapcsolatos intézkedések és feladatok	
1.	Zöldfelület-gazdálkodási terv és a kaszálási terv évenkénti felülvizsgálata
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: folyamatos ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat által megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: igény szerint biztosítandó ❖ megvalósulási mutató: Megvalósított kaszálási ciklusok alkalom/év, Felülvizsgált zöldfelület-gazdálkodási és kaszálási terv db/év
2.	Hőségriadó Terv készítése (a zöldfelületekkel kapcsolatos fejezetei)
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ felelős: Sajószöged Község Önkormányzata ❖ megvalósulási idő, határidő: 2026. június ❖ megvalósítási mód: Az önkormányzat áltam megbízott cég vagy cégek ❖ költségigény: 500 000 Ft ❖ megvalósulási mutató: Az elkészült hőségriadó terv, majd a település honlapján megjelenítése